Rostocker Dokumentenserver
Dieses Werk wurde Ihnen durch die Universitätsbibliothek Rostock zum Download bereitgestellt.
Für Fragen und Hinweise wenden Sie sich bitte an: digibib.ub@uni-rostock.de

Johann Buxtorf

Johannis Buxtorfi[i] Epitome Grammaticae Hebraeae : Breviter Et Methodice ad publicum Scholarum usum proposita ...

Editio Septima: Iuxta Exemplar Basiliens:, [S.l.], 1647

http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485

Druck Freier Zugang

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0002
DFG

JOHANNIS BUXTORFI

EPITOME GRAMMATICAE HEBRÆÆ,

BREVITER ET METHODICÈ ad publicum Scholarum usum proposita.

ADJECTA SUCCINCTA DE Mutatione punctorum vocalium Instructio, & Textuum Psalmorumq; aliquot Hebraicorum Latina interpretatio,

Ut prompta sit juventuti, & ad manuum posita lectionu & exercitationu materies.

EDITIO SEPTIMA.

Ex Bibliotheca Academiae Rostochiensis

Juxta Exemplar Basilien.

M. DC. XXXXVII.

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0003
DFG

NOBILISS. AMPLISS.
CONSULTISS. VIRIS,
DD.
CONSULIBUS ET SENATORIBUS INCLYTÆ REIPUBLICÆ Hammonensis in Westphalia, Moderatoribus prudentissimis, Gratiam & pacem à Deo Patre.

AD literarum sacrarum solidam intelligentiam, Viri amplissimi, nihil tam necessarium esse, quàm Linguæ sanctæ Hebrææ cognitionem, in confesso est apud omnes, qui non cortice tenus, sed profundiùs sacras literas tractant. Duo autem incommoda sunt, quæ ab ejus studio adolescentes sæpissimè avertunt, Præceptorum Prolixitas & Confusio. Illa nauseam & tædium, hæc difficultatem primo accessu insuperabilem objicit. Prolixitas per multivias & reciprocas ambages ferè fit: per quas in longum circumduci, summè tædiosum est. In maxima autem omnium rerum perturbatione expeditè progredi, operosius pro

ty-

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0005
DFG

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0006
DFG

tyronibus negotium est. Quæ permistè implicita sunt, ea abrumpunt potiùs, quàm ut solvant. Hinc apud hos de profectu desperatio, apud alios contemptus linguæ oritur: alii magno labore vix mediocres, pauci solidos & ex profundo petitos, progressus faciunt. Hæc mala nunc ut cunq; depellere aggressus sum, propositis brevibus hisce & dilucidis de lingua Hebræa addiscenda Præceptionibus: brevibus quidem illis in se, usu verò amplis. Sic autem eas proposui, ut Philosophorum princeps decernit lib. 1. phys. cap. 7. cùm ait: ἔστι γὰρ κατὰ φύσιν τὰ κοινὰ πρῶτον εἰπεῖν ἕως, ὕστερον δὲ καὶ ἕκαστον ἴδια θεωρεῖν, *Secundum naturam est communia primùm dicere, tum propria & singularia cujusq; contemplari.* Et lib. 3. cap. 1. ὑστέρα γὰρ ἡ περὶ τῶν ἰδίων θεωρία τῆς περὶ τῶν κοινῶν ἐστι, *Propriorum contemplatio posterior est contemplatione communium.* Hoc secutus sum, quantum id instituti ratio nunc permisit. Brevia & plana tyrones, (quorum commodis nunc servire volui) pleniora provectiores Præcepta tractare debent. Fundamentum in plano solidè prius ponendum est, quàm implicita reliqui ædificii

moles superstruatur. Optatissimum verò commodum esset, ut, quemadmodum Latinæ & Græcæ, ita quoq; Hebraicæ Linguæ fundamenta, (ab iis saltem, qui Theologiæ studio & Verbi divini interpretationi aliquando operam locaturi sunt) in scholis trivialibus & gymnasiis jacerentur. Sic enim & ardentiùs & frequentiùs illius studium in Academiis excoleretur, & juventus solidiùs de sacræ scripturæ interpretatione judicaret. Quod ut magno juventutis, malo passim negligitur: ita summoperè ejus commodo consulunt illi, qui sic institutas Scholas habent. Inter hos, Vos Viri amplissimi & prudentissimi, verè commendandi estis, quòd hoc beneficium juventus vestra scholastica magno suo bono jam ante viginti annos habuit. Eo enim tempore D. GEORGIUS FABRICIUS, Scholæ vestræ tum Conrector, linguam Hebræam fidè & feliciter ibi docere cœpit, à quo & ego prima ejus principia addidici. Quod beneficium ego gratâ memoriâ recolens, has de Lingua Hebræa Præceptiones, sub Vestro nomine publicare volui,

volui, partim ut gratitudinem aliquo argumento testare, partim ut me patriæ Scholæ commodis inservire paratissimum, & maximè ut sanctæ hujus linguæ studium porrò quoq; in ea excolatur, & firmiùs implantetur, cupidissimum esse comprobarem. Nam certè, sicut Scholis corruentibus, Ecclesias eodem labefactatas motu, corruere necesse est, sic labantibus in Ecclesia linguis, puram sacræ Scripturæ interpretationem simul collabascere certissimum. Linguarum ignoratione, horrendæ tenebræ Ecclesiam Christi diu occupârunt; Linguarum dono lux Verbi divini Ecclesiæ restituta est. Hanc lucem ut studiosè conservemus, summo studio & opere laborandum.

Accipite ergo, Viri Amplissimi & Consultissimi, à me munus hoc literarum, benignè & clementer: exiguum quidem illud, si vel in se spectetur, aut cum Amplitudine & Dignitate vestra comparetur, at si ex animo & fine dantis, magnum. Non ex munere animus munerantis est æstimandus, sed ex animo munus. Deus Opt. Max.

Rempublicam vestram in pace & tranquillitate diu florentem, potenter conservet. Scholamq; & Ecclesiam omnis generis bono ubertim locupletur. Basileæ, 4. Maij, Anno post Christum natum M. DC. V.

V. A. Additiss.

M. Johannes Buxtorfius, Camennas VVestphalus, Linguæ Hebr. in Academia Basileensi Professor.

JOHAN-

Johannis Buxtorfi

LINGUÆ HEBRAICÆ

Sectio I.

JOHANNES BUXTORFIUS

LINGUÆ HEBRÆÆ

Studiosis S.

SApientum Hebræorum præceptum est, לְעוֹלָם יְלַמֵּד אָדָם לְתַלְמִידָיו בְּרֶךְ קְצָרָה, *Semper doceat homo discipulos suos viâ brevi.* Et Plutarcho in Phocione laudata similitudo est: ὡς ἡ τοῦ νομίσματος ἀξία, πλείονι ὄγκῳ βραχυτάτῳ δυνάμιν ἔχει: οὕτω λόγος δεινότης πολλὰ σημαίνειν ἀπ' ὀλίγων, *Quemadmodum nummismatis æstimatio & præstantia tanto major est, quanto in minore massa plus valoris continet: sic orationis illius vis & acumen majus est, quæ plurima paucis significat.* Sic certè in Scholis præstat paucis multa, quam plurimis verbis pauca docere. כִּי הַיּוֹם קָצֵר וְהַמְּלָאכָה מְרֻבָּה, Nam *dies brevis est, & opus multum*, ajunt Hebræi. Maximè verò ii, qui primùm linguam vel artem discere incipiunt, nec in prolixioribus, nec in gravioribus, quàm captus ingenii ipsorum ferat, sunt exercendi. Alioquin enim vires vel citò flaccescũt, vel oneri planè succumbunt. Habetis itaq; hîc brevissima de lingua Hebræa Præcepta, in quibus Grammaticæ fundamentum solidè sternitur. Ea tamen ne justo breviora existimetis, de paucis vos monere & instruere commodum judicavi, maximè quod Verborum tractationem attinet.

In Verbis primũ traditur analogia conjugangi

generalis, cui anomalia, tanquam ſpecies ſuo generi. poſtponitur, oſtenditurq; quot modis ea ab analogia recedat. Omnis autem anomalia fit duplici de cauſa: vel quòd Verbum conſtat ex aliqua quatuor literarum Quieſcentium אהוי, vel quòd literam in conjugando deficientem habet, unde Verba ipſa vel *Quieſcentia* vel *Defectiva* appellãtur. Quandoq; etiam duæ thematis literæ Quieſcentes ſunt, aut mixtim una Deficiens, altera Quieſcens. Ex his ultra triginta vulgò Grammatici faciunt diverſa genera, quæ per ſingulas Conjugationes traducta, labyrinthum conjugationum reciprocis ambagibus intricatiſſimum exhibent. Ex illis ſe abſq; tædio extricare, hoc opus hic labor eſt. Ego hæc omnia in ſex Generibus explico, compendio utili & neceſſario.

Quieſcentium primâ thematis literâ, duo vulgò ponunt genera, unum Verborum à י, alterum ab א incipientium. Prius genus recipio: De altero, quia ſpecialem ferè uni9 Temporis anomaliam continet, & quidem multa etiam in eo prorſus analogia ſunt, ſpecialem obſervationẽ pono cap. 13. Sunt qui tertium genus adjiciant Quieſcentium primâ ה ex unico exemplo הָלַךְ Ambulavit. Sed id præter omnem rationem fit. Nam quòd ab eo deducunt Infinitum לָכֶת Ire, Imperativum לֵךְ I, Futurum אֵלֵךְ Ibo, & הוֹלִיךְ Ire fecit, eorum thema eſt יָלַךְ cujus prima radicalis expreſſa in הוֹלִיכִי Abducito, Exod. 2, 9.

Defectivorum primâ thematis litera tria faciũt genera. Verborum ſcilicet vel à י vel à ל vel â נ incipien-

cipien-

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0017
DFG

cipientium. Ex his posterius tantùm pro Genere accipio, Defectiva primâ ה quia pauca sunt, in Quiescentium genere per exceptionem explico cap. 23. & 24. Defectivorum primâ ל duo tantùm sunt exempla, לָקַח & לָתַע: Illud revoco ad classem Defectivorum primâ נ cap. 17. ab hoc tantùm unica vox usitata extat, נִתְּעוּ pro נִלְתָּעוּ Job 4,20. At ex his Genus fieri nec debet nec potest, cùm reliqua omnia à ל incipientia sint analoga.

Quòd verò etiam duo Genera constituunt Defectivorum tertiâ ה & נ, id fit ἀλόγως; Nam ea Verba non generalem alicujus Conjugationis, imò ne unius quidem integri Temporis, sed specialem paucarum vocum anomaliam continent, ideoq; specialiter ea explicatio cap. 13

Ex Verbis, quæ duarum literarum anomaliam habent, plurifaria ac multiplicia constituuntur genera, quorum quædam unico, pleraq; paucis exemplis comprehenduntur Ego hæc omnia sub Quiescentibus tertiâ ה & א explico Quam enim in prima vel secunda thematis litera anomaliam habent antè in illis Generibus explicata est, ac proinde inutilis tautologia foret, ea denuò repetere, aut tanquam nova, in specie falsò proponere. Cognitâ primùm simplici anomaliâ, quippe quæ generalis est, & naturâ suâ præcedit, duplex deinde anomalia in posteriore genere per se patet.

In Verbo נָתַן separata quoq; conjugandi forma ob duplicem ejus anomaliam à Grammaticis præscribitur. At cùm posterior ejus anomalia fiat tantum in quibusdam personis Præteriti, ideo spe-

cialiter eam explico in Tempore Præterito, cap 13. Ex priori autem anomalia convenit cum Verbis Defectivis primâ ה, cap 17.

Ex Verbis quatuor aut quinq; literarũ duo sunt Quiescentia, à quibꝰ tantùm extant, וַיִּמְאָסֵהוּ Et everrã eam, Jes. 14, 23. יִפְרְפוּהָ Pulchrior effectus es, Ps. 45, 3. quorum illud ad Præteritum Pihel, Verborum Quiescentium tertiâ א cap. 30. hoc verò ad Pyhal Quiescentium tertiâ ה pertinet. c. 34. Reliqua omnia ad Pihel & Pyhal Verborum perfectorum refero cap 14. Hoc itaq; modo nihil eorum quæ Grammatici prolixè, fusè & confusè in Verbis prôponunt, à me omittitur, sed omnia rectiùs disponuntur, singulaq; suo loco dextrè, ad laborem in discendo minuendum proponuntur.

In paucis quoq; aliis à vulgato Grammaticorum ordine discessi. In Nominibus casuum distinctio non eo modo hîc ponitur, ut vulgò Literam ה Genitivi, מ Ablativi notas & quasi Articulos faciunt. Atqui ה omnibus casibus præponitur: מ autem æquè sæpè Ablativo apud Hebræos præfigitur, atq; apud Latinos *Ab hoc* vel *Ab hac*. Quorsum ergo hæ notæ, quæ in usu sunt ignotæ? In Verbis Participium *Pahul*, quod vulgo contra omnem ordinem, in forma Activa (exceptâ conjugatione Kal) ponitur, in formam passivam reposui, cùm & significatione & formatione à Præterito passivo descendat. Infinitivum simpliciter propono, Gerundiorum quæ appellant formâ omissâ. Nam literæ בכלאמ, per quas Gerundia formari dicunt, Præpositiones sunt, quarum cum

Verbo

Verbo Infinito ſtructura ad Syntaxin pertinet. Neq; enim ſimpliciter Gerundia formant, ſed inſignes Hebraiſmos, & periphraſin Temporum Modi Conjunctivi efficiunt.

Porrò qui ultra hæc generalia præcepta, ad ſpeciales obſervationes progredi cupit, & uberiorem linguæ hujus uſum, & in loquendo elegantiam penitius & perfectiùs cognoſcere, eum ad Theſaurum noſtrum Grammaticum remittimus.

REGULÆ DE THEMATE

facilè inveſtigando & cognoſcendo.

FRuſtra diſputatur de ſenſu alicujus loci, cùm verba ejus non intelliguntur. Verba ut rectè intelligantur, ad thema ſive Radicem veniendum eſt, ejusq; genuina ſignificatio & uſus ex Lexicis, & locorũ aliorum collatione perquirendus. Thema autem propter frequentes anomalias, non ſemper in conſpectu eſt: unde factum, ut Grammatici regulas aliquot de inveſtigando eo annotarint. Has etiam in gratiam eorum, qui minùs in Grammaticis exercitati ſunt, aſpergere hoc loco placuit.

Thema ſive Radix apud Hebræos ex tribꝰ communiter cõſtat literis, rariſſimè ex pluribus Quæcunq; præterea literæ ad thema accedunt, vel conſignificant ei aliquid, vel formationi & flexioni ejꝰ inſerviũt, unde *ſerviles literæ* in genere appellãtur. Hæ itaq; rurſus à themate ſeparandæ ſunt. Unde

1. Si abjectis ſervilibus literis, tres remanſerint, eæ thema conſtituunt: ut פָּקַד Viſitabo, à פָּקַדְתִּי,

2. Si duæ, ac prior earum dageſſata ſit, tum dageſch

geſch illud communiter in primam radicalem ב, rarius in ו, reducendum eſt: ut מְבַגֵּשׁ à אָבַגֵּשׁ: à תְּצִיב: à נָצַב. At אֶקַּח Accipiam, תִּקַּח Accipies & reliquæ perſonæ, ſunt à לָקַח: item נִתְּעוּ à לָתַע.

3. Si duarum remanentium poſterior degaſſata ſit, tunc ea geminanda eſt: ut סַבּוּ Circumdederũt, à סָבַב. Excipe *primò*, ſi degeſch illud fuerit characteriſticum conjugationis, quod ex forma cognoſci poteſt, tum poſtponendum erit ה; ut גָּלוּ à גָּלָה, *Secundò*. Nomina, חִטָּה Triticum, quod eſt à חָנַט: *item* אַף Ira, בַּת Filia, quæ cum Pronominibus compoſita, recipiunt dages, quod in ſecundam radicalem ב reſolvendum eſt. Nam ſunt ab אָנַף & בָּנָה.

4. Si duarum remanentium natura degeſſata ſit, tum præponendum ו vel נ, rariùs א: vel interponendum ו, aut poſtponendum ה, & rariſſimè א: vel ultima geminanda.

5. Si abjectis ſervilibus unica tantùm litera radicalis remaneat, tum præponendum נ vel ו & poſtponendum ה. Excipe תֵּת Dare, quod eſt à נָתַן: item quaſdam voces Præteriti à מוּת Mortuus eſt, & שׂוּם Poſuit: ut מַתָּ Mortuus es, שַׂמְתָּ Poſuiſti, &c. quæ ſecundam & tertiam radicalem amittunt, ut cap. 13. explicatur.

Quicunq; verò bonus fuerit Grammaticus; is Regulis his aut ſimilibus opus non habebit.

LAURENTI PHRIDI

DE LINGUÆ HEBRÆÆ STUDIO, MONITUM.

Scire prophana quidem sanctũ non credo prophanum,
Si non illotâ mente prophana legas.
Non impurè puto purũ monumenta sophorum,
Et non immundũ omnia munda reor.
Quæ res humanas agitant, non mordeo, linguas,
Præpono reliquũ Sanctum idioma tamen.
Ethnica quũ damnas? modò sacrũ ethnica jungas,
Hic scopus, hæc studiũ sit Cynosura tuũ.
Aſt ô Christigenæ præcordia barbara cœtus,
Hæc ut suſpiciant, illáq; deſpiciant.
Quò præceps fertur ſtudium? nimis impia curâ
Quò ruit, ut ſpernant ſacra, prophana colant?
Ethnica ſi qua Venus, ſi quæ ſit mellea Pitho,
Hæc fluet in ſenſus blanda Thalia tuos:
Hæc Pandoræ capit, verbũ excompta prophanũ,
Incautas mentes Circea pocla movent.
Si commentitio proſtaret fabula ſocco,
Si tragicæ pompæ, denſa caterva volat:
Si totũ nervũ humanas excolũ artes,
Si linguũ hominum tantũ habetur honos:
Cur hæc linguarum princeps reginaq; ſola,
Sola velut nobis ſordida negligitur?
Quæ ſigmenta docet, furioſi μῆνιν Achillũ,
Claudos Vulcanos, fulmina bruta Jovũ;
Quæ ficto verſu κορυθαίολον Hectora narrat,
Aut Helenam pangit, Mercurios, Veneres;
Quæ varios fucos & fumos vendit inanes,
Quæ picturato carmine ludificat:
O quanto plauſu, quibus hæc amplectimur ulnis?
Quiſq; ſuo blandum pectore pirus alit.

In-

Incantant animos gentili voce Sirenes,
Dementat philtrũ Græca Medæa suũ.
At Sacra Lingua sacris cur sic deformis habetur?
Cur sic à sanctis putida despuitur?
Ethnica cùm regnent, divina ab pulpita frigent;
E sacris nostrũ sola prophana tonant.
Sive legas Græcè. te stipant mille legentem,
Sive Latina legas, prompta juventa venit.
Judaicæ *solùm mœrent, lugentq; cathedræ,*
Hasce scholas vix, vix unus & alter adit.
Hùc pauci reptant, rarò, vergentibus annis,
Verbi præcones, parciùs, idq; senes.
Linguarum mater simplex, verecunda, modesta,
Casta, severa, gravis, nil trivale loquens;
Quæ volat in cœlum superas evecta, per auras,
Quæ sacro altisoni considet ore Patrũ;
Non Pythicos tripodes, non Delphica somnia jactans,
Ast Evangelii dicta sacrata canens;
Numinis æterni mysteria condita pandens,
Terrea non redolens, cuncta sed alta sonans;
Hæc quid commerita est, ut sic intacta jaceret?
Solaq; cur procos non habet ista suos?
Discendo reliquas totos consumimus annos,
Has nugas manibus volvimus assiduis:
Quis sopor hic tantus nobis, gravis unde veternus?
Unde hæc Musicolis nausea oborta togis?
Hirsutam clamant, dumis squallere, refertam
Spinis, & spissis sentibus horridulam.
Qui dedit os homini, qui vocem, plectraq; linguæ,
Illerudis populo dicitur esse suo?
Rhetoricæ Doctor, Logices fons atq; magister,
Nobis facundus hortus & asper erit?

Has

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0029
DFG

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0030
DFG

Hac protoplastum Adam primæva stirpis origo,
Hac usi Patres, Angelicusq; chorus:
Hac Moses Leges scripsit, prognostica Vates,
Hac Linguâ Hebræâ dulcisonoq; lyrâ:
Hac David Psalmos cecinit, Proverbia Schlomo,
Cœlesti citharâ dulcisonoq; modo:
Hac olim Christus, lux & sapientia Patris,
Subjecit fræno ferrea colla suo:
Suasit, persuasit, fures & scorta vocavit,
Hac surdos traxit, saxaq; perdomuit:
Hac Pater ore suo quondam est oracula fatus,
Et censenda tamen barbara lingua Dei?
Dulcius an nobis cæcum resonabit Homerus,
Quàm sanctus sancto Spiritus eloquio?
O teneras aures, doctas nimis atq; disertas,
Ut quibus indoctus creditur esse Deus.
Unde hæ delicias? quorsum fastidia tanta?
Cùm stomachos tantus provocet illecebris?
Non sic inculta est, flores habet atq; figuras,
Multùm melliflui tota respersa tropi.
Cultior haud Cicero Latialis gloria linguæ,
Non Demosthenicus gratior ille lepos.
Si facilem quæras, levior non altera lingua;
Nulla tuos tardat longa salebra pedes.
Sunt paucæ voces, has unus devorat annus,
In reliqui Babylon cernitur, atq; chaos.
Si tibi linguarum placeat grandæva senectus,
Prima fuit terris, ultima forsan erit.
Nec jussit Dominus specus lustrare Platonis,
Sed nec Lycæum soli vagamq; Stoam:
Non Tusculani Romana vivaria campi,
Quin neq; Cecropii roscida mella soli:

AB,

Aſſ. Scrutare, *inquit*, Scripturas quærito Moſen,
Ex Iſraëlis fonte petantur aquæ.
Ergo linguarum cum dux ſit prima q3 radix,
Ex qua vulgares, Græca, Latina fluant.
Cùm non ſit variùm multùm ſinuoſa Meandrù,
Sed levù & ſimplex, clara, diſerta, brevù:
Nec nodos habeat, ſed tollat, dogmata ſolvat,
Obſcurù lucem præferat atq3 facem:
Non pudeat ſanctos ſanctam didiciſſe Camœnam,
Nativúq3 ſuù Biblia *ſcire tonù:*
Diſcamus breviter linguam, quæ Sancta *vocatur,*
Sanctè, commentù undiq3 ſepoſitù.
Dulciùs ex ipſis hauritur fontibus unda,
Oreq3 divino puriùs imbibitur.
Non arcere decet pueros, non pellere quemquam,
Sunt arcana più omnibus expoſita.
Hæc non Rabbinù tantùm, non obvia clero,
Sed patefacta bonù, ſed reſerata più,
Nec pudeat claros, inopes, juvenesq3 ſeneſq3
Cauſidicum, Medicum, Rhetora, Grammaticum,
Æternas noſtræ Tabulas verſare ſalutù,
Cœli theſauros ſcire, ſuumq3 Deum.
Non hù fomentù Meſſiæ nomine tincta
Fraudetur pubes, ſanctificoq3 cibo:
Sic ethniſſarent mediù in gentibus orti;
Non hoc lacte ſuos Turcica terra nutrit.
Alme Deus pellas has noſtri temporis umbras,
Tuq; tuumq; malo promicet orbe jubar:
Diſcere te doceas, dediſcere cætera præ te,
Scire nihil niſi te; nam tua ſcire ſat eſt.

EPI-

EPITOME GRAMMATICÆ HEBRÆÆ.

CAPUT I.

De Literis.

GRAMMATICA est ars benè loquendi, Hebræis Hebraicè.

Partes ejus duæ sunt, *Etymologia* & *Syntaxis*.

Etymologia est prima pars Grammaticæ, quæ *vocum singularum* proprietates explicat.

Vox est nota, quâ unumquodque distinctè notatur: fitque ex *Syllaba*, unâ vel pluribus.

Syllaba est sonus vocis integer, cujus partes sunt *Litera* & *Vocalis*.

Litera est, quæ cum vocali sonum integrum edit, unde & *Consona* dicitur.

Literæ sunt viginti duæ, omnes Consonæ:

Nomen.	*Figura.*		*Potestas.*	
Aleph	א	1	(')	*Spiritus tenuis.*
Beth	ב	2	bh	*lenioris soni quàm* בּ.
Gimel	ג	3	gh	*soni Germanis incogniti.*
Daleth	ד	4	dh	
He	ה	5	h(')	*Spiritus asper primus.*
Vau	ו	6	v	*Consona fortior quàm* בּ.
Sajin	ז	7	ſ	*lenissimum.*

Heth	ח	8	h	*Spiritus asperior.*
Teth	ט	9	t	
Jod	י	10	j	*consona.*
Caph	כ	20	ch	χ *Græcorum.*
Lamed	ל	30	l	
Mem	מ	40	m	
Nün	נ	50	n	
Samech	ס	60	ſ	*acutum.*
Hajin	ע	70	h	*Spiritus asperrimus.*
Pe	פ	80	ph	φ *Græcorum.*
Tzade	צ	90	tz	
Koph	ק	100	k	κ *Græcorum.*
Reſch	ר	200	r	
Schin	שׁ	300	ſc	*vel* χ *aut* ſch *German.*
Sin	שׂ		ſ	*acutum ut Samech.*
Thau	ת	400	th	θ *Græcorum.*

Litera שׁ irreptitia eſt, non originalis, partim ex prava prolatione שׂ nata, partim pro ס poſita.

Quinq; in fine vocum aliter ſcribuntur, unde literæ *Finales* vocantur: nempe כ מ נ פ צ

Finales, ך ם ן ף ץ

Diſtribuuntur ab Hebræis in quinque ordines, juxta quinque organa, quæ diſtincta ſingularum prolatione occupantur.

אהחע Literæ gutturis ſive Gutturales, quia ſpiritum valent, qui in gutture formatur.

דטלנרת Literæ linguæ ſive linguales.

גיבק

569

Quando geresh ? ? ג.

Tantum in ֹ . ֻ . ִ et ר quando immediate sequ. ו v.g
דְּבָרָיו verbum ejus עֵינָיו oculi ejus

Obs.

ג precedente ד et sequente ו mirum plane abiit v.g
עֵינָיו oculi ejus. עֵינָו

ג precedente : vel et abjiciendum vel dicendum appositum ee mu-
te Syrorum Perlim in Eda feminina Praeteriti e.g.
שָׁמְעָה . אָזְנֶיהָ

ר post Schevam et cholem vere movet quoteng occupet vi-
cem דָּגָשׁ e.g. גֵּר gens.

אֹהֲלֵי תֵּימָן Sunt et literae lat. gdam dilatabiles ut q complementi vel ornatus gratia adhibeant.

אהוי

Qyd fiat gerere? R. gerere & s. ctur, sfere, quando litere אהוי vl. primam vocalem amittunt, vl scham & g ad precedentem syllabam attrahi possent, resumunt. Hinc ideo d dnr gerere, q nim. sep necessario gerant, sed & gerere interdum possint.

Quando gerit א? R.

In medio post 4 posteriores vocales magnas et duas priores parvas. nim. post ◌ֳ ◌ֲ ◌ָ et ◌ֱ

In fine post oēs vocales magnas & segol.

Annotatione

א ante alias vocales & gerit ◌ִ — si nove formationes in fine ante א precedente dg mutandu in ◌ֵ ut ברא ברֵא : ante א in fine expressu ◌ִ stat loco ◌ֵ & sequens א finale debet movere e.g. ברָא ברָאוּ

Quando & vbi gerit ה? R.

Non in medio, sed in fine saltim post ◌ָ ◌ִ ◌ֵ

Observ.

ה ante alias vocales in fine nec occurrit nec regit.

ה finale si nove formationes precedit ◌ִ vere ◌ֵ mutat in ◌ֵ plane abjicit et ◌ָ mutat in ◌ָ

Quando ו gerit? R.

In scheva & chole- tive. vl. cum plane abjicit

Obs. ◌ֻ ante ו legit ut ◌ֻ ◌ֵ ◌ָ pro ◌ָ ante ו legit ut chole- v.g. שׁמֹר ◌ֵ chiriq ante ו notat, q ו sit ◌ִ plongatum, ut הוֹלִיךְ

גיכק Literæ palati sive palatinæ.
זסצרש Literæ dentium sive dentales.
בומף Literæ labiorum sive labiales.

Hinc consectarium, usus in omnibus linguis celeberrimi: *Literæ unius organi facilè inter se commutantur.*

Literæ אהוי sæpè consonarum valorem amittunt, & otiosæ, quoad pronunciationem, in voce existunt, quod Hebræi dicunt *Quiescere*, & inde *Literæ quiescentes* tunc vocantur. Vulgò אהוי *Ehevi*, sive יהוא *Jehu* memoriæ causâ appellantur.

CAP. II.

De Vocalibus.

VOcalis est, quæ per se sonum edit: estque *Propria* vel *Impropria*.

Propria, quæ semper vocalis est: estque *longa* vel *brevis*.

Longa, quæ producto sono effertur: estque *quintuplex*.

Brevis, quæ correpto, & est itidē *quintuplex*: ut

Longæ.	*Breves.*
Kametz ָ A obscurū quasi cū O mixtum, ut in Germanicis, Abend Vespera: Samen Semen: Schmach Ignominia.	*Pathach* ַ A clarum, ut in Vatter Pater, Samlen Colligere, Dach Tectum.
Tzere ֵ E purum &	*Segol* ֶ E impurum

ſiccum, Ehr Honor, Lehr Doctrina.

Chirek longũ ִי I, ihr Vos, Ihnen Ipſis, Glider Membra.

Cholem וֹ וֹ O, Ohr auris, Sohn filius, Todtmors, geboren natus.

Scburek וּ U, Vnſer noſter, Vnſchuldig innocens, geſund ſanus, Mund Os.

& dilutum, ähr Ariſta, lär vacuum.

Chſirek breve ִ I, Irren errare, Sinn ſenſus, gelitten paſſus.

Kametz-chatuph ָ ָ O, Ort locus, Soñ ſol, Trott torcular, kommen venire.

Kibbutz ֻ ו vel ר, Sünde peccatum, verführen ſeducere, Vnglück infortunium.

Quomodo figura Kametz-chatuph (ָ) à Kametz longo diſcernenda ſit, cap. 4 & 5. patebit.

Cholem etiam ſæpiſſimè per puncta literæ וֹ & ו deſignatur, ita ut punctum illud ſimul & literam notet, & pro vocali uſurpetur. Fit hoc in וֹ, quando præcedens litera vocali caret; in ו, quando ea ipſa nullum aliud punctũ vocale adjunctum habet. Quandoque etiam eadem litera utrinque punctum geſtat, ſic וֹ, quorum alterutrum pro Cholem ſumendum, ut infrà cap. 4. patebit.

Impropria vocalis eſt, quæ vel non ſemper, aut non omnium literarum vocalis eſt: eſtq; *Simplex* vel *Compoſita*.

Simplex dicitur *Scheva*, & duobus punctis perpendicularibus literæ ſubjicitur, ְ, valetq; E breviſſi-

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0041
DFG

vissimum, quale in bezahlt/ gestrafft/ quod rapidè effertur quasi bzahlt/ gstrafft. Vulgò vocatur *Scheva mobile*. At 1. *post vocalem brevem*, 2. *post longam accentu notatam*, 3. *in fine dictionù geminum*, vocalis naturam deponit, docetq; tantùm, consonam suam esse cum præcedenti in unam syllabam conjungendam. Hinc appellatur *Scheva quiescens* sive *mutum*.

Composita est, quæ constat ex Scheva & vocali brevi; estque *triplex*:

Chateph-pathach ֲ A)
Chateph-segol ֱ E) *celerrimæ pronunciationù.*
Chateph kametz ֳ O)

Hæ propriæ literarum gutturalium sunt, quibus adhibentur loco Scheva simplicis, commodioris pronunciationis causâ. Impropriè & irregulariter aliæ literæ alphabeti eas possident.

Quando (ה) sit vel Kametz chatuph, vel Chateph kametz, vide cap. 4. & 5. Hæ quatuor autem in genere vocantur *Vocales brevissimæ*.

CAP. III.

De *Dagesch & Mappik*.

VEntri literarum inscribitur punctum, pronunciationi ipsarum inserviens, diciturque vel *Dagesch* vel *Mappik*.

Dagesch duplex est: *Lene* vel *Forte*.

Dages lene est, quod sex literas בגד כפת per se aspiratas, facit tenues, aspirationem ab iis tollen-

do: ut, בַּ ba, בָּ ge, דִּ di, בֹּ po, תּוּ tu. Fit hoc 1. *ab initio dictionis*, si præcedens dictio non terminetur literâ qviescente aut vocali longâ: tunc enim aspiratæ manent, qvod ipsum tamen etiam exceptionem habet, ut traditur cap. 5: 2. *in media dictione post Scheva qviescens*. Attamen & hîc sæpè aspiratæ manent, qvod specialis est observationis. Hæ literæ vulgò memoriæ causâ *Begad-Kephat* vocantur. Olim autem, qvando aspiratæ essent, notabatur super illas virgula transversa, qvã *Raphe* vocabant, unde *Litera raphata*, id est, aspirata. Exempla vide Exod 20. vers. 9. 13. 14. 15. In impressis libris aliâs planè exolevit.

Dagesch forte est, quod literam pronunciatione geminat. Habet locum in omnib. literis, exceptis gutturalibus & ר A sex præcedentibus בגד כפת etiam aspirationem tollit, ut ipsum dagesch lene. Est autem dagesch in illis forte, quandocunq; nõ præcedit Scheva: tunc enim tantùm in illis lene est, ut dictũ. Literæ gutturales אהחע & ר, ad indicium & complementum excluſi Dages, præcedentem vocalem brevem plerumqve in longam convertunt, ut cap. seqventi videbitur.

Mappik est punctum, qvod literę ה & ם inscriptum, docet eas genuino suo sono efferendas, qvę sine eo qviescerent. Literæ ה inscribitur in media dictione post Chirek, & literæ ם in fine vocis tantùm, ut cap. seqventi fusiùs declarabitur.

CAP.

1. Lit: antu ō gerest. Et sic diphthongi cerentes nihil hic impediunt, aut removent. E.G. דִּרְכֵי בְּגֵלוּת גֵּלָה scil in abductione, à radice Vnde et post Nomen יהוה in literis בגדכפת occurrit Begeseth Lene, ideo legendum אֲדֹנָי

ab initio

NB. Begeseth Lene ponitur in literis בגדכפת etiamsi sequatur lit: gerens, in sequentibus certis casibus, quando nimirum

2. Gerens, notata ē accentu Regio, ut sunt; Imperatores, Reges, Duces V.G. וַיְהִי בַּיָּמִים

3. Gerens, post se habet vl. eandem, vl. cognatam, s. quando lit: Begadkephat (cui lit: gerens) præcessit; et ista dagheschan lenitter ō debent) alia, ejusdem ordinis, s. e. ex begadkephat. litera immediate sequ. V.G. בב, כב, גד, דד, ככ, גג, בג etc: Vbi simul NB

sc. lit: Begadkephat prima, debent sub se habere(:)

NB. gr. Kimchi quædam loca excipiat: nim: Ex 1 Sam: 10,18, Ps 142, 17. Zeph: 33, 7. quæ duo addit, quæ a Masoretis ō sunt notata Gen: 40, 10 Zach: 2, 14.

3. בכ, בר, כד hoc privilegio ō gaudent V.G. אוֹבְדִי, q. sciat separatum, i.e. particula separata. Quo etiam refert בד E.G. יְהוָה בְּפִי

4. Ipsa ima lit: 3tiæ factæ, rapsatæ (absente autem Begeseth Lene Rapsata dicit lit: Begadkephat: et hujus rationem reddit). V.G. וַיִּשְׁבְּעֵנִי כַּדְּרֹךְ

5. Vox præcedens ē Milbel: vid: Gen: 12, 12

6. Prima lit: habet Rejectivum, s. vocalem Regiam Buxt: pag: 609. V.G. וְהָיְתָה בַּבֹּקֶר

2. natum ē ex ר vl. ל vl. י imperativi aut futuri tivi v.g. עֲלֵכִי

2. ita ē, q. præcedens sequens compositum mutatum sit in mediam partem e.g. נַעֲמָדָה

Quo manent affirmata quæ do scen

3. ת ante se lit. paragogicam (q. et ן vl syllabam וֹת non tot recidit) v.g. יְלָדוֹת

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0046
DFG

CAP. IV.

De Syllaba & legendi ratione.

SYllaba est consonæ & vocalis, in unum sonũ conjũctio. Consona syllabam semper inchoat, à dextra versùs sinistram.

Syllaba est *Simplex* vel *Composita*.

Simplex. qvæ ex una consona & una vocali constat: ut אֵלִי *E-li*, הָיִתִי *ha-ji-thi*, שָׁנָא *so-ne*, ubi punctum literæ שׁ simul & literæ & vocalis nota est, qvia ea litera aliud punctum vocale adjectum *se.* שְׁ non habet: שֹׂנֵא *sebo ne*, ubi posterius punctum suprà literam שׂ necessariò per cholem legendũ: ut בְּרָאתִי *ba-ra-thi* ubi בּ habet dageschlene, ideoq; valet nudum b, & א in medio qviescit: קוֹבֵךְ *Kove-cha*, ubi superius punctum ad ק pertinet, non autem ad ו, qvia ea propriam vocalem Sægol subjectam habet, cum qva, ut consona, effertur. Porrò literæ vocali hîc destitutæ, qviescunt, nec tamen propterea otiosæ aut superfluæ sunt, sed pertinent ad substantiam & essentialem formam vocis, qvæ sine illis non esset integra.

Composita est, qvando plures consonæ in unam syllabam conjungũtur. Fit hoc in universum per Scheva simplex, & sub gutturalibus per Scheva compositum. Hæc enim puncta per se statam & separatam syllabam nunqvam efficiunt, sed suas consonas aliis adjungunt: ut, פְּרִי *peri*, qvasi *pri*

non divisim *pe-ri*, & sic semper efferendum Scheva quando vocale est: יְבָרְכוּ *Jebha-rechu*: הִפְקַדְתִּי *hiph-kad-ti*, ubi Scheva post vocalē brevem quiescit, & ת post Scheva quiescens cum dagesch leni notatum, per nudum T efferendum, ut anteced. cap. dictum תּוֹחְתִּירָה *tach-ti-ja*, ubi ר cum Mappik post Chirek notatum, per consonam efferendum est, cùm absque eo quiesceret, quippe vocalem longam constituens, & sic etiam ultima syllaba â vocali Kametz inciperet, quod contra regulam est in principio capitis traditam. Sic Mappik in ה vocis אִישָׁהּ *I-schah*: etsi Judæi Mappik in hac forma, præcedente Kametz, negligant, & simpliciter pronuncient *Ischa*, ה quiescente, quod sine dubio vitiosè fit.

Literæ ultimæ vocum rarò cum Scheva notantur: ut in his, בָּרַךְ *ba-rach*, שָׁאַלְתְּ *scha-alt*. Semper autem præcedenti adjunguntur: ut, שֻׁלְחָן mensa: לֶחֶם panis.

ח & ע in fine vocis sæpè sub se assumunt Pathach, quod ante eas pronunciatur: ut, מִשְׁיחַ *maschiach* יָרוּעַ *ja-dhuah*. Vulgò vocatur פַּתָּח גְּנוּבָה *Pathach genubha*, id est, furtivum.

ה cum Mappik id aliquando imitatur: ut, אֱלֹהַּ *eloah*, Deus, מַגְבִּיהַּ *magbbiah*, exaltans.

Gutturales nunquam admittunt Scheva vocale, benè quidem Scheva mutum. Aliàs Scheva compositum ipsarum proprium est, ut dictum:

ut,

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0049
DFG

ut, חַבּוּ *habbu*, אֱמוּנָה *emu-nah*, חֳלִי *Choli*. Hinc
„ præcedens litera communiter susscipit eam voca-
„ lem brevem, quæ sub gutturali est cum Scheva
„ composita, quod vulgò dicunt, *Litera gutturalis*
„ *punctat se & præcedentem*: ut, אַחֲבוּ *a-habba*
בֶּאֱמוּנָה *be-emu-na*; at Kametzchatuph hîc sem-
per per nudum Kametz scribitur, quod ex præce-
denti regula per O legendum: ut, אָחֳלוֹ *o-holo*.
Crasis בֵּאלֹהִים pro בֶּאֱלֹהִים in Deo: ut, לֵאמֹר
pro לֶאֱמֹר Dicere: לַאדֹנָי pro לַאֲדֹנָי Domino
meo. Sic לֵיהוָה quod legendum לַאדֹנָי.

Porrò duæ vocales breviſſimæ continuò legi nunquam poſſunt, unde nec duo Scheva ab initio vocis ponuntur, nec poſt Scheva compoſitum Scheva ſimplex in media voce unquam ſequitur,
„ Attamen analogia vocum utrumq; ſæpè poſtulat,
„ & tunc, ſi duplex Scheva ab initio concurrit, pri-
„ us mutatur in Chirek, aut Patach vel Sægol ſub
„ gutturali: exempla vide cap. 13. ad Imperativum & Futurum Kal, & ſic deinceps per totum librũ. Sed & alterum Scheva, ſi ſub ר fuerit, tollitur: ut, בִּיהוּדָה *bi-hu-da*, pro בִּרְהוּדָה. Si in media dictione poſt Scheva compoſitum ſequatur Scheva ſimplex, tunc compoſitum reſolvitur vel in ſuam brevẽ, aut in nudũ Scheva: ut, תַּחֲרֹגוּ *ta-har-gu*. יֵאָשְׁמוּ *je-ſi-hemu*. Sæpè tamen etiã ſolâ euphonię causâ Chateph-pathach & Chateph-ſægol mutantur in Scheva: ut, יֶהֱגֶה *je-ge*, pro יֶהְגֶּה.

Dageſch forte ſyllabæ compoſitæ facit quoddam compendium: ut, הַגַּשׁ *hyg-gaſch*, pro חַגְגַּשׁ. Hinc *Schevа poſt vocalem brevẽ, ſub litera dageſſata, vocale fit*: ut, גִּלְלְתָּ *gil-letha*, pro גִּלְלַתָּ. Dageſch autem ex gutturabilus & ר excidens, plerumque præcedentem vocalem brevem in longam convertit: ut, בֹּאר pro בְּאֵר. Dageſch forte, etiam ex litera ſchevata, euphoniæ causâ ſæpè excidit. ut ſuis locis videbitur.

Denique *diphthongorum* doctrina ſyllabæ compoſitæ affectio quædam eſt.

ו & י poſt Kametz, Tzere & Chirek in fine vocum, vocalis quodammodo naturam induunt, & cum vocalibus iſtis in diphthongum coaleſcunt: ut, עֵשָׂו *Eſau*, שָׁלֵו *ſchaleu*, פִּיו *piu*. Judæi tamen in his nullam dipthongum agnoſcunt, ſed ו ut conſonã f proferunt, *Eſaf*, *ſchalef*, *pif*. י tripliciter diphthongũ facit: ut, פָּנַי *panai*, גּוֹי *goi*, גָּלוּי *galui*. Attamẽ & hîc à quibusdam dubitatur. Irregulare eſt יְרוּשָׁלַיִם, quod ſcribendũ & legendũ יְרוּשָׁלִַם *Jeruſchalajim*, ex Jerem. 26, 18; item יְרוּשָׁלַמָה quod legendum יְרוּשָׁלִַמָה ex 2. Paral. 32, 9.

CAP. V.

De Accentibus.

VOcis communes affectiones ſunt *Accentus* & *Notatio*.

Accen-

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0053
DFG

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0054
DFG

Accentus est nota, quæ vocis sonum convenienter moderatur: estq; *Tonicus* vel *Euphonicus*.

Tonicus, qui ultimam vel penultimam syllabã acuit. Hunc nos rectâ virgulâ ad syllabam acuendam, docendi causâ in hoc libello exprimemus. Vox in ultima habens accentum, vocatur vulgò Chaldaicâ voce מִלְרַע *milra*: in penultima, מִלְעֵיל *milhel*. Tonici sunt vigintiquinque, quorum quatuordecim supra vocem, undecim infra vocem notantur, hoc modo:

Supra Vocem.

1 Paschta.
2 Kadma.
3 Gereschi Teres: Asla.
4 Geraschajim.
5 Telischa ketann: Talischa, Tarsa.
6 Telischa gedola.
7 Karne-Para.
8 Rebhia.
9 Sakeph gadol.
10 Sakeph katon.
11 Sægolta.
12 Paser.
13 Sarka.
14 Schalschelet.

Infra Vocem.

15 Merca: Maarich.
16 Merka kephula.
17 Tiphcha: Tarcha.
18 Munach.
19 Mahpach.
20 Jethif.
21 Tebhir.
22 Darga.
23 Athnah.
24 Jerach.
25 Silluk.

Usus

Kadma & Pascha ita signemus, ut Kadma medio vocis reperiatur, Pascha vero in fine vocis
Mahpach & Jethif ita, ut Jethif solum in medio vocis, Mahpach vero in reliqua omnia reperiatur.

Usus horum triplex est: 1. designant *musicam*, sive rationem cantus apud Judæos: 2. *legitimam pronuntiationem* cujusque vocis, in syllabæ alicujus elevatione: 3. *Distinctionem sententiæ* in certa membra. Primus usus Judæis relinquitur. De secundo hic observetur.

1. *Quæ syllaba accentu tonico notata est, ea acuitur.* Excipe *Telischa-gedola*, qui primam vocis literam semper occupat; *Tiphcha*, quando in Jobo, Psalmis, & Proverbiis initio vocis ponitur: item *Pasta*, *Telischa Ketanna*, *Segolta*, *Sarka* qui ultimæ vocis literæ semper adhærent, nec tamen eas syllabas semper afficiunt. Quæ autem syllaba cum illis acuenda sit, id ex analogia flexionis, & proprietate vocis sciendum est.

2. *Ejusdem accentus in eadem voce geminati, prior syllabam acuit*: ut, תֹהוּ tóhu.

3. *Diversorum in eadem voce accentuum posterior acuit, prior euphoniæ inservit*: ut, וְחֲצִים vechá-etzim.

4. *Accentus tonicus vocali longæ additus, Scheva sequens constituit quiescens*: תַּגְלְגַּל tagelna.

Tertius usus ad Syntaxin pertinet, quæ docet orationem in sua membra rectè distinguere. Sic autem distribuuntur in *Ministros & Reges.*

Ministri sunt, qui orationem continuant & promovent ad commodum membrum: suntq; octo, *Munach, Mahpach, Merca simplex, Merca duplex, Darga, Jerach, Kadma, Telischa-ketanna.* Re-

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0057
DFG

Reges ſunt, qui ſpiritum vel leviculè ſuſpendũt, aut pleniùs ſiſtunt deponuntq;, & ſermonem aliquo membro incîdunt: ſuntq; ſeptendecim reliqui, *Silluk, Athnach, Rebhia, Sakeph-katon, Sakeph-gadol, Sægolta, Sarka, Gereſch, Geraſchajim, Paſta, Paſer, Schalſcheleth, Teliſcha-gedola, Karne-para, Tiphcha, Tebhir, Jethiſ.* Ex his cõmuniter ad Comma ſive Inciſum adhibẽtur *Rebhia* & *Sakeph-katon*, & in verſibus longioribus *Sægolta*: ad Colon, *Athnach*: ad Periodum ſive Verſum abſolvendum, *Silluk*, quem & *Soph-paſuk* vocant. Hi, ob pleniorem ſpiritus in pronunciando depoſitionem, dicuntur *Pauſæ*, quarum in immutandis vocalibus non exigua vis eſt, ut in fine hujus libri oſtenditur. Hîc obſervetur & iſta Regula: *Litera* בגד כפת *Begad-kephat poſt vocẽ vocali longâ aut literâ quieſcente finitam, ac quolibet accentu rege notatã, Dageſch lene accipiũt*: ut, אֲשֶׁר אִתּוֹ בַּתֵּבָה Et quicquid erat cum ipſo in arca. Gen. 7, 23. Aliâs ſic aſpiratæ manent, ut dictum cap. 3.

Euphonicus eſt, qui tonico præmiſſus, ſuaviorẽ pronunciationem efficit. Is unicus eſt, & *Metheg* dicitur, rectaq; virgula ſub litera notatur. Ejus uſus eſt, ut vocalem, cui adjunctus eſt, decorè ſuſpendat: ut הַיְתָה hájethá. Vocalibus longis ante Scheva addi ſolet: unde *Kametz ante Scheva abſque Metheg, breve eſt*, id eſt, Kametz-chatuph: ut, חָכְמָה *Chochmá*; at cum Metheg חָכְמָה *Chácheмá*

má. Additur etiam ſemper vocalibus ante Schéva compoſitũ: ut, יַעֲשֶׂה *Jahasé*: יֵאָסֵף *Jéeſóph*. Metheg ſæpè mutatur in accentum tonicum, unde ſuperior regula tertia nata eſt.

Duplex porrò hîc euphoniæ ſpecies eſt: *prima*, accentus tonici ablatio. Tunc duæ plurésve voces virgulâ transversâ conjunguntur, ut cũ poſtremę vocis accentu venuſtâ pronũciatione coaleſcant. vl. tres vid. Tf. Gramm: Buxti p. 92

Virgula iſta vocatur *Makkeph*: ut, וְאֵת־בֶּן־זֹאת *veaph-gam-zóth*, Levit. 26, 44. *Cholem* & *Tzere* ſequente conſonâ mobili in fine vocis, ante Makkaph corripiuntur; illud in Kametz-chatuph, hoc in Sægol: unde iſta regula: *Kametz ante Makkaph breve eſt*, id eſt, Kametz chatuph: ut כָּל־ *col*, אֵת־ *eth*, אֶל־ *el*, יָקֹם־ *Jakom*, quæ accentu proprio notatæ, ſcribuntur, כֹּל, אֵל, אֵת, יָקוֹם.

Secunda, accentus trajectio. Nã vox monoſyllaba aut bifyllaba penacuta, ſæpiſſimè rejicit accentum præcedẽtis dictionis ex ultima in penultimã, unde Cholẽ & Tzere rurſus corripiuntur, ut antè. Hinc iſta regula: *Kametz ultimæ ſyllaba, ante conſonam mobilẽ accentu deſitutũ, breve eſt*, i.e. Kametz chatuph, ut, וַיָּקָם לָךְ *vejakom-lach*, Job. 22, 28.

Cæterùm in Jobo, Pſalmis & Proverbiis, alia quàm in aliis libris biblicis accentuum ratio eſt, cujus modus hactenus ab Hebræis nondum ſatis explicatus.

Diffe-

Maccaph, q̃ Oppo-
situm h̃ Metegi, ẽ
Virgula d̃ns ante
se accentum tonicum,
sed cogens 2 vl. 3
voces sub unũ accẽt:
toni: cujꝰ not:

In. & ex ratio-
ne generalis
mutationis

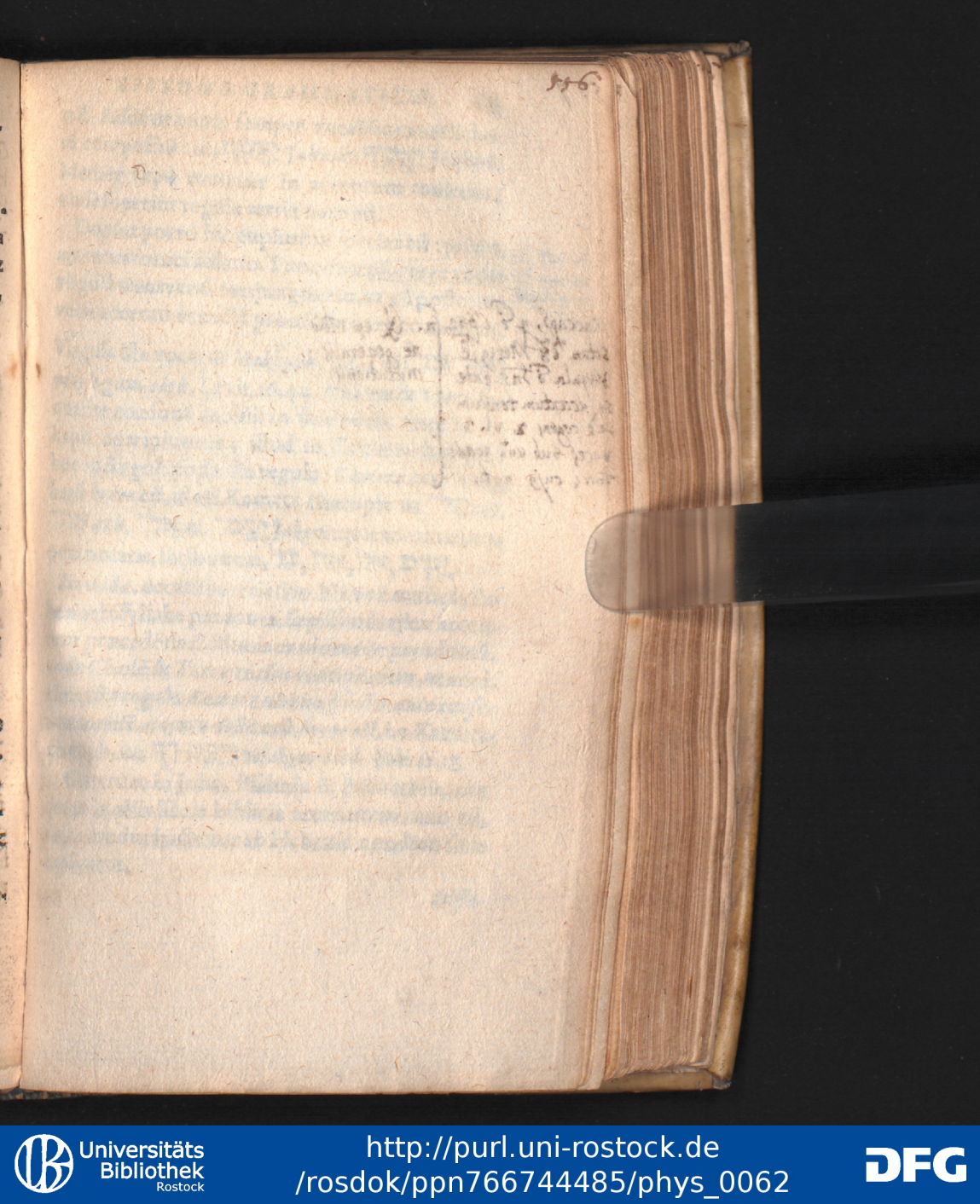

Differentia inter Kametz longum & Kametzchatuph sive breve & Chateph-Kametz sive brevißimum.

Kametz-chatuph nunc per nudam figuram Kametz longi (ָ) describitur, nunc per præposita duo puncta (ָ֑) quâ figurâ etiam Chatephkametz notatur. Quando figuram habet nudi Kametz, tunc quadrupliciter ab eo distinguitur.

1. Kametz absque Metheg ante Scheva, est Kametzchatuph, i. e. O breve: ut, חָכְמָה *Chochma*. Excipe Jobum, Psalmos & Proverbia.

2. Kametz absque accentu ante Dages forte, breve est: ut, רָנּוּ *ronnu*.

3. Kametz ultimæ syllabæ accentu tonico carens, ante consonam mobilem, breve est: ut, וַיָּקָם *Vajiakom*. Sic ante Makkaph, כָּל־ *Kol*.

4. Kametz ante gutturalem cum Chatephkametz notatam, breve est: ut, אָהֳלוֹ *Oholó*.

Quando cum duobus punctis scribitur, tunc tribus modis à Chateph-kametz discernitur:

1. Kametz-chatuph post se semper habet vel Scheva quiescens aut dagesch forte: ut רָנְּוּ *Ronnu* קָדְשׁוֹ *Kodscho*: Post Chatephkametz nunquâ sic.

2. Kametz-chatuph omnibus *alphabeti literis* per se subjicitur: Chateph *kametz* propriè gutturalibus tantùm, idque loco scheva, rarissimè & irregulariter aliis literis, additur.

3. Ka-

3. Kametz-chatuph sæpè absque duobus punctis scribitur, & syllabam constituit: Chateph-kametz sine istis nunquam venit, neq; unquam syllabam efficit.

CAP. VI.

De Notatione.

Notatio est, quâ vocis cujuslibet origo inquiritur: idq; *Specie* aut *Figurâ*.

Species est origo vocis *prima*, vel aliunde *derivata*. Illa vulgò *Primitiva*, Græcis Ῥίζα, Hebr. שֹׁרֶשׁ *Radix*, dicitur, & tribus communiter literis constat, quæ dicuntur *Radicales*. Reliquæ, quæ ad Radicem accedunt, appellantur *Serviles*, quòd accidentibus Radicis formandis inserviunt.

Figura est origo vocis *Simplex* aut *Composita*. Simplex, quæ individua in alias: ut, אָב Pater. Composita, quæ in alias dividi potest: ut, אַבְרָם Abram, in אָב Pater, & רָם Excelsus. Compositæ voces Hebræis rariores sunt.

CAP. VII.

De divisione vocũ in genera & species.

Vox est *Declinabilis* vel *Indeclinabilis*.

Declinabilis, quæ in diversos fines flectitur: idq; *Numero* vel *Genere*.

Numerus est, cùm quid de uno vel pluribus effertur: unde est vel *Singularis*, qui de uno, vel *Pluralis*, qui de pluribus usurpatur.

Genus

5550

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0065
DFG

Genus est differentia vocis secundum sexum: estque *Distinctum* vel *Conjunctum*.

Distinctum est vel *Masculinum* aut *Fœmininum*: Conjunctum, quod utriq; sexui commune est, unde & *Commune genus* vulgò dicitur, & nunc in masculino, nunc in fœminino genere usurpatur.

Vox declinabilis est vel *Nomen* aut *Pronomen*, vel *Verbum* aut *Participium*.

CAP. IIX.

De Nomine.

NOmen est vox per numeros generaque declinabilis cum casu.

Numerus hîc etiam *Dualis* est, qui de rebus naturâ binis tantùm effertur, rarò de aliis. Forma cap. sequenti ostendetur.

Genus quomodo cognoscatur, ex Thesauro nostro Grammatico petendum est.

E generis differentia Nomen est vel *Substantivum* vel *Adjectivum*.

Substantivum est nomen generis unius vel communis, sub una terminatione: ut, סֵפֶר Liber. Ad sexum discernendum quandoque etiam in alterum genus movetur. Motio de masculino in fœmininum, fit assumpto ה cum præcedente Kametz & accentu: ut, אִישׁ Vir, אִשָּׁה Vira: מֶלֶךְ rex מַלְכָּה regina.

Adjectivum est Nomen generis duplicis sub du-

duplici terminatione: ut, טוֹב bonus, טוֹבָה bona. Motio hæc in alteram terminationem, Masculini formam sæpè mutat.

1. Kametz penultimæ syllabæ mutatur in Scheva: ut, גָּדוֹל magnus, גְּדוֹלָה magna.

2. Tzere ultimæ syllabæ, si nullum Kametz præcesserit, similiter transit in Scheva: ut, עִוֵּר Cæcus, עִוֶּרֶת Cæca. Præcedente autem Kametz, manet.

3. Terminatio ה tollitur, unde antecedens Kametz immutatum manet: ut, יָפֶה pulcher יָפָה pulchra.

4. Masculina in ר moventur in ה & in ת: ut, שֵׁנִי Secundus, שֵׁנָה & שֵׁנִית Secunda.

Adjectivis, quorum significatio augeri potest, accidit *Comparatio*. At ea non fit diversis gradus absoluti terminationibus, sed periphrasi, unde ex Syntaxi nostra discenda.

Casus est specialis terminatio nominis, sextuplex in utroque numero, Nominativus, &c. At illi non actu, sed potestate hîc sunt, id est, non diversarum terminationum, sed ex structura sermonis: neq; etiam articulis aut notis certis discernuntur (ut tamen vulgò docent) sed omnino ex Syntaxi dijudicandi sunt. ל tamen communiter Dativum, אֵת Accusativum denotat: ה communis omnium casuum articulus est.

CAP.

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0069
DFG

CAP. IX.

De prima declinatione.

FLexio nominis dicitur *Declinatio*, quæ hîc fit tantùm ex Nominativo singulari, in nominativum dualem aut pluralem: estque *duplex*, Prima & Secunda. In his, *Kametz, Tzere, & Sægol penultimæ syllabæ mutantur in Scheva; Sægol ultimæ syllabæ in Kametz.*

Prima declinatio est masculinorum, quæ singulari numero adjicit syllabam ים, unde ו quandoque excidit: ut,

טוֹב Bonus plur. טוֹבִים.
צַדִּיק Justus, plur. צַדִּיקִים.
דָּבָר Verbum, plur. דְּבָרִים.
סֵפֶר Liber, plur. סְפָרִים.
מֶלֶךְ Rex, plur. מְלָכִים.

Quædam flectuntur in ין., ex forma Chaldaica: ut, אַחֵרִין.

Cholem penultimæ syllabæ sequente Sægol vel Pathach, mutatur in Scheva: קֹמֶץ pugillus, Plur. קְמָצִים: Cū gutturali, אֹהֶל Tabernaculū, אָהֳלִים.

Pathach & Chirek (non intercedente dagesch) contrahuntur in Tzere: ut, זַיִת Oliva, Plur. זֵיתִים. Variant hæc, תַּיִשׁ hircus, תְּיָשִׁים hirci sic, חַיִל exercitus, חֵילִים. At à בַּיִת domus, plur. בָּתִּים.

Ultimæ syllabæ sunt & aliæ affectiones.

1. *Kametz* quandoq; convertitur in Pathach & dageſch: ut, אוֹפַן rota, אוֹפַנִּים rotæ.

2. *Pathach* non rarò aſſumit dageſch: ut, הֲדַס myrtus, הַדַּסִּים. At סַךְ facit סַפִּים, & ſic pauca alia.

3. *Tzere* communiter tranſit in Scheva: ut- עִוֵּר Cæcus, עִוְרִים. Quædam commutant illud in Chirek & dageſch: ut, מָגֵן Clypeus, מָגִנִּים clypei: חֵץ, Sagitta, חִצִּים. At Tzere præcedente Kametz manet: ut, זָקֵן ſenex, זְקֵנִים ſenes. Monoſyllaba quædam illud etiam retinent: ut, גֵּר peregrinus גֵּרִים. Excipe בֵּן filius, unde, בָּנִים filii.

4. Cholem interdum corripitur in Kibbutz & dageſch: ut, אָדֹם rufus, אֲדֻמִּים. Itē *Schurek* חָרוּל urtica, plur. חֲרוּלִים. A יוֹם Dies, eſt יָמִים: Sic, רֹאשׁ Caput, רָאשִׁים. Et אֱנוֹשׁ Homo, אֲנָשִׁים

5. Terminatio ה abjicitur, unde præcedens vocalis manet: ut, יָפֶה pulcher, יָפִים. Item רֵעֶה amicus, רֵעִים.

6. Terminatio י communiter tollitur: ut יְהוּדִי Judæus יְהוּדִים. Quædam hujus terminationis mutant Chirek in Kametz: ut, גְּדִי hœdus, גְּדָיִים pro גְּדִיִים. Quædam analoga ſunt.

7 Quædam habent י pro יִם: ut, שָׂדַי pro שָׂדִים Agri: Sic, גּוֹבַי Locuſtæ, הָרַי montes.

Dualis numerus fit in יִם: ut, יוֹם dies, יוֹמַיִם duo dies: אַף naſus, אַפַּיִם nares, שַׁד mamma, שָׁדַיִם.

CAP. X.

De secundâ declinatione.

SEcunda declinatio est fœmininorum, quæ singulari adjicit syllabam וֹת : ut.

אַגָּן Crater, אַגָּנוֹת crateres.

חֶרֶב Gladius, חַרְבוֹת,

יָתֵד Clavus, יְתֵדוֹת.

Cholem mutatur, ut antè; גֹּרֶן Area, גֹּרְנוֹת.

Terminationes הָ & תָ abjiciuntur: ut, צְדָקָה justitia, צְדָקוֹת justitiæ: עֲטֶרֶת corona, עֲטָרוֹת coronæ.

Hinc bisyllaba in ה, duplici Kametz antecedente, prius retinent: ut, צָרָה angustia, צָרוֹת angustiæ.

Quæ sunt formæ כִּבְשָׂה, imitantur formam צְדָקָה quæ paulò antè posita: ut, כִּבְשָׂה agna, כִּבְשׂוֹת agnæ.

Monosyllaba multa flectûtur per Dagesch præcedente Chirek: ut, אֵם mater, אִמּוֹת matres: פַּת fructum, פִּתּוֹת fructa. At בַּת filia, plur בָּנוֹת filiæ.

Dualû hîc retinet formam primæ declinationis: ut, יָרֵךְ femur, יְרֵכַיִם femora.

ה in fine commutatur in ת: ut, שָׂפָה labium, שִׂפָתַיִם labia.

Anomaliæ communes.

1. Nomina propria, item metallorum & liquorum, sunt singularia tantùm.

2. Nomina ætatum sunt pluria tantùm.

3. Pauca quædam, dualia tantùm: ut, מַיִם Aqua, שָׁמַיִם cœlum, & similia.

4. Quædam masculina flectuntur more fœminorũ: ut, אָב Pater, אָבוֹת patres. Et contrà: ut, אֵלָה quercus, אֵלִים quercus: עִיר Urbs, עָרִים.

5. Quædam utroque modo: ut, הֵיכָל palatium, הֵיכָלוֹת, הֵיכָלִים palatia.

CAP. XI.

De Pronomine.

PRonomina sunt secundaria quædam Nomina, & occulta quasi ipsorum cognomina, unde כִּנּוּיִים, id est, Cognomina Hebræis appellantur. Sunt autem duplicia, *Separata* vel *Conjuncta*, sive Separabilia vel Inseparabilia.

Separata sunt, quæ per se dictionem separatam constituunt: suntque vel *Integra* vel *Defectiva*.

Integra, quæ genere & numero distinguuntur: suntque tria, tres personas indicantia: ut,

Plural.		*Singul.*	
Nos	נַחְנוּ vel אֲנַחְנוּ	Ego c.	אָנֹכִי vel אֲנִי 1. pers.
Vos m.	אַתֶּם	Tu m.	אַתָּה } 2. pers.
Vos f.	אַתֶּן	Tu f.	אַתְּ }
Ipsi m.	הֵם	Ipse m.	הוּא }
Ipsæ f.	הֵן	Ipsa f. הִוא v.	הִיא } 3. pers.

In

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0077
DFG

In ן finita, item ם, sæpè accipiunt ה paragogicum: ut, אַתֶּנָּה, חֵנָּה, הֵמָּה,

Defectiva sunt, quæ vel genere vel numero deficiunt.

Singularia tantùm, & generis distincti, *Demonstrativum*, זֶה Hic, Is, Iste: זֹאת Hæc, Ista. Utriusq; sive communis generis, זוּ, Hic, hæc, Iste, Ista. Vide mox in Præfixis.

Pluralia tantùm, & utriusque generis, אֵלֶּה, אֵל Illi, Illæ, Illa.

Utriusque generis & numeri. *Relativum* אֲשֶׁר Qui, quæ, quod; qui, quæ, qua: *Interrogativum* מִי Quis, quæ, de persona: מָה, מַה, מֶה Quæ, Quod Quid, de re.

Conjuncta sive Inseparabilia sunt, quæ aliis vocibus adhærent: suntque vel *Præfixa* vel *Suffixa*, quæ *affixa* vulgò vocant.

Præfixa duo sunt, שֶׁ & הַ, sequente dagesch post utrumque Illud est ex אֲשֶׁר Qui, quæ, quod: hoc ex הוּא, & nunc relativum est, Qui, quæ, quod, nunc demonstrativum, Hic, hæc, hoc, quomodo articuli usum habet ante Nomina & Pronomina tertiæ personæ: ut, הַדָּבָר Hæc res, הַהוּא Ille ipse. הַזֶּה Hic ipse, quod & cum epenthesi ל dicitur, הַלָּזֶה, & per apocopam, הַלָּז, sic ex זֶה fit הַלָּזֶה.

Suffixa, sive Affixa sunt, quæ fini vocum adhærent, & oriuntur ex integris, hoc modo:

Ex אֲנִי fit { נִי me, abl. נִי, נִי me, acc. ִי meus, a, um, rarò Me, acc. ִי mei, meæ, mea, plur. per omnes casus.
Ex אֲנַחְנוּ fit { נוּ nobis, abl. נוּ nostri: nos, acc. נוּ Nos accus.

Ex אַתָּה fit { ךָ Tuus: Tui, plur, cum reliquis casibus.
Ex אַתֶּם fit { כֶם Vester. Vos, cum rel. cas.
Ex אַתְּ fit { כִי, ךְ Tuus: plur. יךְ Tui, æ, a.
Ex אַתֶּן fit { כֶן Vester: vos, accus.

Ex הוּא fit { וֹ, נּוּ חוּ Ejus, ei, eum, eo.
Ex הֵם fit { מוֹ, הֶם Eorũ, eis, eos
Ex הִיא fit { הּ, נָּה, הָ Ejus, ei, eam, eâ.
Ex הֵן fit { ן, הֶן Earum, eas, eis.

Hinc Dativi ex ל ab initio: לִי mihi, לָנוּ nobis, לְךָ tibi, לָכֶם Vobis, לוֹ ei, לָהֶם illis. Accusativi ex אֶת sive אוֹת: ut, אוֹתִי me, אוֹתָנוּ nos, &c. Ablativi מִמֶּנִּי, מִנִּי A me, מִמְּךָ A te &c.

Affixa כֶם, הֶם, נוּ, הָ, ךָ, כֶן, הֶן, quando usurpantur pluraliter, semper habent ante se ִי ut, דְּבָרֵינוּ Verba nostra.

CAPUT XII.

De Verbo.

Sic fuit Nomen & Pronomen: sequitur Verbum cum Participio.

Verbum est vox flexilis, cum *tempore & persona*, *Numeri* hîc tantùm sunt singularis & pluralis.

Genera

Genera eadem, qvæ in Nominibus, quorum distinctio in personis patebit.

TEMPUS est *finitum* aut *infinitum*.

Finitum est aut *Præteritum* vel *Futurum*: nam *Præsens* proprium Hebræi nullum habent.

Præteritum unicum pro omnibus: ut, פָּקַד Visitabat, Visitavit, visitaverat, visitavisset.

Hinc oritur participium duplex, *Præsens*, quod *Benoni* vocant: ut, פֹּקֵד visitans: *Præteritum*, quod *Pabul* dicunt: ut, פָּקוּד Visitatus. Qui visitatur. Hæc, ut in aliis linguis, flexionem Nominum imitantur, & Præsentis indicativi usum etiã præbent. Fœmininũ singulare indifferenter ferè in ה֫ acutum, vel ת penacutum, duplici Sægol aut pathach antecedente, desinit: ut, פָּקְדָה vel פָּקְדַת Visitans illa.

Futurum duplex est; *Primum* & *Secundum*.

Primum, qnod ab imperando, tanquam communiori ejus usu, צִוּוּי *Tzïffui*, *Imperativum* vocant: ut, פְּקוֹד Visita, Visitatio. *Secundum* in specie *Futurum* appellatur: ut, אֶפְקוֹד Visitabo.

Infinitum tempus vulgò dicitur *Infinitivus modu*, Hebræis *Makor* quasi *Fons*, quòd inde significatio in reliqua distincta tempora ceu rivulos certos derivetur: ut, פָּקֹד, פְּקוֹד vel פִּקֹּד Visitare. Exprimuntur etiam eo gerundia, maximè præfixis literis בכלם quas *Bachlam* vocant,

PERSONA est specialis terminatio Verbi: Estque triplex, *Prima, Secunda, Tertia*, quæ certo genere ferè distinguuntur.

Præteriti, tertia pluralis, & prima quælibet, sunt generis communis.

Tertia masculina in Præterito præcedit, quia ejus forma est simplicissima, purum thema continens: ut, פָּקַד Visitavit ille. Hinc tertia fœminina in ה־, ut, פָּקְדָה Visitavit illa, ubi ה repræsentat Pronomen הִיא illa: & tertia pluralis in וּ, ut פָּקְדוּ Visitarunt.

Secunda masc. sing. in תָּ quasi ex אַתָּה *Tu*: ut פָּקַדְתָּ Visitasti tu vir, fœm. in תְּ ex אַתְּ: ut, פָּקַדְתְּ Visitasti tu fœmina. Secunda pluralis masc, in תֶּם ex אַתֶּם Vos: ut, פְּקַדְתֶּם Visitastis vos viri: fœmin. in תֶּן ex אַתֶּן Vos fœminæ: ut, פְּקַדְתֶּן Visitastis vos fœminæ.

Prima singul. in תִּי ex אֲנִי Ego literâ ת per epenthesin ascitâ, aut usurpatâ loco נ, ne fieret confusio hujus syllabæ formativæ cum Pronomine inseparabili נִי: ut, פָּקַדְתִּי Visitavi: Pluralis in נוּ ex אֲנַחְנוּ Nos: ut, פָּקַדְנוּ Visitavimus nos.

Imperativus solâ secundâ constat genere & numero distinctâ: ut, פְּקֹד vel פְּקַד Visita tu vir. Inde pluralis masculina in Schurek, פִּקְדוּ Visitate vos viri. Fœminina singularis in י quasi ex forma Pronominis אַתִּי: ut, פִּקְדִי Visita tu fœmina.

Plu-

Pluralis fœm. in נָה quasi ex אַתֶּנָּה Vos fœm. ut, פִּקֹּדְנָה Visitate vos fœm.

Futurum formatur à vocibus Imperativi, quibus præponit literas quatuor אתין (vulgò אֵיתָן *Ethan* ess vocant, memoriæ causâ) generum ac personarum formativas.

Prima singul. אֶפְקֹד Visitabo, ex א quod ex אֲנִי Ego: Pluralis: נִפְקֹד Visitabimus, ex נ quod ex אֲנַחְנוּ Nos.

Secunda sing. masc. תִּפְקֹד Visitabis, ex ת quod ex אַתָּה Tu: sic plural. תִּפְקְדוּ Visitabitis. Secunda sing. fœm. תִּפְקְדִי Visitabis tu fœm. ex ת quod ex אַתְּ: aut ת est uriusq; secundæ index, & genus per י indicatur, ut in Imperativo. Secunda plur. fœm. תִּפְקֹדְנָה Visitabitis vos, ut in Imp.

Tertia sing. masc. יִפְקֹד Visitabit, ex י vicario ה ex הוּא Ille: plur. יִפְקְדוּ Visitabunt illi: tertia fœm. singul. תִּפְקֹד Visitabit illa, ex ת vicario ה ex הִיא Illa. Forma cum secunda singul. masc. eadem, sed formatio diversa, ac appositū Nomen masculi. vel fœmin. semper personas distinguit. Tertia fœm. plur. תִּפְקֹדְנָה Visitabunt illæ. Sic secunda & tertia plurales fœmininæ eadem voce exprimuntur, ob diversum formationis principium: nam syllaba formativa נָה hìc potest esse ex הֵנָּה Istæ, vel ex אַתֶּנָּה Vos.

ו Vau cum Scheva Præterito præfixum, illud

sæpè

sæpè in Futurum; & cum Pathach sequente Dagesch, Futurum in Præteritum convertit.

Præteriti & Futuri voces in ה & י finitæ, crebrò, accipiunt נ paragogicum: ut, יָדְעוּן cognoverunt, &c.

Secunda sing. masc. præteriti & Imperativi, ac prima persona Futuri utriusque numeri, item Infinitivus, amant ה paragogicum præcedente Kamerz: ut, פְּקַדְתָּה Visitasti, &c.

Hæc generalis Personarum & Temporum formatio, ad singulas Verborum species & conjugationes deinceps applicanda.

CAP. XIII.

De Conjugationibus Verborum, & earum primâ Kal & Niphal.

FLexio Verbi secundum tempora & personas, dicitur *Conjugatio*: estque quadruplex, quarum tres priores duplicem habent formam, Activam & Passivam. Quarta, simplex & uniformis est. Intransitiva autem Verba formam passivam non admittunt.

Prima conjugatio in forma activa dicitur vulgò קַל *Kal*, in forma passiva נִפְעַל *Niphal*.

Præter.

Cur accentu, in תְּפִלָּה ē in ult., cum ה ult: ĕ brevi? Rx. – thematicum finale
imitatq; vocalē magnā, Bōsl: tab 8 §.5.
Cur –, in תְּפִלָּה ē mutatum in (:)? Rx. ob accentū decrescionem Bōsl: tab 5:
conf: tab: ix, xiv.
Cur vox תְּפִלָּה ē mutat? cum ה ult: ut longa? Rx. Bōsl: tab: 8 §. iv.
Terminationes verbales תָּ, תָ, וּ, תֶּם. imitantq; vocales parvas.

Præter. Kal.

Sing.

	fœm.	*masc.*	
3	פָּקְדָה	פָּקַד	
2	פָּקַדְתְּ	פָּקַדְתָּ	
1	com.	פָּקַדְתִּי	

Plural.

3	com.	פָּקְדוּ
2	פְּקַדְתֶּן	פְּקַדְתֶּם
1	com.	פָּקַדְנוּ

Partic. præf. Benoni.

	Plur.	Sing.	
	פֹּקְדִים	פֹּקֵד	*m.*
	פֹּקְדוֹת	פֹּקֶדֶת vel פֹּקֵדָה	*f.*

Partic. præter. Pahul.

	Plur.	Sing.	
	פְּקוּדִים	פָּקוּד	*m.*
	פְּקוּדוֹת	פְּקוּדָה	*f.*

Infinitivus.

פָּקֹד פְּקוֹד vel פֶּקֶד

Imperativus.

Plur.	Sing.	
פִּקְדוּ	פְּקֹד vel פְּקוֹד	*m.*
פִּקְדֶינָה	פִּקְדִי	*f.*

Futu-

Præter. Niphal.

Sing.

	fœm.	*masc.*	
3	נִפְקְדָה	נִפְקַד	
2	נִפְקַדְתְּ	נִפְקַדְתָּ	
1	com.	נִפְקַדְתִּי	

Plural.

3	com.	נִפְקְדוּ
2	נִפְקַדְתֶּן	נִפְקַדְתֶּם
1	com.	נִפְקַדְנוּ

Partic. præsens.

Plural.	Singul.	
נִפְקָדִים	נִפְקָד	*m.*
נִפְקָדוֹת	נִפְקֶדֶת vel נִפְקָדָה	*f.*

Infinitivus.

הִפָּקֵד

Imperativus.

Plur.	Sing.	
הִפָּקְדוּ	הִפָּקֵד	*m.*
הִפָּקֵדְנָה	הִפָּקְדִי	*f.*

Futurum. Sing.			Futurum. Sing.		
fœm.	*masc.*		*fœm.*	*masc.*	
com.	אֶפְקֹד	1	com. אֶפְקֹד vel אֶפְקוֹד		1
תִּפְקְדִי	תִּפְקֹד	2	תִּפְקְדִי	תִּפְקוֹד	2
תִּפְקֹד	יִפְקֹד	3	תִּפְקֹד	יִפְקוֹד	3
Plural.			Plural.		
	נִפְקֹד	1	com.	נִפְקוֹד	1
תִּפְקֹדְנָה	תִּפְקְדוּ	2	תִּפְקֹדְנָה	תִּפְקְדוּ	2
	יִפְקְדוּ	3		יִפְקְדוּ	3

NOTÆ AD KAL.

Præteritum פָּקַד) *Desinunt etiam in Tzere & in Cholem. Illa imitantur formã communem* פָּקַד *ut,* חָפֵץ *Voluit,* חָפַצְתָּ *Voluisti Chalē manet, præterquã in tertiũ personã: ut,* יָכוֹל *Potuit,* יָכְלָה *potuisti.* פָּקַדְתָּ) *Cum* ה *paragogico,* בָּגַדְתָּה *Prævaricatus es, Malach. 2, 14. Quæ in* ת *desinunt, illud ante aliud* ת *semper abjiciunt substituto dages: ut,* כָּרַת *Succidit,* כָּרַתְּ *Succidisti. Sic & Verbum* נָתַן *ante* ת, *ultimam* נ *abjicit: ut,* נָתַתָּ *dedisti,* נָתַתִּם *dedistis:* פָּקַדְתְּ) *Sub tertia gutturali* ח *vel* ע *propriori Schevaest Pathach: ut,* לָקַחְתָּ *Accepisti, 1. Reg. 14, 3.* פָּקַדְנוּ) *Tertia radicalis* נ *ante aliud* נ *abjicitur, & per Dagesch compensatur: ut,* נָתַנּוּ *Dedimus, pro* נָתַנְנוּ.

Participium. פָּקֵד) *Sæpiusculè reperitur cum paragogico: ut,* אֲסָרִי *Ligans, Genes. 49, 11.* פּוֹקְדָה)

Fœmi-

5442

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0093
DFG

Fœmininum in ת *usitatius est: ut,* נֹפֶלֶת *Cadens, Gen. 15. v. 12.* בֹּרַחַת *Fugiens, Genes. 16. 8. Est & alia forma Participii usitata:* אָבֵל אֲבֵלִים *Lugens &c.*

Infinitum. פָּקוֹד) *Cū* ה *paragogico ex terminatione Cholā,* לְמִשְׁחָה *Ad ungendū. Exod. 29, 29. Ex terminatione Pathach:* לִרְבָעָה *Ad in eundū. Lev, 20, 16.*

Imperat. פְּקוֹד) *Cum* ה *paragogico, ut In Infinitivo:* שִׁמְרָה *Custodi, Psalm. 25. 20.* שָׁכְבָה *Concumbe. Genes. 39. 12.* פִּקְדִי, פָּקְדִי) *Cholem ex singulari masc. corripitur in Scheva, quod litera* ק *subjicitur, unde prius Scheva transit in Chirek.*

Futurum אֶשְׁמוֹר) *Litera formativæ propriè cum Scheva notantur. id autē propter sequens Scheva convertitur in Chirek & sub gutturali* א *in Segol, juxta communem doctrinam cap. 4. propositam. Cum* ה *paragogico,* אֶשְׁמְרָה *Custodiam, Psalm. 39, 2. Sic in prima plurali. Syncopa est in* תִּשְׁכְּבָה *Habitabunt, Ezech. 17. v. 23, ut in præterito plurali.*

Ex incipientibus ab א *quædā habent illud quiescens in Cholem, expressè vel occultè, ac sæpè præterea in Tzere desinunt: ut,* אֹכַל תֹּאכַל *Comedam. Comedes: recipies, Psal. 104. 29. Hoc Tzere corripitur in Segol, si accentus ad penultimā sit retractus, ut suprà c. 5. dictum: ut,* וַיֹּאמֶר *Et dixit, Gen. 1. 6. Hæc verba vulgò Quiescētia pe Aleph, id est, primâ radicali* א *appellantur. Sed specialē, non generalem habent anomaliam.*

AD NIPHAL.

Infinitivus הִפָּקֵד) *Propria hîc & in Imperativo*

& formativa litera ה *, cujus cāa characteristica com-*

pa

jugationù abjicitur, ne duæ formativæ concurrant. Idem fit in Futuro, Et *omninò* Characteristica Temporis excludit characteristicam conjugationis. *Pauca quædam Characteristicum Nun servant, ac desinunt in Cholem ex formâ Kal: ut,* נִכְסֹף *Desiderando, Genes. 31. 30.*

Imperat.) *Primâ gutturali sub* ה *est* Tzere, *ad compensationem ejecti Dagesch: ut* הַאְסֵף *Aggregare, Deut. 32. 50. Sic in futuro.*

Futurum תִּפְקְרֶנָּה) *Pro Tzere sæpiùs est Pathach: ut,* תֹּאכַלְנָה *Comedentur, Jerem. 24. 2.*

CAP. XIV.

De Conjugatione secunda Pihel, & ejus passiva Pyhal.

COnjugatio secunda est, cujus Character est Dagesch forte in secunda radicali, & in activa forma dicitur *Pihel*, in passiva *Pyhal*, quam vocalis Kibbutz potissimùm ab activa discernit. Dages tamen ex litera Schevata non rarò excidit: aliàs per vocalem longam fere compensatur, quandoque non-

Præter. Pyhal.			Præter. Pihel.		
Sing.			Sing.		
fœm.	*masc.*		*fœm.*	*masc.*	
פֻּקְּדָה	פֻּקַּד	3	פִּקְּדָה	פִּקֵּד	3
פֻּקַּדְתְּ	פֻּקַּדְתָּ	2	פִּקַּדְתְּ	פִּקַּדְתָּ	2
com.	פֻּקַּדְתִּי	1	com.	פִּקַּדְתִּי	1
					Plur.

F Vt et Characteristica unius temporis extruit Characteristicam alterius temporis: v.c. אֶפְעָל , יִפְעָל

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0098
DFG

Plur.

com.	פְּקָדוּ	3.
	פְּקַדְתֶּם	2.
	פְּקַדְתֶּן	
com.	פְּקַדְנוּ	1.

Partic. Præſ. Ben.

plur.	ſing.	
פְּקֻדִים	פָּקוּד	m.
פְּקֻדוֹת	פְּקֻדָה	f.

Partic. præt. Pahul.

מְפֻקָּדִים	מְפֻקָּד	m.
מְפֻקָּדוֹת	מְפֻקָּדָה vel מְפֻקָּדֶת	f.

Infinit.

פָּקוֹד

Imperat. caret.

Futurum.

Sing.

fœm.	*maſc.*	
com.	אֶפְקֹד	1
תִּפְקְדִי	תִּפְקֹד	2
תִּפְקֹד	יִפְקֹד	3

Plur.

com.	נִפְקֹד	1
תִּפְקֹדְנָה	תִּפְקְדוּ	2
יִפְקֹדְנָה	יִפְקְדוּ	3

Plur.

com.	פָּקְדוּ	3
	פְּקַדְתֶּם	2
	פְּקַדְתֶּן	
com.	פְּקַדְנוּ	1

Partic. præſ. Benoni.

plur.	ſing.	
מְפַקְּדִים	מְפַקֵּד	m.
מְפַקְּדוֹת	מְפַקֶּדֶת vel מְפַקְּדָה	f.

Infinitum.

פַּקֵּד

Imperat.

plur.	ſing.	
פִּקְדוּ	פַּקֵּד	m.
פִּקְדִי	פַּקְּדָה	f.

Futurum.

Sing.

fœm.	*maſc.*	
com.	אֲפַקֵּד	1.
תְּפַקְּדִי	תְּפַקֵּד	2.
תְּפַקֵּד	יְפַקֵּד	3.

Plur.

com.	נְפַקֵּד	1.
תְּפַקֵּדְנָה	תְּפַקְּדוּ	2.
יְפַקֵּדְנָה	יְפַקְּדוּ	3.

NOTÆ AD PIHEL.

Præter. פִּקֵּד) *Et in* Pathach, אִבֵּד *Perdidit, 2. Reg. 21, 3. Dageſch excidens per Tzere ferè compenſatur: ut,* בֵּרַךְ *Benedixit. Ad hanc conjugationem etiam pertinent Verba quædam quatuor literarum: ut,* קִלְקֵל *Terſit, Ezech. 21, 21:* קִלְקַלְתָּ, *Tria ſæpius in Segol definunt,* דִּבֵּר, כִּפֵּס, כִּפֵּר.

Partic. מְפַקֵּד) *Excidente Dageſch,* מְבָרֵךְ *Benedicens, Prov. 27, 14.*

Infinit. פַּקֵּד) *ablato accentu corripitur Tzere in Segol: ut,* וְדַבֵּר־אָוֶן *Et loqui venitatem, Jeſ. 58. 9. Cum* ה *paragogico, mutatur Tzere in Schevas: ut,* זַמְּרָה *Pſallere, Pſ. 147, 1. Ejecto Dageſch,* חָרֵס *Deſtruendo, Exod. 24, 23. Sic in Imperativo & Futuro.*

AD PTHAL.

Præterit. פֻּקַּד) *Ejecto Dageſch,* הֻרַג *Occiſus fuit, Jeſ. 27, 7. Verbum quatuor literarum,* אֻמְלַל *Elanguit, Hoſeæ 4, 3.*

Partic. præſens.) *Rariſſimè uſurpatur.*

Partic. præterit.) *Ejecto Dageſch,* מְבֹרָךְ *Benedictum, Pſal. 113, 2. Sic in futuro.*

CAP. XV.

De Conjugatione Hiphil & ejus Paſſiva Hophal.

TErtia Conjugatio eſt, cujus Character eſt literа ה thematı in utraque forma præfixa, in activa

activa forma cum chirek, & dicitur *Hiphil*: ut, הִפְקִיד Visitare fecit, id est, Præfecit, Præposuit ad visitandum alios; in passiva forma cum Kametz-chatuph, & dicitur *Hophal*: ut, הָפְקַד Visitatus fuit. Significatio, in forma activa est vel intensior, ex activis superiorum conjugationum nata, vel simplex, à Verbis neutris deducta. Chirek longum hìc sæpè defectivè scribitur, ׳ abjecto.

Præter. Hiphil.

	fœm.	*masc.*
3	הִפְקִיד	הִפְקִידָה
2	הִפְקַדְתְּ	הִפְקַדְתָּ
1	הִפְקַדְתִּי	
	Plur.	
3	הִפְקִידוּ	
2	הִפְקַדְתֶּם	הִפְקַדְתֶּן
1	הִפְקַדְנוּ	

Partic. præsens.

Plur.	*Sing.*	
מַפְקִידִים	מַפְקִיד	*m.*
מַפְקִידוֹת	מַפְקִידָה / מַפְקִידַת	*f.*

Præter. Hophal.

	fœm.	*masc.*
3	הָפְקַד	הָפְקְדָה
2	הָפְקַדְתְּ	הָפְקַדְתָּ
1	הָפְקַדְתִּי	
	Plur.	
3	הָפְקְדוּ	
2	הָפְקַדְתֶּם	הָפְקַדְתֶּן
1	הָפְקַדְנוּ	

Partic. præt. sive Pahul.

Plur.	*Sing.*	
מֻפְקָדִים	מֻפְקָד	*m.*

f. מַפְקֵדָה vel מַפְקֵדוֹת / מַפְקֶדֶת	Infinit. הַפְקִיד vel הַפְקֵד
Infinit. הַפְקֵד	Imperat.
Imperat. caret.	*Plur.* *sing.*
	הַפְקִידוּ הַפְקֵד m.
	הַפְקֵדְנָה הַפְקִידִי f.
Futurum.	Futurum.
Sing.	*Sing.*
com. אֶפְקֹד	com. אַפְקִיד 1
תִּפְקֹד תִּפְקְדִי	תַּפְקִיד תַּפְקִידִי 2
יִפְקֹד תִּפְקֹד	יַפְקִיד תַּפְקִיד 3
Plur.	*Plur.*
נִפְקֹד	נַפְקִיד 1
תִּפְקְדוּ תִּפְקֹדְנָה	תַּפְקִידוּ תַּפְקֵדְנָה 2
יִפְקְדוּ	יַפְקִידוּ 3

NOTÆ AD HIPHIL.

Præteritum הִפְקִיד) *Primâ gutturali* ה *est cum Segol: ut,* הֶאֱמִין *Credidit,* הֶעְלִים *Abscondit.*

הִפְקַדְתְּ) *Tertia radicalis* ת *syncopen patitur: ut,* הִשְׁבַּתְּ *Cessare fecisti, pro* הִשְׁבַּתְתְּ. *Vide suprà ad Præt. Kal.*

Partic. מַפְקִיד) ה *characteristicum conjugationis* *eliditur per characteristicâ temporis, ut suprà ad Infin. Niphal: ut,* מַפְקִיד *pro* מְהַפְקִיד. *Item in Futuro.*

Infinit. הַפְקִיד) ה *cum pathach ad differentiam Præteriti.* *Terminatio* Chirek *varior: frequens in* Tzere. *At cum servilibus* בכלם *semper est in* Chirek.

ψ. 109, 6. ubi הַפְקֵד legit et Fiat juxta Regiones Cultt. et Concilium hic in loco Ponere.

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0105
DFG

NOTÆ AD LIBELL.

Imperat. הַתְפְּקֹד) *Cum* ה *paragogico semper est Chirek in penultima: ut,* הַתְפְּקִידָה.

Futur. אֶתְפְּקֹד) *Et in Tzere, ut in Infin. & Imp. Ex incipientibus ab* א *pauca quadam illud amittunt: ut* אָזִין *pro* אַאֲזִין *Auscultabo,* אֶסֵּךְ *Colligam pro* אֲאַסֵּךְ *Sic* יֶהֱל *Tentorium figet, Jesa. 13,20. pro* יַאֲהֶל.

AD HOPHAL.

Præter. הָתְפְּקַד) *Forma passiva per Kametz chatuph potissimùm ab activa discernitur. Euphoniæ tamen causâ sæpè pro eo est Kibbutz: ut,* הָשְׁלַךְ *Projectus fuit. Prima gutturalis habet Chatephkametz loco Scheva: ut,* הָחְרְבָה *Vastata est, Ezech. 26, 2. & sic in aliis temporibus.*

De Conjugatione Hithpahel.

COnjugatio quarta est, cujus character est syllaba הִת themati præfixa. Thema autem ipsum efferatur cum Pathach & Tzere, & habet Dageschin media radicali, quasi ex Infinito Pihel deductum: ut, הִתְפַּקֵּד *Seipsum præfecit ad visitandū vel recensendum, Recensitus fuit.* Dagesch hîc se habet ut in Pihel. Significatio communiter est reciproca: quandoq; frequentativa: ut, הִתְהַלֵּךְ *Itavit:* quædam in Kal inusitata, hîc simplicem Kal significationem obtinent: ut, הִתְחַנֵּן *Supplicavit.*

Syllabæ characteristicæ accidit *Syncopa* vel *Metathesis.*

Syncopa, cùm vel litera ה, vel litera ת excidit. ה in Participio & Futuro, propter accedentes formativas istorum Temporum: ut, מִתְפַּקֵּד pro מִתְהַתְפַּקֵּד. Litera ת, quando ea euphoniæ causâ in primam radicalem contrahitur per Dageſch: ut, הִתְטַהֲרוּ pro הִתְתַּטַּהֲרוּ.

Metatheſis fit literæ ת, quando prima radicalis eſt זסצשט: tum enim illis poſtponitur, ac præterea poſt ז mutatur in ד, & poſt צ in ט: ut, הִשְׁתַּבַּח Laudavit ſe: הִצְטַדֵּק Juſtificavit ſe: הִזְדַּמֵּן Præparavit ſe.

Præteritum.

	maſc.	*fœm.*
3	הִתְפַּקֵּד	הִתְפַּקְּדָה
2	הִתְפַּקַּדְתָּ	הִתְפַּקַּדְתְּ
1	הִתְפַּקַּדְתִּי	

Plur.

3	הִתְפַּקְּדוּ	
2	הִתְפַּקַּדְתֶּם	הִתְפַּקַּדְתֶּן
1	הִתְפַּקַּדְנוּ	

Participium.

Sing.		*Plur.*
מִתְפַּקֵּד m.		מִתְפַּקְּדִים
מִתְפַּקֶּדֶת f.	vel	מִתְפַּקְּדוֹת
מִתְפַּקֶּדֶת		

Infinit.

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0109
DFG

Infinitum.

הִתְפַּקֵּד

Imperat.

	Sing.	*Plur.*
m.	הִתְפַּקֵּד	הִתְפַּקְּדוּ
f.	הִתְפַּקְּדִי	הִתְפַּקֵּדְנָה

Futurum.

	màsc.	*fœm.*
1	אֶתְפַּקֵּד	
2	תִּתְפַּקֵּד	תִּתְפַּקְּדִי
3	יִתְפַּקֵּד	תִּתְפַּקֵּד

Plur.

1	נִתְפַּקֵּד	
2	תִּתְפַּקְּדוּ	תִּתְפַּקֵּדְנָה
3	יִתְפַּקְּדוּ	

NOTÆ.

Præterit. הִתְפַּקֵּד) *Ejecto Dageſch,* הִתְבָּרֵךְ *Benedicat ſibi, Deut. 29, 19. Sæpè & in Pathach deſinunt: ut,* הִתְחַזֵּק *Roboravit ſe 2. Par. 13, 7.* הִתְפַּקְּדוּ) *Hinc ſunt ex Verbis quatuor literarum,* הִתְמַהְמְהוּ *Cunctantur,* הִתְגַּלְגְּלוּ *Devolvunt ſe.*

Particip. מִתְפַּקֵּד) *Cum literæ* ת *ſyncopa,* מִטַּהֵר *Mundans ſe, Levit. 14, 7. pro* מִתְטַהֵר. *Ex Verbis quatuor literarũ,* מִתְמַהְמֵהַּ *Cunctãs, 2. Sam. 15, 28.*

Infinit. לְהִתְפַּקֵּד) *Dageſch excidente,* לְהִתְפָּאֵר *Ad gloriandum, Jeſa. 60, 21.*

Imperat. הִתְפַּקֵּד) *Et in Pathach, ut in Præterito,* הִתְחַזֵּק *Robora te.* 1. *Reg.* 20, 22.

Futurum אֶתְפַּקֵּד) *Et in Pathach aliquando, ut in Imperat. Cum* ה *paragogico,* אֶתְהַלְּכָה *Ambulabo, Psal.* 119, 45. *ut in Infinnito Pihel.*

CAPUT XVII.

De Defectivis primâ radicali נ, *& primâ ipsorum Conjugatione* KAL *&* NIPHAL.

EXplicata est Conjugationum analogia: anomalia seqvitur, cujus genera duo sunt, unum literæ deficientis, unde Verba *Defectiva;* alterum literæ qviescentis, unde *Quiescentia* appellantur.

Defectiva sunt, qvæ literam deficientem per Dagesch forte, qvando id forma vocis patitur, compensat: suntque duorum generum. *Primum,* Verborum à litera נ incipientium, qvæ literam נ deficientem, cùm vox ab initio crescit, per Dagesch forte compensant. Hinc *Defectiva Pe Nun* vulgò appellantur, & paradigma habent נָגַשׁ *Accessit.* Unicum Verbum לָקַח horum anomaliam imitatur. Vulgò etiam ponitur genus Verborum *Defectivorum Pe Jodh,* qvæ vide infrà cap. 23. Porrò Præteritum & utrunque Partic. in *Kal,* item Infinit. Imper. & Futurum *Niphal* regulariter flectuntur.

Præ-

Verbum ה"ל est Anomalum ∴ ∴ ∴

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0114
DFG

Præter. Niphal.

	fœm.	*masc.*	
	נִגַּשָׁה	נִגַּשׁ	3
	נִגַּשְׁתְּ	נִגַּשְׁתָּ	2
com.	נִגַּשְׁתִּי		1
Plur.			
com.	נִגַּשׁוּ		3
	נִגַּשְׁתֶּם	נִגַּשְׁתֶּן	2
com.	נִגַּשְׁנוּ		1

Partic. præſ. Benoni.

Plur.	*Sing.*	
נִגָּשִׁים	נִגָּשׁ	m.
נִגָּשׁוֹת	נִגָּשָׁה vel נִגָּשֶׁת	f.

Infinit.

הִנָּגֵשׁ

Imperativus.

Plur.	*Sing.*	
הִנָּגְשׁוּ	הִנָּגֵשׁ	m.
הִנָּגַשְׁנָה	הִנָּגְשִׁי	f.

Præter. Kal.

	fœm.	*masc.*	
	נָגַשׁ	נָגְשָׁה	3
	נָגַשְׁתָּ	נָגַשְׁתְּ	2
com,	נָגַשְׁתִּי		1
Plur.			
com.	נָגְשׁוּ		3
	נְגַשְׁתֶּם	נְגַשְׁתֶּן	2
com.	נָגַשְׁנוּ		1

Partic. præſens.

Plur.	*Sing.*	
נֹגְשִׁים	נֹגֵשׁ	m.
נוֹגְשׁוֹת	נוֹגֶשֶׁת vel נוֹגֶשׁ	f.

Partic. præter. Pahul.

Plur.	*Sing.*	
נְגוּשִׁים	נָגוּשׁ	m.
נְגוּשׁוֹת	נְגוּשָׁה	f.

Infinitum.

גָּשֶׁת

Imperat.

Plur.	*Sing.*	
גְּשׁוּ	גְּשׁ	m.
גַּשְׁנָה	גְּשִׁי	f.

Futurum.			Futurum.		
com.			fœm.	masc.	
אֶנְגֹּשׁ	1			אֶגֹּשׁ	1
תִּנְגֹּשִׁי	2		תִּגְּשִׁי	תִּגֹּשׁ	2
תִּנְגֹּשׁ	3		תִּגַּשׁ	יִגֹּשׁ	3
Plur.			Plur.		
נִנְגֹּשׁ	1			נִגֹּשׁ	1
תִּנְגֹּשׁוּ	2	תִּנְגֹּשְׁנָה	תִּגֹּשְׁנָה	תִּגְּשׁוּ	2
יִנְגֹּשׁוּ	3			יִגְּשׁוּ	3

NOTÆ AD KAL.

Infinit. גָּשֹׁת) *Prima radic. hîc & in Imper abjicitur, sine compensatione per dagesch forte, cùm vox ab initio non crescat, ut dagesch audire possit.* ת *in fine quasi formativum est, ut & in aliis Verbis fieri in sequentibus videbitur. Propter gutturalem est duplex Pathach: ut,* לַפְחַת *Ad suffiandū. Ezech 22,20. à* נָפַח. *Sic à* לָקַח *dicitur* קַחַת *Accipere. At à* נָתַן *contractè & speciali anomaliâ dicitur* תֵּת *Dare, pro* תֶּנֶת. *Plerique tamen Verba hîc analoga sunt.*

Imperat. גַּשׁ) *Cum* ה *paragogico,* גְּשָׁה *Accede. Gen. 27, 21. A* לָקַח *est* קַח, *& perfectè* לָקֹחַ *Accipe,* נָתַן *est* תֵּן & תְּנָה *Da, Gen. 30, 26. cum* ה *paragog.*

Futur. אֶגֹּשׁ) *Terminatio Cholem hîc etiam usitatissima est: ut,* יִכֹּל *Marcescet, Psal. 1, 3. Cum* ן *paragog.* אֶצְרָה *Custodiam, Psal. 119. 115. A* לָקַח *est* אֶקַּח *Accipiam, à* נָתַן *dicitur* אֶתֵּן *Dabo.*

AD

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0117
DFG

AD NIPHAL.

Præterit. נִגַּשׁ) *Dageſch ex gutturali ferè ſine compenſatione excidit: ut,* נִחַם *Conſolationem cepit. 2. Sam. 13, 39. A* נָלְקַח *hîc regulariter dicitur* נִלְקַחַת *Capta eſt, 1. Sam. 4, 22. Prima radicalis etiam quandoq; manet.*

Partic. נִגָּשָׁה) *In* נִתֻּכָת, ת *Effuſa eſt, Jer. 7, 20.* נִדָּחַת *Depulſa. Ezech. 34, 4.*

Infinit. הִנָּגֵשׁ) *Unum ab analogia excipitur,* נִגּוֹף *Cedendo, Jud. 20, 39. cui ſimile, quod ſuprà cap. 13. ad Infinitum Niphal notatum eſt,*

Verrò formæ PIHEL, PYHAL, & HITHPAHEL, *analogæ ſunt, unde ſpecialem doctrinam hîc non requirunt. Nam in* Pihel *eſt* נִגֵּשׁ, *in* Pyhal נֻגַּשׁ, *in* Hitphahel הִתְנַגֵּשׁ, *quæ juxta paradigma* פָּקַד *regulariter flectuntur.*

CAP. XIIX.

De Conjugatione HIPHIL *& ejus forma paſſiva* HOPHAL.

ANomalia utriusq; formæ eſt in prima radicali deficiente, & per dageſch compenſatâ.

Præter Hophal.			Præter. Hiphil.		
fœm.	*maſc.*		*fœm.*	*maſc.*	
הָגַּשׁ	הָגַּשׁ	3	הִגִּישָׁה	הִגִּישׁ	3
הָגַּשְׁתְּ	הָגַּשְׁתָּ	2	הִגַּשְׁתְּ	הִגַּשְׁתָּ	2
com.	הָגַּשְׁתִּי	1	com.	הִגַּשְׁתִּי	1

Plur.

Plural.

com.	הִגִּישׁוּ	3
הִגַּשְׁתֶּם	הִגַּשְׁתֶּן	2
com.	הִגַּשְׁנוּ	1

Partic. præter.

Plur.	*Sing.*	
מֻגָּשִׁים	מֻגָּשׁ	m.
מֻגָּשׁוֹת	מֻגָּשָׁה	f.

Infinitum.

הֻגַּשׁ

Imperat caret.

Futurum.

fœm.	*masc.*	
com.	אֻגַּשׁ	1
תֻּגְּשִׁי	תֻּגַּשׁ	2
תֻּגַּשׁ	יֻגַּשׁ	3

Plural.

com.	נֻגַּשׁ	1
תֻּגַּשְׁנָה	תֻּגְּשׁוּ	2
	יֻגְּשׁוּ	3

Plural.

com.	הַגִּישׁוּ	3
הַגַּשְׁתֶּם	הַגַּשְׁתֶּן	2
com.	הַגַּשְׁנוּ	1

Partic. præsens.

Plur.	*Sing.*	
מַגִּישִׁים	מַגִּישׁ	m.
מַגִּישׁוֹת vel מַגָּשׁוֹת	מַגִּישָׁה vel מַגָּשָׁה	f.

Infinitivus.

הַגִּישׁ vel הַגַּשׁ

Imperativus.

plur.	*Sing.*	
הַגִּישׁוּ	הַגֵּשׁ	m.
הַגַּשְׁנָה	הַגִּישִׁי	f.

Futurum.

fœm.	*masc.*	
com.	אַגִּישׁ	1
תַּגִּישִׁי	תַּגִּישׁ	2
תַּגִּישׁ	יַגִּישׁ	3

Plural.

com.	נַגִּישׁ	1
תַּגַּשְׁנָה	תַּגִּישׁוּ	2
	יַגִּישׁוּ	3

NOTÆ AD HIPHIL.

Partic. מַגִּישָׁה) *In* מַשֶּׂגֶת *assequatur, Lev.* 14, 21.

Imper.

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0121
DFG

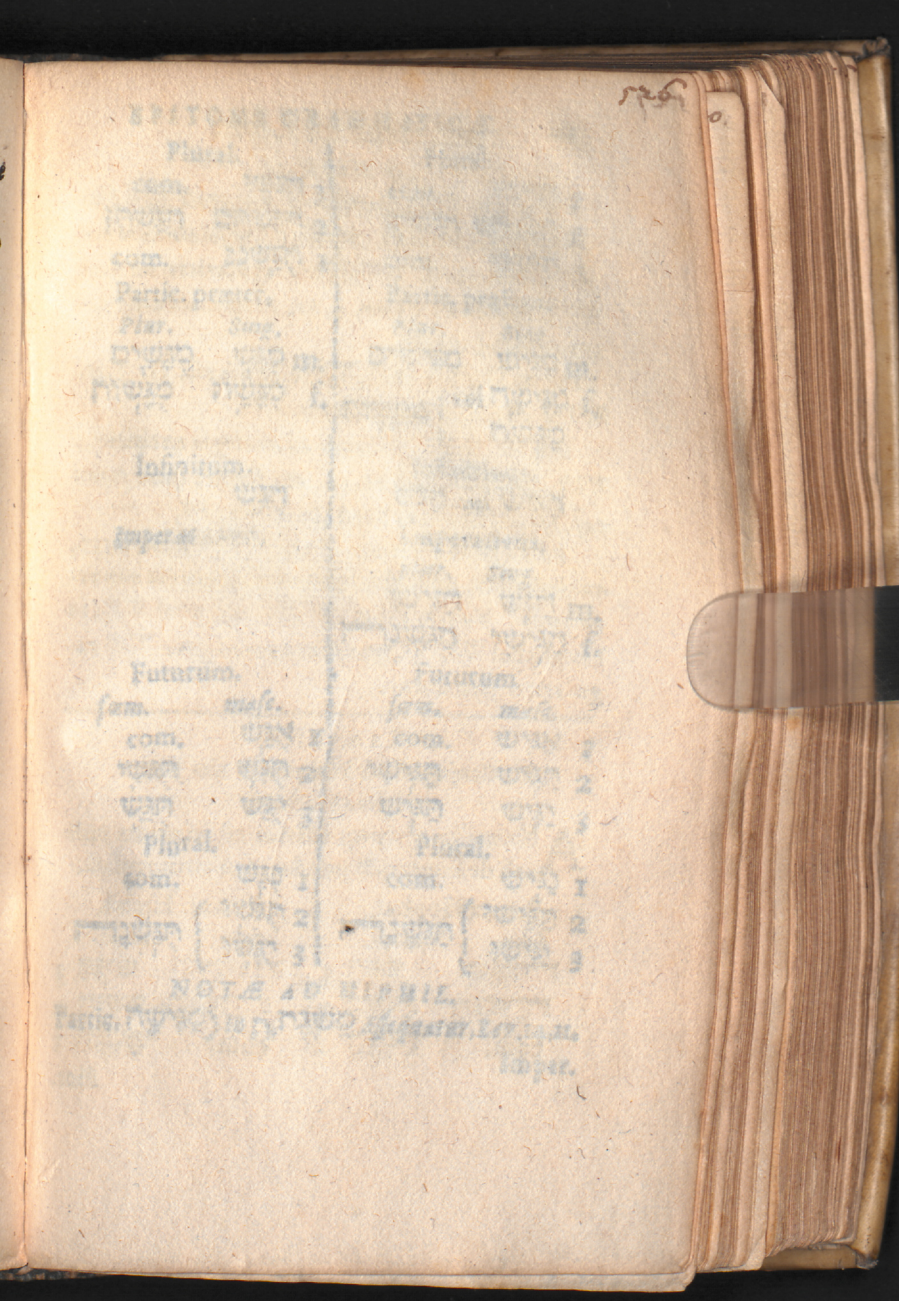

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0122
DFG

Imper, הַגֵּשׁ *Accedente* ה *paragogico, pro Tzere semper eſt Chirek. ut,* הַגִּישָׁה *Admove, Gen. 27, 25.*

Futur, יַאֲגִישׁ *Et in Tzere. ut,* תִּפֹּל *Cadere finito, Eſth 6, 10. Si tertia ſit gutturalis* ח *vel* ע, *tum craſis fit: ut,* יַסַּע *Proficiſci facit, Pſ. 78, 26. pro* יַסִּיעַ.

AD HOPHAL.

Pro Kametz chatuph hîc ferè ſemper uſurpatur Kib. Participium præſens inuſitatum eſt. (but

CAP. XIX.

De Defectivis ſecundâ radicali, & prima ipſorum conjug. KAL. & NIPHAL.

ALterum genus Defectivorum, eſt Verborum ſecundâ radicalem geminantium, quæ per defectum ſecundæ radicalis in monoſyllaba contracta, deficientem per Dageſch forte, cùm vox à fine creſcit, compenſant. Hæc à forma integra vocantur vulgò *Geminantia* ſive *Duplicâtia Ajin*, id eſt, ſecundam radicalem: at à forma defecta, quæ hîc conſideratur, *Defectiva* dici debent. Paradigma habent סָבַב *Circuivit*, quod contractè ſive defectè dicitur סַב.

Præter. Niphal.			Præter. Kal.		
fæm.	*maſc.*		*fæm.*	*maſc.*	
נָסַבּוּ	נָסַב	3	סַבּוּ	סַב	3
נְסַבּוֹת	נָסַבְתָּ	2	סַבּוֹת	סַבְתָּ	2
com.	נָסַבְתִּי	1	com.	סַבּוֹתִי	1
	Plural.				

Plural.		Plural.	
com.	נָסַבּוּ 3		סַבּוּ 3
נְסַבּוֹתֶם	נְסַבּוֹתֶן 2	סַבּוֹתֶם	סַבּוֹתֶן 2
com.	סַבּוֹנוּ 1	com.	נְסַבּוֹנוּ 1
Partic. Præs.		Participium utrumque analogum est: ut, סֹבֵב, סָבוּב	
plur.	*sing.*		
נְסַבִּים	נָסֵב m.		
נְסַבּוֹת	נְסַבָּה f.		
Infinit.		Infinitum.	
הָסֹב		סֹב	
Imperat.		Imperativus.	
plur.	*sing.*	*plur.*	*sing.*
הָסַבּוּ	הָסֵב m.	סֹבּוּ	סֹב m.
הָסַבֶּינָה	הָסֵבִּי f.	סֻבֶּינָה	סֹבִי f.
Futurum.		Futurum.	
fœm.	*masc.*	*fœm.*	*masc.*
com.	אֶסֹּב 1	com.	אָסוֹב 1
תִּסֹּבִּי	תִּסֹּב 2	תְּסֹבִי	תָּסוֹב 2
תִּסֹּבְנָה	יִסֹּב 3	תָּסוֹבְנָה	יָסוֹב 3
Plural.		Plur.	
	נִסֹּב 1	com.	נָסוֹב 1
תִּסֹּבְנָה	תִּסֹּבּוּ 2	תְּסֻבֶּינָה	תְּסֹבּוּ 2
	יִסֹּבּוּ 3		יְסֹבּוּ 3

NOTÆ AD KAL.

Præter. סַבָּה) *Accentus est in penultima ob factam contractionem, & sic in plurali* סַבּוּ, *sæpius perfecta sunt.*

Infi

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0125
DFG

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0126
DFG

Infinit. סֹבּוֹב) *Integrè* סְבּוֹב, *quod legitur Num. 21. v. 4. Accentu ablato, sive sequente Makkaph, Cholem corripitur in Kametz-chatuph, ut dictum cap. 1. ut,* בְּרֶן *In cantando. Job. 38, 7.*

Imperat. סֹבּוּ) *Sine Dagesch propter* ר, ארו *Maledicite. Jud 5, 23. ab* אָרַר. *Quandoq; accentus ad ultimam descendit, & tunc Cholem corripitur in Kametzchatuph: ut,* רָנּוּ *Cantate, Jes. 44, 23. Et sic in fœmineo,* רָנִּי *Cane, Zachar. 2, 10.*

Futur. אֲסוֹבֵב) *Kametz sub formativis non raro in vocalem brevem & Dagesch resolvitur: ut,* אֶקֹּב, *Maledicam, Num. 23. 8. Si accentus ad penultimam recedat, tum Cholem ultimæ syllabæ corripitur in Kametzchatuph: ut,* וַיָּסָב *Et circumivit, Jud. 11, 18. Raro Schurek habent, quia ea terminatio Quiescentium secundâ propria est: ut* יָשׁוּד *Vastabit, Ps. 91, 6.*

AD NIPHAL.

Præterit. נָסַב) *Characteristica* נ *necessariò cum vocali longa notatur: Chirek enim sequenti Scheva, ut in* נִפְקַד, *habere nequit, quia præponitur voci monosyllabæ; neque post Chirek esse potest Dagesch, quia fieret confusio cum Verbis Defectivis prima* נ. *Kametz autem sub* נ *manet, quando accentus suo loco manet, ut in tertiis personis; ejus autem sede mutatâ, transit in Scheva, ut in reliquis personis. Porrò antè* ה *servat communem vocalem Chirek: ut,*

ut, נָחַר *Exsiccatur, Psal. 69, 8. Quandoq; etiam in Cholem vel Tzere desinunt, sed rarius: inde* וְנָגֹלּוּ *Et convolventur. Jesa. 34, 4.*

Participium נָסָב) *Et in Tzere,* וָנָמֵס *Et liquescens, 1. Sam: 15. 9.*

Infinitiv. הָסֹב) *Et in Tzere* חָמֵס *Liquescendo, 2. Samuel. 17. v. 10. Primâ gutturali,* הֲחֹר *Prophanari, Ezech. 20, 9.*

Futurum אֶסֹּב) *Dagesch ex prima gutturali excidit:* וְאֶחַל *Et prophanor, Ezech. 22. 26. Sic cum* ה *paragogice* אֶחֳתָה *Terream, Jerem. 17. 18. Terminatio Cholem & Tzere hîc etiam locũ habent.*

CAP. XX.

De Conjugatione PIHEL & PYHAL *Defe. ctivarum secundâ.*

Hîc verba plerunq; analoga sunt. At sæpissimê Cholem habent ab initio, loco Chirek & Dages: ut, סֹבֵב pro סִבֵּב.

Præter. Pyhal.			Præter. Pihel.		
fœm.	*masc.*		*fœm.*	*masc.*	
סֻבְבָה	סֻבַּב	3	סִבְּבָה	סִבֵּב	3
סֻבַּבְתְּ	סֻבַּבְתָּ	2	סִבַּבְתְּ	סִבַּבְתָּ	2
&c.	סֻבַּבְתִּי	1	&c.	סִבַּבְתִּי	
Part. præt. five Pahul.			Partic. præsens.		
	מְסֻבָּב		מְסֹבְבִים	מְסֹבֵב	
			מְסֹבְבוֹת	מְסֹבֵבָה	

Infi.

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0129
DFG

Infinit. סֹבֵב	Infinitum. סֹבֵב
Imperat. caret.	Imperativus. &c. סֹבֵב
Futurum. אֲסֹבֵב	Futurum. &c. אֲסֹבֵב

NOTÆ.

Quædam primam radicalem geminant, & secundæ ac tertiæ interponit: ut, גִּלְגֵּל à גָּלַל, *quorum conjugandi ratio analoga est, ut suprà cap. 14. ad Præteritum* Pihel *dictum est.*

CAP. XXI.

De HIPHIL & HOPHAL *defectivorum secundâ.*

ANomalia in principio capitis 19. explicata est.

	Præter. Hophal. *fœm.*	*masc.*		Præter. Hiphil. *fœm.*	*masc.*
3	הוּסַב	הוּסְבָּה	3	הֵסַב	הֵסְבָּה
2	הוּסַבְתְּ	הוּסַבּוֹת	2	הֵסַבְתְּ	הֵסַבּוֹת
1	com. הוּסַבּוֹתִי		1	com. הֵסַבּוֹתִי	
	Plur.			Plur.	
3	com. הוּסַבּוּ		3	com. הֵסַבּוּ	
2	הוּסַבּוֹתֶם	הוּסַבּוֹתֶן	2	הֵסַבּוֹתֶם	הֵסַבּוֹתֶן
1	com. הוּסַבְנוּ		1	com. הֵסַבְנוּ	

Partic. Præter.

plur.	*sing.*	
מוּסָבִים	מוּסָב	m.
מוּסָבוֹת	מוּסָבָה	f.

Infinit.

הוּסַב

Imperat. caret.

Futurum.

fœm.	*masc.*	
com.	אוּסַב	1
תּוּסַבִּי	תּוּסַב	2
תּוּסַב	יוּסַב	3

Plural.

com.	נוּסַב	1
תּוּסַבְנָה	תּוּסַבּוּ	2
	יוּסַבּוּ	3

Partic. Præsens.

Plur.	*Sing.*	
מְסֻבִּים	מְסֻבָּ	m.
מְסֻבּוֹת	מְסֻבֶּת	f.

Infinitivus.

הָסֵב

Imperativus.

plur.	*sing.*	
הָסֵבּוּ	הָסֵב	m.
הָסֻבִּינָה	הָסֻבִּי	f.

Futurum.

fœm.	*masc.*	
com.	אָסֵב	1
תָּסֻבִּי	תָּסֵב	2
תָּסֵב	יָסֵב	3

Plural.

com.	נָסֵב	1
תָּסֻבִּינָה	תָּסֻבּוּ	2
	יָסֻבּוּ	3

NOTÆ AD HIPHIL.

Præter. הוֹסַב) *Characteristica* ה *hîc, ut & in forma passivâ, notatur cũ vocali longa, eâdem ratione, ut* ה *in Conjugatione* Niphal: *Tzere autem ejus manet vel mutatur, ut Kametz ibidem in* Niphal. *Pro ultimo Tzere non rarò est Pathach.* הֹסַבּוּ) *Exterminatione Pathach.* הֹסְבוּ *Circumduxerunt.*

1. Sam. 5, 10.

Parti-

Particip. מַסֵּב) *Ex terminatione* Pathach, מַצֵּל *Umbram faciens, Ezech. 31. 3.*

Infinit. הַסֵּב *cum* Kametz, *ad differentiam Præteriti.*

Futur. יָאַסֵּב) *Characteristica sunt cum vocali longa, eadem ratione, ut suprà ad Præteritum* Niphal *notatum est. Resolvitur tamen quandoq; in vocalem brevem, quod & suprà ad Futurum* Kal *observatum: ut,* וַיָּסֵב *Et circumduxit, Exod. 13. 18. Accentu ad penultimam retracto, Tzere corripitur in* Segol, *ut & in superioribus aliquoties explicatum: ut,* וַיִּגַּל *Et devolvit, Gen. 24. 10.*

r intellige tit: יִרְתַּן Barach: Fut: ירד.

AD HOPHAL.

Præter. הוּסַב) *Pro* Schurek *sæpè est* Kibbutz, *& id per totam conjugationem.*

Partic. Præter.) *Præsens omissum est, quia inusitatum. Esset autem* הוּסָב.

CAP. XXII.

De Conjugatione HITHPAHEL *Defectivorum secundâ.*

Hæc ad formam *Pihel* simpliciter assumit syllabam הִת. Fit autem in hoc paradigmate metathesis literæ primæ radicalis & literæ characteristicæ ת, de qua figura initio capitis 16. dictum.

Præteritum.

הִסְתּוֹבֵב הִסְתּוֹבְבָה

&c. הִסְתּוֹבְבוּ

Participium.

&c. מִסְתּוֹבֵב

Infinitivus.

הִסְתּוֹבֵב

Imperativus.

&c. הִסְתּוֹבֵב הִסְתּוֹבְבִי

Futurum.

אֶסְתּוֹבֵב

&c. תִּסְתּוֹבֵב

NOTÆ.

Participium) מִתְרֹנֵן *Cantillans, Pſ. 78. 65.*

Infinitum) לְהִתְגּוֹלֵל *Ad volutandū ſe, Gen: 43. v. 18. quæ analoga ſunt, id eſt, ſine metatheſi iſta.*

CAP. XXIII.

De Verbis Quieſcentibus primâ radicali א, *& prima ipſorum conjugatione* KAL & NIPHAL.

EXpoſitum eſt *primum genus anomaliæ in* Defectivis: *alterum ſequitur in* Quieſcentibus.

Quieſcentia Verba ſunt, quæ ex una vel altera litera quieſcente conſtant, unde diverſa in conjugando anomalia exiſtit: ſuntq; *quatuor generum*, pro numero quatuor Quieſcentium literarum.

Primum eſt Verborum à א incipientium, quæ

Quieſ.

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0137
DFG

Quiescentia Pe Joth vulgò appellantur, & paradigma habent יָשַׁב *Sedit*. Hæc ubi anomala sunt, י vel abjiciunt, vel in ו commutant, aut exprimũt, sed quiescens. Octo excipiuntur, יָנַח, יָקַץ, יָצָת, יָצַג, יָצַע, יָצַק, יָצַר, יָצַב, quæ certis Temporibus & conjugationibus literam י abjectam, per dages compensant, more Defectivorum primâ נ. Hinc vulgò ex illis genus constitutum, quod vocant *Defectiva Pe Joth*. At genus constituere non possunt, cùm reliqua omnia à י incipientia, ad Quiescentium classem & anomaliam pertineant, ex quibus hæc paucula, ceu specialiter anomala, excipiuntur.

Præter. Niphal.

	fœm.	*masc.*
3	נוֹשְׁבָה	נוֹשַׁב
2	נוֹשַׁבְתְּ	נוֹשַׁבְתָּ
1	נוֹשַׁבְתִּי	

Plural.

3	נוֹשְׁבוּ	
2	נוֹשַׁבְתֶּם	נוֹשַׁבְתֶּן
1	נוֹשָׁבְנוּ	

Partic. præsens.

Plur.	*Sing.*	
נוֹשְׁבִים	נוֹשֵׁב	m.
נוֹשָׁבוֹת	vel נוֹשֶׁבֶת	f.

Præter. Kal.

Præteritum & utrumq; Participium analoga sunt.

3	יָשַׁב	יָשְׁבָה
2	יָשַׁבְתָּ	יָשְׁבָתְּ
1	&c.	יָשַׁבְתִּי

Partic. Præs.

&c. יוֹשֵׁב

Partic. Præter.

&c. יָשׁוּב

Infinitivus.		Infinitivus.	
חָוַשֵּׁב		שְׁבָרֵ	
Imperativus.		Imperativus.	
		Plur.	*Sing.*
חַוַּשֵּׁב	חַוַּשְּׁבוּ	שְׁבוּ	שְׁבָרֵ m.
חַוַּשְּׁבִי	חַוַּשֵּׁבְנָה	שְׁבִרֵ	שְׁבָרֵנָה f.
Futurum.		Futurum.	
fœm.	*masc.*	*fœm.*	*masc.*	
	אֲוַשֵּׁב 1	com.	אֶשְׁבָּרֵ 1
תְּוַשְּׁבִי	תְּוַשֵּׁב 2	תִּשְׁבִּרֵי	תִּשְׁבָּרֵ 2
תְּוַשֵּׁבְנָה	יְוַשֵּׁב 3	תִּשְׁבָּרֵנָה	יִשְׁבָּרֵ 3
Plural.		Plural.	
	נְוַשֵּׁב 1	com.	נִשְׁבָּרֵ 1
תְּוַשְּׁבוּ 2 / יְוַשְּׁבוּ 1	תְּוַשֵּׁבְנָה	תִּשְׁבְּרוּ 2 / יִשְׁבְּרוּ 3	תִּשְׁבָּרֵנָה

NOTÆ AD KAL.

Infinit. שְׁבָרֵת) *Propter mediam gutturalem duplex Pathach est: ut,* רַעַת *Cognoscere, Jer. 9, 6. à* רָעַע. *Eadem forma & in Defectivis fuit suprà cap. 17. Radices ergo horum adhibito Lexico cognoscendæ sunt.*

Imper. שְׁבָרֵ) *Rarò & impropriè in Pathach desinit, quod propriè ad Defectiva primâ pertinet: ut,* הַב *Dato, Prov. 30, 15. Cum* ה *paragogica,* רְדָה *Descende, Gen. 45, 9. &* רְדָה *2. Reg. 1, 11. si scilicet accentum suo loco maneat. Sic in Plurali,* לְכוּ *&* לְכוּ *& in fœminino* לְכִי.

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0141
DFG

Futur. אֶשְׁבָּה cum ה paragogico Esr. 9. 8 Semel ו expressum in Tzere legitur; ut, אִילְכָה Incedam, Mich. 1, 8. Aliàs quando ו exprimitur, tum quiescit in Chirek, & terminatio est in Patbach: ut, אִישַׁן Obdormiscam, Psal. 13, 4. Sed & ex hac forma ו interdum tollitur: ut, יִחַם Incalescebat, 1. Reg. 1, 1. Excipitur יָכֹל, unde hîc dicitur אוּכַל Potero, & sic deinceps. Accentu ablato, aut penultimam retracto, ultimum Tzere corripitur in Segol, ut dictum cap. 5. ut, וַתֵּצֶר Et angustia fuit, Gen. 32, v. 7. Ex Defectivis sunt, אֶשְׁפֹּךְ Effundam, Jes. 44, 3. תֵּצֵת Exardesces, Jesa. 9, 18.

AD NIPHAL.

Præter, נִנְשַׁב Anomalia totius conjugationis est in prima radicali ו commutatâ in נ, quod in Præterito & Participio quiescens est in Cholē, & in reliquis Temporibus mobile, propter inserendum ipsi Dagesch: ו tamen quiescens non semper exprimitur: ut, נֵעָרְתִּי Conveniam, Exod. 29, 43. Ex Defectivis, נֵעָצְרָה Sistas te, Exod. 7, 15.

Porrò conjugationes Pibel & Pyhal analogæ sunt: ut, יְשֵׁב Sedere fecit, collocavit, Partic. מְיַשֵּׁב Collocans, &c.

CAP. XXIV.

De Conjugatione HIPHIL & HOPHAL Quiescentium primâ ר.

ANomalia est in prima radicali ר commutata in ו, quod in *Hiphil* quiescit in Cholem, in *Hophal* in Schurek. Attamen & hîc, ut in *Niphal*, ו quiescens post Cholem, non semper exprimitur. Quædam in *Hiphil* immutatum retinent, sed quiescens in Tzere: us, הֵיטִיב Benefecit. Chirek longum hîc etiam sæpè ר abjicit, quod & cap. 15. observatum.

Præter Hophal.			Præter Hiphil.		
fœm.	*masc.*		*fœm.*	*masc.*	
הוּשְׁבָה	הוּשַׁב	3	הוֹשִׁיבָה	הוֹשִׁיב	3
הוּשַׁבְתְּ	הוּשַׁבְתָּ	2	הוֹשַׁבְתְּ	הוֹשַׁבְתָּ	2
com. הוּשַׁבְתִּי		1	com. הוֹשַׁבְתִּי		1
Plural.			Plural		
com. הוּשְׁבוּ		3	com. הוֹשִׁיבוּ		3
הוּשַׁבְתֶּם	הוּשַׁבְתֶּן	2	הוֹשַׁבְתֶּם	הוֹשַׁבְתֶּן	2
הוּשַׁבְנוּ		1	הוֹשַׁבְנוּ		1
Partic. Præsens.			Partic. præsens.		
plur.	*sing.*		*Plur.*	*Sing.*	
מוּשָׁבִים	מוּשָׁב	m.	מוֹשִׁיבִים	מוֹשִׁיב	m.
מוּשָׁבוֹת	מוּשָׁבָה	f.	מוֹשִׁיבוֹת	מוֹשִׁיבָה	f.
Infinitivus.			Infinitivus.		
הוּשַׁב			הוֹשִׁיב vel הוֹשֵׁב		

Imperat.

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0147
DFG

Imperat. caret.			Imperat.		
			plur.	sing.	
			הוֹשִׁיבוּ	הוֹשֵׁב	m.
			הוֹשֵׁבְנָה	הוֹשִׁיבִי	f.
Futurum.			Futurum.		
fœm.	masc.		fœm.	masc.	
com.	אוֹשִׁיב	1	com.	אוֹשִׁיב	1
תּוֹשִׁיבִי	תּוֹשִׁיב	2	תּוֹשִׁיבִי	תּוֹשִׁיב	2
תּוֹשִׁיב	יוֹשִׁיב	3	תּוֹשִׁיב	יוֹשִׁיב	3
Plur.			Plur.		
com.	נוֹשִׁיב	1	com.	נוֹשִׁיב	1
תּוֹשֵׁבְנָה	תּוֹשִׁיבוּ	2	תּוֹשֵׁבְנָה	תּוֹשִׁיבוּ	2
	יוֹשִׁיבוּ	3		יוֹשִׁיבוּ	3

NOTÆ AD HIPHIL.

Præter. הוֹשִׁיב *Forma defecta,* הֵנִיחַ *Manere fecit. Jud, 3, 1. & sic in aliis Temporibus. Quandoq; ו exprimitur, quiescens in Tzere: ut,* וַיּוֹשֵׁב *Benefecit, Gen. 12, 16.*

Imper. הוֹשֵׁב *ante* ה *paragog. semper est Chirek longum: ut* הוֹשִׁיעָה *Serva, Psal. 12, 2. Cum ו expressa,* הוֹלִיכִי *Abduc, Exod. 1, 9.*

Futur. אוֹשִׁיב *Plene cum* ה *Characteristico, quod Chaldæis frequens,* יְהוֹשִׁיעַ *Servabit, Psal. 16, 6. Promiscuè hîc etiam in Tzere desinunt: ut,* תּוֹרֵד *Descendere sines, 1 Reg. 2, 6. Hinc ultima pro more arripitur in Segol, si vox Milbel, id est, penacuta:*

ut, וַתּוֹשֶׁב *Et collocasti*, 2. Reg. 17, 26. Cum ר ex. presso, תִּטְרֹב vel תִּטִּיב *Benefacies*, Psal. 49, 19.

AD HOPHAL.

Præterit. חוּשְׁבָה) *Unum hîc defectivum est, & præterea ex forma activa & passiva compositum.* וְהֻנִּיחָה *Et collocetur*, Zach. 11, 5.

Partic. מוּשְׁבֶת) *Et in* מוֹדַעַת *Notum fiat*, Jesa. 12, 5. *cum Pathach propter gutturalem.*

CAP. XXV.

De Conjugatione Hithpahel.

Verba hîc ἀναλόγως *flectuntur: ut,* הִתְיַשֵּׁב. *Tria excipiuntur, quæ* ת *commutant in* ד *consonam: ut,* הִדַּבֵּר, הִדַּמֵּשׁ, הִדַּעַ, à יָדַע, יָכַח, יָסַר. *Futurum,* אֶתְוַדַּע *Notum faciam me*, Num. 12, 6. יִתְוַכַּח *Disceptabit*, Mich. 6, 2.

CAP. XXVI.

De Verbis Quiescentibus secundâ radicali ו, *vel* י, *& prima Conjugat.* KAL *& NIPHAL.*

Secundum genus Quiescentium Verborum est ex media radicali ו vel י, quæ *Quiescentia Ajin*. id est, secundâ radicali, vulgò nominantur, & paradigma habent קוּם Surgere. Ratio conjugandi utramq; formam eadem est, unde & unum genus flexionis tantùm constituunt, cujus anomalia per-

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0151
DFG

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0153
DFG

lia perpetua est in media radicali vel quiescente vel abjectâ. Excipiuntur quæ in ה definunt: ea enim mediam radicalem afferunt: ut, קָוָה Exspectavit, הָיָה Fuit, & paucula alia: ut גָּיַע Exspiravit, אָיַב Inimicatus est.

Præter. Kal.

	fœm.	*masc.*	
3	קָמָה	קָם	
2	קַמְתְּ	קַמְתָּ	
1	com.	קַמְתִּי	
	Plur.		
3	com.	קָמוּ	
2	קַמְתֶּן	קַמְתֶּם	
1	com.	קַמְנוּ	

Partic. præsens.

Plur.	*Sing.*	
קָמִים	קָם	m.
קָמוֹת	קָמָה	f.

Partic. Præter. Pahul.

Plur.	*Sing.*	
קוּמִים	קוּם	m.
קוּמוֹת	קוּמָה	f.

Infinitivus.

קוּם

Imperat.

Præter. Niphal.

	fœm.	*masc.*	
3	נָקוֹם	נָקוּמָה	
2	נְקוֹמוֹתָ	נְקוּמוֹת	
1	נְקוֹמוֹתִי	com.	
	Plur.		
3	נָקְמוּ	com.	
2	נְקוֹמוֹתֶם	נְקוֹמוֹתֶן	
1	נְקוֹמְנוּ	com.	

Partic. Præsens.

Plur.	*Sing.*	
נְקוֹמִים	נָקוֹם	m.
נְקוֹמוֹת	נְקוֹמָה	f.

Infinitivus.

הָקוֹם

Imperativus.		Imperativus.	
Plur.	*Sing.*	*plur.*	*Sing.*
קוּמוּ	קוּם m.	קוּמוּ	קוּם m.
קוּמְנָה	קוּמִי f.	קוּמְנָה	קוּמִי f.
Futurum.		Futurum.	
fœm.	*masc.*	*fœm.*	*masc.*
com.	אָקוּם 1	com.	אָקוּם 1
תָּקוּם	תָּקוּמִי 2	תָּקוּם	תָּקוּמִי 2
תָּקוּם	יָקוּם 3	תָּקוּם	יָקוּם 3
Plural.		Plural.	
com.	נָקוּם 1	com.	נָקוּם 1
תָּקוּמְנָה	תָּקוּמוּ 2	תָּקוּמְנָה	תָּקוּמוּ 2
	יָקוּמוּ 3		יָקוּמוּ 3

NOTÆ AD KAL.

Præter. קָם) *Est quoq; hîc terminatio Tzere & Cholem, ut in Verbis analogis. Tzere in tertiis personis manet: ut,* מֵת, מֵתָה. קָמְתָּ *Quæ in* ת *desinunt, illud hîc in utroq; numero & in prima singulari amittunt, ut & notatum est supra cap. 13. ad Præteritum: ut.* מֵתִי מֵתֶם, מֵת *Cholem semper manet:* בּוֹשׁ בּוֹשְׁתָּ

Particip. קָם) *Ex forma Tzere,* עֵר *Vigilans, Cant, 5, 2.* לִנִים *Commorantes, Neh. 13, 21 Cholē:* וְאוֹר *Et lucens, Prov. 4, 18.* קָמָה) *Accentu in ultima distinguit hanc vocem à tertia fœminina præteriti.*

Infinit.

Cur ו in וַיִּקְרָא et lucens sub se habet ר? R. Bahl: tab: 26. q. ו accentu immediate subsequente frequentissime assumendi ר.

יִקְטְלוּן. Cur in hâc voce (:) subintellectum sub tertia radicali mutatur in (i) cum sequente consonante, et nisi vocalia accepit, exprimi debebat Bösl: tab: 6 § 14? R. 1 Bösl: tab: 20 § 3. ante terminationes verbales יִן יוּ יוֹ et יוּן assumit cholem. Sed ֹ sufficit: cur ultimo, quæ subit, cur id fiat? R. Ita optime Schindler: scilicet non potest (:) tertiæ radicali, ei sequente consonante, necessario subjiciendum, cescere (nam (:) stans post vocale longam, ideti § 1. i te, mutetur) ideo ejus loco ingens aliud i euphonicæ gratia p. 143. Vid: omnino eh Bösl: tab: 5. § 4.

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0158
DFG

Infinit. קוֹם) *Et cum Cholem,* קוֹם *Surgendo, Jerem. 44, 29.*

Imperat. קוֹם) *Cum* ה *paragogico,* שׁוּבָה *Revertere, Jer. 3. 12. Cum Cholem,* מוֹל *Circumcide, Jos. 5, 2.*

Futur. אָקוֹם) *Cum* ה *paragogico,* אָקוּמָה *Surgam, 2. Sam. 17, 1, Et in Cholem.* וְרוֹם *Et exaltabitur, Num. 24. 7. Hinc Cholem accentu privatum, sive accentu ad penultimam rettacto corripitur in Kametz chatuph: ut,* וַתָּשָׁב *Et revertisti, 1. Reg. 13. v. 22. at si ultima fuerit gutturalis vel* ר*, tunc in fine est Pathach: ut,* וַתִּגַּח *Et prodis. Ezech. 32, 2. A* בּוּשׁ *Erubescere, hic dicitur* אָבוּשׁ*, & sic deinceps.*

AD NIPHAL.

Præter. נָקוֹם) *Characteristica* נ *est cum vocali longa, quæ manet, vel mutatur ut suprà cap. 19. in Niphal: vide illic,* נְקוֹמוֹתָי) *Cholem ex præcedenti persona hic transit in Schurek, ne duo Cholem se consequantur, quæ tamen interdum concurrunt: unde in plurali,* נְפֻצוֹתֵם *Dispersi estis, Ezech. 11, 17.*

Partic. נָקוֹם) *Et cum Schurek,* נָצוּר *Obsessus, Ezech. 6, 12.* נְקוּמָה) *Et in* ת*,* נָפוּצֹת *Sparsum, 2. Sam. 18, 8.*

CAP.

CAP. XXVII.

De Conjugatione PIHEL & PYHAL *Quiescentium secundâ* ו *vel* י.

ANomalia est in media radicali in Cholem quiescente, unde loco illius per dages characteristicum geminandæ, geminatur ultima: ut, קוֹמֵם *Surgere fuit*, id est, Erexit, Statuit. Forma cum defectivis secundâ eadem est, sed formationis ratio diversa. Illic enim litera geminata utraque ad Radicem, hîc geminatæ altera ad Radicem, altera ad formam conjugationis pertinet. Fiunt quoque hîc Verba quatuor literarum, primâ & tertiâ geminatâ, mediâ autem ejectâ: ut, à כוֹל fit כִּלְכֵּל, Hæc præterea ἀναλόγως flectuntur, ut cap. 14. ad præteritum Pihel dictum est,

Præter. Pihel.			Præter. Pyhal.		
fœm.	*masc.*		*fœm.*	*masc.*	
קוֹמֵמָה	קוֹמֵם	3	קוֹמַמְתִּי	קוֹמַמְתָּ	3
קוֹמַמְתְּ	קוֹמַמְתָּ	2	קוֹמַמְתְּ	קוֹמַמְתָּ	2
com.	קוֹמַמְתִּי	1	com.	קוֹמַמְתִּי	1
Plural.			Plural.		
com.	קוֹמַמְנוּ	1	com.	קוֹמְמוּ	3
קוֹמַמְתֶּם	קוֹמַמְתֶּן	2	קוֹמַמְתֶּם	קוֹמַמְתֶּן	2
com.	קוֹמַמְנוּ	3	com.	קוֹמַמְנוּ	1

Partic.

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0161
DFG

Part. Præt. sive Pahul.

	Plur.	Sing.
m.	מְקוֹמָמִים	מְקוֹמָם
f.	מְקוֹמָמוֹת	מְקוֹמָמָה

Infinitivus.

קוֹמֵם

Imperat. caret.

Futurum.

	fœm.	masc.	
com		אֲקוֹמֵם	1
	תְּקוֹמֵם	תְּקוֹמְמִי	2
	יְקוֹמֵם	תְּקוֹמֵם	3
Plur.			
com.		נְקוֹמֵם	1
	תְּקוֹמֵמְנָה	תְּקוֹמְמוּ	2
		יְקוֹמְמוּ	3

Partic. Præsens Ben.

	Plur.	Sing.
m.	מְקוֹמְמִים	מְקוֹמֵם
f.	מְקוֹמְמוֹת vel מְקוֹמֵמוֹת	מְקוֹמֶמֶת

Infinitivus.

קוֹמֵם

Imperativus.

	plur.	Sing.
m.	קוֹמְמוּ	קוֹמֵם
f.	קוֹמֵמְנָה	קוֹמְמִי

Futurum.

	fœm.	masc.	
com.		אֲקוֹמֵם	1
	תְּקוֹמֵם	תְּקוֹמְמִי	2
	יְקוֹמֵם	תְּקוֹמֵם	3
Plur.			
com.		נְקוֹמֵם	1
	תְּקוֹמֵמְנָה	תְּקוֹמְמוּ	2
		יְקוֹמְמוּ	3

NOTÆ AD PIHEL.

Præterit. קוֹמֵם *Analoga sunt* קִיֵּם *stabilivit, Esth. 9, 21.* קִיְּמוּ *Stabiliverunt, ibid.* וְהֵקִימוּ *Et reum peragitur, Dan. 1, 10. ex media radicali* י. *Hæc forma Rabbinis & Chaldais frequens est.*

Imper.

Imper. קוֹמֵם) *Cum* ה *parag.* כוֹנְנָה *Dirige, Psal. 90, 17. Sensu à tertia fœmini præteriti distinguenda est.*

AD PYHAL.

Prima vox in unoquoq; Tempore à forma activa differt, reliqua conveniunt, quæ cautè juxta sensum distinguendæ sunt.

CAP. XXIIX

De Conjugatione HIPHIL & HOPHAL *Quiescentium secundâ* ו.

ANomalia in utraq; forma est in media radicali ejecta. Characteristica ה utrobiq; notatur cũm vocali longa, ob causam cap 19 ad Niphal expositam. Pro Chirek in Hiphil etiam Tzere est.

Præter. Hophal.			Præter. Hiphil.		
fœm.	*masc.*		*fœm.*	*masc.*	
הוּקַם	הוּקְמוּ	3	הֵקִים	הֵקִימָה	3
הוּקַמְתְּ	הוּקַמְתָּ	2	הֵקַמְתְּ	הֵקַמְתָּ	2
com.	הוּקַמְתִּי	1	com.	הֵקַמְתִּי	1
Plural.			Plural.		
com.	הוּקְמוּ	3	com.	הֵקִימוּ	3
הוּקַמְתֶּן	הוּקַמְתֶּם	2	הֵקַמְתֶּן	הֵקַמְתֶּם	2
com.	הוּקַמְנוּ	1	com.	הֵקַמְנוּ	1
Part. Præt. sive Pahul.			Partic. Præsens Ben.		
Plur.	*Sing.*		*Plur.*	*Sing.*	
מוּקָמִים	מוּקָם	m.	מְקִימִים	מְקִים	m.
		f.			

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0165
DFG

f. מְקִימָה	f. מוּקָמָה
Infinitum.	Infinitum.
הָקֵם vel הָקֵם	הוּקֵם
Imperativus.	
Plur. Sing.	
הָקֵם הָקִימוּ m.	
הָקֵמְנָה הָקִימִי f.	
	Imperat. caret.
Futurum.	Futurum.
fœm. *masc.*	*fœm.* *masc.*
com. אָקִים 1	com. אוּקַם 1
2 תָּקִים תָּקוּמִי	2 תּוּקַם תּוּקְמִי
3 יָקִים תָּקִים	2 יוּקַם תּוּקַם
Plural.	Plural.
com. נָקִים 1	com. נוּקַם 1
2 תָּקִימוּ) תָּקֻמְנָה	2 תּוּקְמוּ) תּוּקַמְנָה
3 יָקִימוּ)	3 יוּקְמוּ)

NOTÆ AD HIPHIL.

Præter. הֵקִים) *Characteristica in utrâq; forma habet vocalem longam, ob eandem causam, qvâ in Niphal. cap. 19. Tzere etiam manet vel mutatur, in Kametz ibidem. Est & alia forma Præteriti:*

fœm.	*masc.*
הֵקִימַתְּ	הֵקִים 3
הֲקַמְתְּ	הֲקַמְתָּ 2
	הֲקַמְתִּי 1

Pluraliter.

3	הִקִימוּ	
2	הַקְמַתֶּם	הַקְמַתֶּן
1	הֲקִמְנוּ	

AD HIPHIL.

Partic. מֵקִים) *Discrepat* מַסִּית *Incitans Jeremi 43. v. 3. pro* מֵסִית: *sic* מַלִּינִים *Murmurantes, Exod. 16, 4. quæ forma etiam suprà ad Futur. Kal. cap. 19. & Futur. Hiphil cap. 21. notata est.*

Imperat. הָקֵם) *Apharesis characteristicæ hic frequens est: ut,* שִׂים *Pone, Gen. 24, 2. Sic* דִּינֵנִי *Judicate, Jerem. 21, 12.*

Futur. אָקִים) *Sæpè in Tzere: ut,* תָּשֵׁב *Reducito, Gen: 24. 8. Hinc accentu ablato, aut ad penultimam retracto, Tzere pro more corripitur in Segol: ut,* וַתָּקֶם *Et præstitisti, Neh. 9, 8. aut in Pathach propter gutturalem: ut,* וַתָּעַר *Et contestatus es, Nehem. 9, 29.* יַסִּיתֵם *Incitabit, Jerem. 36, 18. ut antea in Participio.*

AD HOPHAL.

Præter. הוּקַם) *Discrepat* הָקַם *Constitutus est, 2. Sam: 23. 1. ut antea in Participio activo.*

CAP. XXIX.

De Conjugatione Hithpahel, Quiescentium secundâ,

HÆc conjugatio solâ syllabâ Characteristica הִתְ à Pihel differt.

Præte-

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0169
DFG

Præter Hithpahel.

הִתְקוֹמֵם הִתְקוֹמְמָה

&c. הִתְקוֹמְמָה

Participium Præsens.

&c. הִתְקוֹמֵם

Infinitivus.

הִתְקוֹמֵם

Imperativus.

&c. הִתְקוֹמֵם

Futurum.

אֶתְקוֹמֵם

&c. תִּתְקוֹמֵם

NOTÆ.

Præter. (הִתְקוֹמֵם) *Est & altera forma hic usurpata, quæ in Pihel posita, quâ ex media radicali dicitur ad formam analogam* תִּתְקַיִּם, *unde est illud* הִצְטַיְּדנוּ *In viaticum accepimus, Josu. 9. in quo præterea* ת *characteristicum mutatum in* ט, *& primæ radicali postpositū est, cujus ratio tradita cap. 6.*

CAP. XXX.

De Verbis quiescentibus tertiâ radicali א, *& ipsarum Conjugatione* KAL *& NIPHAL.*

TErtium genus Quiescentium est, quorum tertia radicalis est א, & *Quiescentia Lamed Aleph* vulgò appellātur, habentq; commune para-

digma מָצָא *Invenit.* Referuntur verò etiam huc Verba qvædam primæ vel secundæ radicalis anomaliam habentia, ut ex deficiente primâ נָשָׂא Tulit, Qviescente primâ יָצָא Egressus est, יָרֵא Timuit: ex Qviescente mediâ בּוֹא Venit, קוֹא Vomuit. Hæc singula sui generis anomalias sequuntur. Qviescentium tertiâ א anomalia est in א ut plurimùm in vocali longa, qviescente. Sæpe verò etiam cum qvarto genere Qviescentium formam commutant.

Præter. Niphal.

	fœm.	*masc.*
3	נִמְצְאָה	נִמְצָא
2	נִמְצֵאתְ	נִמְצֵאתָ
com. 1	נִמְצֵאתִי	

Plural.

com. 3	נִמְצְאוּ	
2	נִמְצֵאתֶן	נִמְצֵאתֶם
com. 1	נִמְצֵאנוּ	

Partic. præsens.

plur.	*sing.*
נִמְצָאִים	m. נִמְצָא
נִמְצָאוֹת	f. נִמְצֵאת

Infini.

Præter. Kal.

	fœm.	*masc.*
3	מָצְאָה	מָצָא
2	מָצָאתְ	מָצָאתָ
com. 1	מָצָאתִי	

Plural.

com. 3	מָצְאוּ	
2	מְצָאתֶן	מְצָאתֶם
com. 1	מָצָאנוּ	

Partic. præsens.

plur.	*sing.*
מוֹצְאִים	m. מוֹצֵא
מוֹצָאוֹת	f. מוֹצֵאת

Partic. præter. Pahul.

Plur.	*Sing.*
מָצוּאִים	m. מָצוּא
מָצוּאוֹת	f. מָצוּאָה

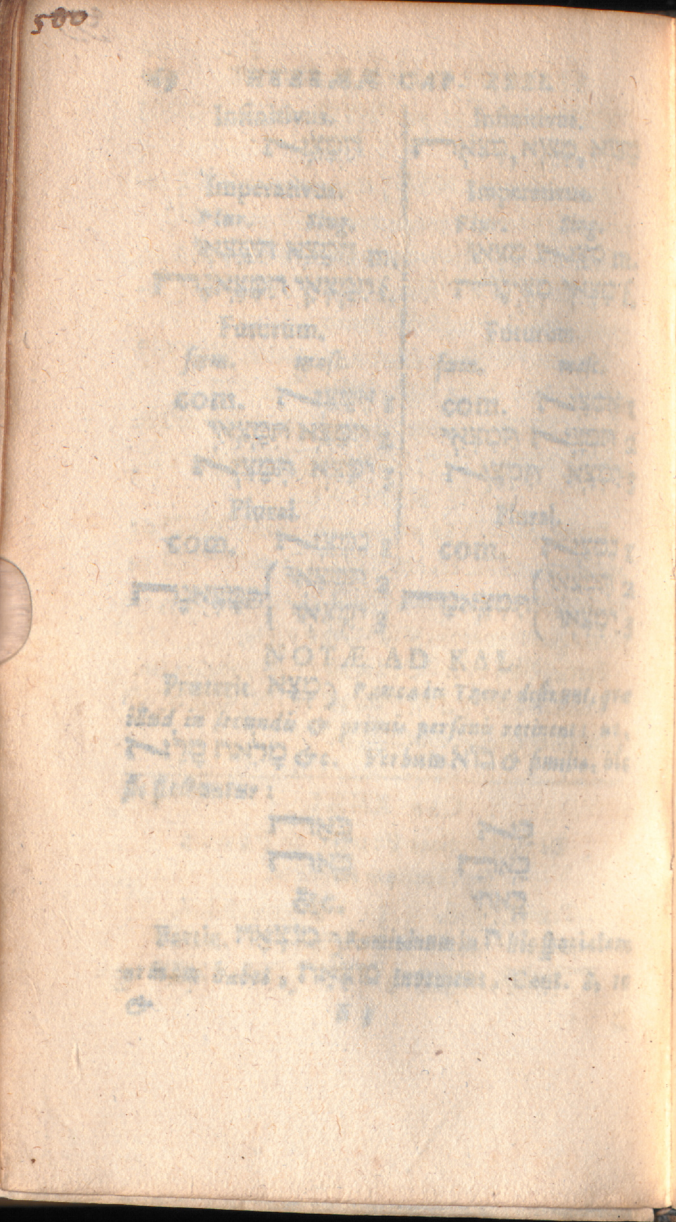

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0173
DFG

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0174
DFG

Infinitivus.		Infinitivus.	
הִמָּצֵא		מָצוֹא, מְצוֹא, מְצֹא	
Imperativus.		**Imperativus.**	
Plur.	*Sing.*	*Plur.*	*Sing.*
הִמָּצְאוּ	הִמָּצֵא m.	מְצָאוּ	מְצֹא m.
הִמָּצֶאנָה	הִמָּצְאִי f.	מְצֶאנָה	מְצִאִי f.
Futurum.		**Futurum.**	
fœm.	*masc.*	*fœm.*	*masc.*
com.	אֶמָּצֵא 1	com.	אֶמְצָא 1
	תִּמָּצֵא 2		תִּמְצָא 2
	יִמָּצֵא 3		יִמְצָא 3
Plural.		**Plural.**	
com.	נִמָּצֵא 1	com.	נִמְצָא 1
תִּמָּצֶאנָה	תִּמָּצְאוּ 2	תִּמְצֶאנָה	תִּמְצְאוּ 2
	יִמָּצְאוּ 3		יִמְצְאוּ 3

NOTÆ AD KAL.

Præterit. מָצָא) *Pauca in* Tzere *desinunt, quæ illud in secundâ & primâ personâ retinent: ut,* מָלֵאתְ מָלֵאתִ *&c. Verbum* בּוֹא *& similia, hîc sic flectuntur:*

בָּאתָ	בָּא
בָּאת	בָּאָה
בָּאתִי	&c.

Partic. מוֹצֵאת) *Fœmininum in* ת *hîc specialem formam habet,* מוֹצֵאת *Inveniens. Cant. 8, 10*

מוֹצֵאת 2. Samuel. 22. pro מוֹצְאֵי a בֹּאִים et בּוֹא בֹּא &c.

Partic. præterit. מָצוּא) Huc pertinet נָשׁוּי Ieratus, Pſ. 32, 1. ex forma quartigeneri, pro נָשׂוּא.

Infinitiv. Ex dupliciter imperfecti hîc tria ſunt, נָשֹׂא a שְׂאֵת & שֵׂאת, pro שֵׂאת; item צֵאת Egredi, a יָצָא; denique בּוֹא Venire.

Imperat. מְצָא) Ex duplici anomalia, שָׂא שְׂאוּ a נָשָׂא: בֹּא בֹּאוּ a בּוֹא. צֵא צְאוּ a יָצָא: יְרֵא אִירָא a אִירָא: אֱבוֹא a בּוֹא: יְצָא אֵצֵא a אֵצֵא: נָשֹׂא אֶשָּׂא a נָשָׂא.

AD NIPHAL.

Præter. נִמְצָא) Ex prima נ deficiente, וְנִשָּׂא Et portabitur, Exod. 25, 28. נִפְלֵיתִי נִמְצֵאתִי At In admirationem traducor, Pſalm. 139, 14. פָּלֵא, ex forma quartigeneri, א in ר commutato.

Partic. נִמְצָא) יָרֵא hic eſt נוֹרָא Reverendus.

Futur. אֶמָּצֵא) יָרֵא hic eſt אִירָא, unde תִּירָא Reverenter colarù, Pſal. 130, 4.

CAP. XXXI.

De Conjugationes PIHEL & PYHAL Quieſcentium tertiâ א.

Præter. Pyhal.		Præter. Pihel.	
fœm.	maſc.	fœm.	maſc.
מֻצְּאָה	מֻצָּא 3	מִצְּאָה	מִצָּא 3

2

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0177
DFG

2	מְצָאתְ	מְצָאתְ	2
com.	מְצָאתִי	מְצָאתִי	com. 1
	Plural.	Plural.	
com.	מְצָאוּ	מְצָאוּ	com. 3
2	מְצָאתֶם	מְצָאתֶן	2
com.	מְצָאנוּ	מְצָאנוּ	com. 1
	Partic. præt. Pahul.	Partic. præsens.	
Plur.	*Sing.*	*Plur.* *Sing.*	
מְמֻצָּאִים	מְמֻצָּא	מְמֻצָּאִים מְמֻצָּא	m.
מְמֻצָּאוֹת	מְמֻצָּאָה	מְמֻצָּאוֹת מְמֻצָּאָה	f.
	Imperativus.	Infinitivus.	
מְצָאֵרְ	מְצָא vel	מְצֹא vel מְצֹאת	
	Imperat. caret.	Imperativus.	
		Plur. *Sing.*	
		מְצָאוּ מְצָא	m.
		מְצָאֶינָה מְצָאִי	f.
	Futurum.	Futurum.	
fœm.	*masc.*	*fœm.* *masc.*	
com.	אֶמְצָא	com. אֶמְצָא	1
תִּמְצָאִי	תִּמְצָא	תִּמְצָא תִּמְצָאִי	2
תִּמְצָא	יִמְצָא	יִמְצָא תִּמְצָא	3
	Plural.	Plural.	
com.	נִמְצָא	com. נִמְצָא	1
תִּמְצָאנָה	תִּמְצְאוּ יִמְצְאוּ	תִּמְצְאוּ יִמְצְאוּ	2 3

NOTÆ AD PIHEL.

Præterit. 3 מִצֵּא) *Quædam habent in fine* Kametz *ex forma quarti generis quiescentium tertiâ* ה: *ut,* רִבָּא *Contrivit,* מִלָּא *Implevit.*

AD PYHAL.

Paucissima hîc usitata reperiuntur. Ejecto Deges, קֳרָא *Vocatum est, Ezech.* 10, 13. *Inde etiam particip.* מְקֹרָאי *Vocatus meus sive à me, Jesa.* 48. 12. מְמֻלָּאִים *Impleti cantic.* 5, 14.

CAP. XXXII.

De Conjugatione HIPHIL & HOPHAL Quiescentium tertiâ א.

Præter. Hiphil.		Præter. Hophal.	
fæm.	*masc.*	*fæm.*	*masc.*
3 הִמְצִיאָה	הִמְצִיא	3 הָמְצָאָה	הָמְצָא
2 הִמְצֵאת	הִמְצֵאתָ	2 הָמְצֵאת	הָמְצֵאתָ
1 הִמְצֵאתִי		1 הָמְצֵאתִי	
Plur.		Plur.	
3 הִמְצִיאוּ		3 הָמְצְאוּ	
2 הִמְצֵאתֶם	הִמְצֵאתֶן	2 הָמְצֵאתֶם	הָמְצֵאתֶן
1 הִמְצֵאנוּ		1 הָמְצֵאנוּ	
Partic. præs. Benon.		Partic. præt. Pahul.	
Plur.	*Sing.*	*Plur*	*Sing.*
מְמַצִּיאִים	מְמַצִּיא m,	מְמֻצָּאִים	מְמֻצָּא m,
			מְמֻצְאָה f,

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0181
DFG

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0182
DFG

f. מַמְצִיאָה מַמְצִיאוֹת f. מַמְצָאָה מַמְצָאוֹת

Infinitivus.	Infinit.
חַמְצִיא vel הַמְצֵא	הַמְצָא vel הַמְצָאת
Imperativus.	
Plur. *Sing.*	*Imperat. caret.*
m. הַמְצֵא הַמְצִיאוּ	
f. הַמְצִיאִי הַמְצֶאנָה	
Futurum.	**Futurum.**
fem. *masc.*	*fœm.* *masc.*
com. 1 אֶמְצֵא	com. 1 אֶמְצִיא
2 תַּמְצִיא תַּמְצִיאִי	2 תַּמְצֵא תַּמְצִיאִי
3 יַמְצִיא תַּמְצֵא	3 יַמְצֵא תַּמְצִיא
Plural.	**Plural.**
com. 1 נַמְצֵא	com. 1 נַמְצִיא
2 תַּמְצִיאוּ 3 יַמְצִיאוּ תַּמְצֶאנָה	2 תַּמְצִיאוּ 3 יַמְצִיאוּ תַּמְצֶאנָה

NOTÆ AD HIPHIL.

Præterit. הִמְצִיא) *Ex deficiente primâ,* נ, הִשִּׁיא, *Decepit, Jerem. 49. 16. Ex quiescente primâ* י, הוֹצִיא, *Eduxit. Ex quiescente mediâ,* הֵבִיא *Adduxit.*

Partic. מַמְצִיא) *Ex anomalia primæ quiescentû,* מוֹצִיא *Educens Psſ. 68. 7. Ex secundâ,* מֵבִיא *Adducens, Levit. 18, 3. & sic deinceps per reliqua Tempora.*

AD

AD HOPHAL.

Pauciſſima hic uſitata leguntur, à בוֹא *eſt* הוּבָא *Adductus fuit, & ſic deinceps. A* יָצָא *eſt* הוּצָא *Eductus: inde Participium plurale* מוּצָאִים *Educti, Ezech. 14. 22.*

CAP. XXXIII.

De Conjugatione HIHTPAHEL Quieſcentium tertiâ א.

Præterit.

fœm.	*maſc.*	
הִתְמַצְּאָה	הִתְמַצָּא	3
הִתְמַצֵּאת	הִתְמַצֵּאתָ	2
com.	הִתְמַצֵּאתִי	1

Plural.

com.	הִתְמַצְּאוּ	3
הִתְמַצֵּאתֶן	הִתְמַצֵּאתֶם	2
com.	הִתְמַצֵּאנוּ	1

Participium præſens.

Plur.	*Sing.*	
מִתְמַצְּאִים	מִתְמַצֵּא	m.
מִתְמַצְּאוֹת	מִתְמַצְּאָה	f.

Infinitivus.

הִתְמַצֵּא

Impe-

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0185
DFG

Imperativus.

	fœm.	*masc.*	
	הִתְמַצָּאִי	הִתְמַצָּא	m.
	הִתְמַצֶּאנָה	הִתְמַצְּאִי	f.

Futurum.

fam.	*masc.*	
com.	אֶתְמַצֵּא	1
	תִּתְמַצְּאִי	2
תִּתְמַצֵּא	יִתְמַצֵּא	3

Plural.

	נִתְמַצֵּא	1
תִּתְמַצֶּאנָה	תִּתְמַצְּאוּ	2
	יִתְמַצְּאוּ	3

NOTÆ.

Præterit. הִתְמַצְּאוּ) *Hinc per ſyncopam literæ characteriſticæ* ת, הִנָּבְאוּ *Prophetarunt, Jer. 23, 13. pro* הִתְנַבְּאוּ.

Futur. יִתְמַצֵּא) *Syncopa ut antè,* וַיִּנָּשֵׂא *Et elatus eſt, 2. Paral. 32, 23. Sic,* תִּטַּמְּאוּ *Polluetis vos, Levit. 11, 43. pro* תִּתְטַמְּאוּ.

CAP. XXXIV.

De Quieſcentibus tertiâ radicali ה, *& primâ ipſorum Conjugat.* KAL *&* NIPHAL.

Quare

QUartum genus Verborum Quiescentium est, qvorum tertia radicalis est ה, & *Quiescentia Lamed He* vulgò vocantur, habentqve commune paradigma, גָּלָה *Revelavit*. Horum anomalia communis per omnes conjugationes triplex est: primò ה quiescit: secundò abjicitur: tertiò in aliam literam commutatur. Deinde singula ferè Tempora habent terminationem propriam, ab analogia discrepantem. Præteriti prima vox per omnes conjugationes definit in Kametz: Participium utrumqve (excepto Pahul in Kal) semper in Sægol: Infinitivus in Cholem vel וֹת: Imperat. in Tzere: Futur. in Sægol. Præterea Imperativo singulari (præterqvam in Kal. & Niphal) & Futuro omnium Conjugationum sæpissimè accidit Apocopa. Deniqve non rarò præcedentis generis, Quiescentium tertiâ א formam assumunt. Qvatuor Verba analogiam imitantur, qvæ ob id cum Mappik in ה notantur: nempe גָּבְהָּ Excelluit, כָּמְהָּ Concupivit, נָגְהָּ Splenduit, תָּמְהָּ Admiratus fuit. Postremò occurrunt hic etiam Verba duplicis Anomaliæ, nempe qvorum prima radicalis est נ vel י, qvæ suorum generum formam hîc qvoqve imitantur, ut suis locis videbitur.

Præter.

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0189
DFG

Præter Niphal.

	fœm.	*masc.*	
3	נִגְלָה	נִגְלְתָה	
2	נִגְלֵית	נִגְלֵיתָ	
1	com.	נִגְלֵיתִי	

Plural.

3	com.	נִגְלוּ
2	נִגְלֵיתֶם	נִגְלֵיתֶן
1	com.	נִגְלֵינוּ

Partic. præsens.

Plur.	*Sing.*	
נִגְלִים	נִגְלֶה	m.
נִגְלוֹת	נִגְלָה	f.

Infinitivus.

הִגָּלֵה vel הִגָּלוֹת

Imperativus.

Plur.	*Sing.*
הִגָּלוּ	הִגָּלֵה
הִגָּלִינָה	הִגָּלִי

Futu.

Præter. Kal.

fœm.	*masc.*	
גָּלְתָה	גָּלָה	3
גָּלִית	גָּלִיתָ	2
com.	גָּלִיתִי	1

Plural.

3	com.	גָּלוּ
2	גְּלִיתֶם	גְּלִיתֶן
1	com.	גָּלִינוּ

Partic. Præsens Ben.

Plur.	*Sing.*	
גּוֹלִים	גּוֹלֵה	m.
גּוֹלוֹת	גּוֹלָה	f.

Part. præt. sive Pahul.

plur.	*sing.*	
גְּלוּיִם	גָּלוּי	m.
גְּלוּיוֹת	גְּלוּיָה	f.

Infinitivus.

גָּלֵה גְּלוֹת גָּלוֹת

Imperativus.

plur.	*Sing.*	
גְּלוּ	גְּלֵה	m.
גְּלִינָה	גְּלִי	f.

Futurum.			Futurum.		
fæm.	masc.		fæm.	masc.	
com.	אֶגְלֶה	1	com.	אגלה	1
תִּגְלִי	תִּגְלֶה	2	תגלי	תגלה	2
תִּגְלֶה	יִגְלֶה	3	תגלה	יגלה	3
Plural.			Plural.		
com.	נִגְלֶה	1	com.	נגלה	1
תִּגְלוּ	תִּגְלִי	2	תגלו	תגלינה	2
יִגְלוּ	יִגְלוּ	3	יגלו		3

NOTÆ AD KAL.

Præter. גָּלְתָה) *Pro* ת *quandoq; est* ה: *ut,* חָסָוָה *Confidit, Psal. 57, 2. Sic in tertia plur.* נָטָוּ *Declinarunt, Psal. 73, 2. Kametz in penult. in his duobus exemplis est propter pausam accentum.*

Imperat. גְּלִי) *at* בַּעֲרִי *Quærite, Jesa. 21. v. 12.* אֲתָיוּ *Venite, ibidem: ubi pro tertia radicali est* י, *ut antè in Præterito.*

Futur. תֵּאָגְלֶה) *Si prima radicalis hîc fit* נ *dicitur defectè* אֶפֶה תִּפֶה &c. יִגְלֶה) *At,* יִשְׁלָוּ *Tranquilli sunt. Ps. 121, 9. ut paulò antè. in Imp. & Prat.*

Apocopæ *forma hic diligenter est notanda, quæ varia: prima* יְגַל *pro* יִגְלֶה. *Propter gutturalem vel* ר *in fine est pathach: ut,* וַיִּחַן *Et castrametatus est, Genes. 26, 17. aut duplex pathach* וַיַּעַן *Et respondi, Zachar. 4, 11. pro* אֶעֱנֶה. *Secunda,* יֵרָא *pro*

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0194
DFG

יִרְאֶה. *Est & hic in fine Pathach propter gutturalem: ut,* וַתֵּרַע *Et terrabat, Gen. 21, 14. pro* תֵּרֵעַ, *Tertia,* יִרְהּ *Dominabitur, pro* יִרְהֶה, *idq; quando secunda radicalis fuerit una ex* בגד כפת. *Quarta, ex Verbis* חָנָה & חָנָהּ *peculiari forma dicitur* אֶחֱנֶה *pro* אֶחֱנֶהּ: *sic in aliis personis.* תַּחֲנֶה, יַחֲנֶה. *Quinta,* תַּשׁ *pro* תַּשֶּׂה: תֵּן, *pro* יִתֵּן. *Hæc est propria Verborum à* נ *hic incipientium, quæ unicam tantùm radicalem servant.*

AD NIPHAL.

Præter. נִגְלָה *Deficiente primâ* נ, נָקָה *Innocentem asseruit se, Zachar. 5, 9. & sic in reliquis personis.* נִגְלֵיתָ *Hic & in prima personâ utriusq; numeri promiscuè etiam est Chirek in penultima.*

Apocope תִּגָּל *pro* תִּגָּלֶה *Retegetur, Jes. 47, 3.*

CAP. XXXV.

De Conjugatione PIHEL & PYHAL *Quiescentium tertiâ* ה.

Præter. Pyhal.			Præter. Pihel.		
fœm.	*masc.*		*fœm.*	*masc.*	
גֻּלְּתָה	גֻּלָּה	3	גִּלְּתָה	גִּלָּה	3
גֻּלִּית	גֻּלֵּיתָ	2	גִּלִּית	גִּלֵּיתָ	2
com.	גֻּלֵּיתִי	3	com.	גִּלֵּיתִי	1
Plural.			Plural.		
com.	גֻּלּוּ	3	com.	גִּלּוּ	3

2 גְּלִיתֶם גְּלִיתֶן	2 גְּלִיתֶם גְּלִיתֶן
com. גָּלִינוּ 1	com. גָּלִינוּ 1

Partic. præt. sive Pahul.

Plur.	Sing.
מְגֻלִּים	מְגֻלֶּה m.
מְגֻלּוֹת	מְגֻלָּה f.

Infinitivus.

גָּלֹה vel גָּלוֹת

Imperat. caret.

Futurum.

fœm.	masc.	
com.	אֶגְלֶה	1
	תִּגְלֶה תִּגְלִי	2
	יִגְלֶה תִּגְלֶה	3

Plural.

com.	נִגְלֶה	1.
	תִּגְלוּ	2
תִּגְלִינָה	יִגְלוּ	3

Partic. præsens Ben.

Plur.	Sing.
מְגַלִּים	מְגַלֶּה m.
מְגַלּוֹת	מְגַלָּה f.

Infinitivus.

גַּלֹּה גַּלּוֹת

Imperatives.

Plur.	Sing.	
גְּלוּ	גְּלֵה	m.
גְּלֶינָה	גְּלִי	f.

Futurum.

fœm.	masc.	
com.	אֲגַלֶּה	1
	תְּגַלֶּה תְּגַלִּי	2
	יְגַלֶּה תְּגַלֶּה	3

Plural.

com.	נְגַלֶּה	1
	תְּגַלּוּ	2
תְּגַלֶּינָה	יְגַלּוּ	3

NOTÆ AD PIHEL.

Præterit. גִּלִּיתָ) *In medio promiscuè Chirek est*: ut, גִּלִּיתָ *Retexisti, Jesa. 57, 8.*

Imperat.

4886

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0197
DFG

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0198
DFG

Imperat. גְּלֵה) *Præter normam est* רַבֵּה *Multiplica, Judic. 9, 29. Per Apocopam,* גֶּל *Retege, Psal. 119, 8.*

Futur. יִגְלֶה) Apocope, תִּכַס *Obtegat, pro* תְּכַסֶּה, *Neh. 4, 5.* וַתִּגַל *Et discooperuit, Ezech. 23. v. 18.* יְקַו *Exspectet, Job. 3. 9. pro* יְקַוֶּה.

AD PYHAL.

Præterit. גֻּלּוּ) *Et cum Kametz chatuph,* כֻּלּוּ *Finiuntur, Psal. 72, 20.* כֻּסּוּ *Operti sunt, Ps. 80, 11. Compensato Dages,* רֻחוּ *Impelluntur, Psal. 36, 13.*

Participium) *Quidam etiam hîc Participium præsens formant,* גָּלָה, *ex duobus exemplis, de quibus vide Thesaurum nostrum.*

CAP. XXXVI.

De Conjatione HIPHIL & HOPHAL *Quiescentium tertiâ* ה.

Præter. Hophal.			Præter. Hiphil.		
fœm.	*masc.*		*fœm.*	*masc.*	
הָגְלָה	הָגְלָתָה	3	הִגְלָה	הִגְלָתָה	3
הָגְלִית	הָגְלִיתָ	2	הִגְלִית	הִגְלִיתָ	2
com.	הָגְלִיתִי	1	com.	הִגְלִיתִי	1
Plural.			Plural.		
com.	הָגְלוּ	3	com.	הִגְלוּ	1
הָגְלִיתֶם	הָגְלִיתֶן	2	הִגְלִיתֶם	הִגְלִיתֶן	2
com.	הָגְלִינוּ	3	com.	הִגְלִינוּ	3

Partic. præter. Pahul.

Plur.	Sing.	
מְגֻלִּים	מְגֻלָּה	m.
מְגֻלּוֹת	מְגֻלָּה	f.

Infinitivus.

הִגָּלֵה

Imperat. caret.

Futurum.

fœm.	*masc.*	
com.	אֶגָּלֶה	1
תְּגֻלִּי	תְּגֻלֶּה	2
תְּגֻלֶּה	יְגֻלֶּה	3

Plural.

com.	נְגֻלֶּה	1
תְּגֻלֶּינָה	תְּגֻלּוּ	2
	יְגֻלּוּ	3

Partic. Præsens Ben.

plur.	Sing.	
מַגְלִים	מַגְלֶה	m.
מַגְלוֹת	מַגְלָה	f.

Infinitivus.

הַגְלֵה vel הַגְלוֹת

Imperativus.

Plur.	Sing.	
הַגְלֵה	הַגְלִי	m.
הַגְלֶינָה	הַגְלִי	f.

Futurum.

fœm.	*masc.*	
com.	אַגְלֶה	1
תַּגְלִי	תַּגְלֶה	2
תַּגְלֶה	יַגְלֶה	3

Plural.

com.	נַגְלֶה	1
תַּגְלֶינָה	תַּגְלוּ	2
	יַגְלוּ	3

NOTÆ AD HIPHIL.

Præterit, הִגְלָה *Alibi est* הִגְלֶה *Deportavit. Esth. 2, 6. Deficiente primâ* ב, חִוָּה *Asperſit,* חִכָּה *Percußit: ex anomalia primæ quieſcentis* י, חִוְּרָה *Mœrore affecit,* חִוָּרָה *Oppreßit,* חִוָּרָה *Docuit. quæ ſic quoque deinceps flectuntur.* הִגְלִירָה *Et per Chirik*

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0201
DFG

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0202
DFG

Chirek in medio, הָגְלִיתָ *Deportasti, 2. Reg. 17, 26, & ita in aliis personis.*

Imperat. הַגְלֵה) *Per Apocopam* הָרֶף *Desiste, Deuter. 9, 14. pro* הַרְפֵּה *Propter gutturalem duplex Pathach est,* הַעַל *Ascendere fac, Exod. 33, 12. Deficiente primâ* ב, הַכֵּה *Percute, unde per apocopam* הַךְ, *2. Reg. 6, 18. &* נְכֵה.

Futur. אַגְלֶה) *Ex deficiente primâ* נ, אֶשֵּׂא *Extendam, Jer. 6, 12. Ex Quiescente primâ* א, אוֹדֶה *Celebrabo, Ps. 7, 2. & sic deinceps. Hinc cum expresso* ה *characteristico, quod Chaldæis familiare,* יְהוֹדֶה *Celebrabit, Nehem. 11, 7.* Apocopa, וַיְפֶר *Fœtificare fecit, Ps. 105, 24. pro* וַיַּפְרֶה *propter gutturalem:* וַיַּעַל *Et obtulit. Num. 23, 2. Et in duplex Scheva, ut in Kal,* יָרֵד *Dominari fecit, Jes. 41. v. 2. Ex defectivis primâ* נ, וָאַט *Et admovi, Hos. 11. v. 4. pro* וָאַשֵּׂא; *Sic* נַף *pro* נַפֵּה.

AD HOPHAL.

Præter. הָגְלָה) *Deficiente primâ* נ, הוּכָּה *percussum est, Ps. 102, 5:* הֻכֵּיתִי *Percussus sum, Zachariæ 13. v. 6.*

Partic. *Participium præsens inusitatum est: si quis formare velit, desinet à Præterito in Segol: ut,* מֻגְלֶה. *Deficiente primâ* נ, מֻכֶּה *Percussus.*

CAP. XXXVII.

De Conjugatione HITHPAHEL, Quiescentium tertiâ ה.

Præterit.

	masc.	*fœm.*
3	הִתְגַּלָּה	הִתְגַּלְתָה
2	הִתְגַּלִּיתָ	הִתְגַּלִּית
1	הִתְגַּלִּיתִי	

Plural.

3	הִתְגַּלּוּ	
2	הִתְגַּלִּיתֶם	הִתְגַּלִּיתֶן
1	הִתְגַּלִּינוּ	

Participium præsens.

	Sing.	*Plur.*
m.	מִתְגַּלֶּה	מִתְגַּלִּים
f.	מִתְגַּלָּה	מִתְגַּלּוֹת

Infinitivus.

הִתְגַּלּוֹת

Imperativus.

	Sing.	*Plur.*
m.	הִתְגַּלֵּה	הִתְגַּלּוּ
f.	הִתְגַּלִּי	הִתְגַּלֶּינָה

Futurum.

	masc.	*fœm.*
1	אֶתְגַּלֶּה	

2.

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0205
DFG

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0206
DFG

2	תִּתְגַּלָּה	תִּתְגַּלִּי
3	יִתְגַּלָּה	תִּתְגַּלֶּרְ

Plural.

1	נִתְגַּלֶּרְ	
2	תִּתְגַּלּוּ	תִּתְגַּלֶּרְנָה
3	יִתְגַּלּוּ	

NOTÆ.

Præterit. הִתְגַּלָּה) *Unicum à* ה *incipiens, illud in* ו *commutat, quæ forma etiam supra cap 25. notata est: ut,* תּוֹדָה *Confessus fuit, Levit. 5. 5. A speciali anomaliâ hîc dicitur* הִשְׁתַּחֲוָה *Incurvavit se honoris causâ: ubi* ו *vel per epenthesin insertum, aut tertia radicalis* ח *mutata est in* ו *quæ commutatio & in Nominibus fit, ut quando à* גָּאָה *Superbivit, fit* גַּאֲוָה *Superbia, Deinde perdit Dagesch. ac literæ* ת *& primæ radicalis fit transpositio: ut,* הִשְׁתַּחֲוָה *Incurvavit se, & sic deinceps flectitur.*

Imperat. הִתְגַּלֵּרְ) *Per Apocopam* הִתְחַל *Agrotum age, 2. Sam. 13, 5.*

Futur. אֶתְגַּלֶּה) *Cum syncopa literæ formativæ* ת, אַרְמֶה *Æquabo me, Jes. 14, 14. pro* אֶתְרַמֶּרְ. יִתְגַּלֶּה) *Huc pertinet defectè scriptum* וַיִּשְׁתַּחֲו *Et procumbent, Gen: 27, 29. pro* וַיִּשְׁתַּחֲווּ. *Apocopa, ut in Imperativo:* וַיִּתְגַּל *Et retexit se, pro* יִתְגַּלֶּה *Gen.*

Gen. 48, 12. pro יִשְׁתַּחֲוֶה, *ubi Apocopæ ratio postulabat* יִשְׁתַּחוּ, *sed euphoniæ causâ sumptum in fine est Schurek.*

CAP. XXXIIX.

De Voce indeclinabili, & primùm de Adverbio.

Exposita est vox declinabilis.

VOx indeclinabilis est, qvæ genere & numero flecti non potest: estq; vel *Adverbium* aut *Præpositio*: vel *Conjunctio* aut *Interjectio*, qvæ in universum vulgò *Particulæ* nominantur.

Adverbium est vox indeclinabilis, qvæ alii voci adjungitur, ad explicandam circumstantiam vel qvalitatem aliqvam: ut,

Loci, אֵי, אַיֵּה, אַי *ubi?* אֵיכָה, אֵיפֹא, אֵיפוֹ *Vbinam?* אָן *Qvò?* מֵאַיִן *Ubi?* *Undenam?* פֹּה, פֹּא *hîc, huc:* מִפֹּה *hinc, indè, illinc:* הֵנָּה *huc:* הֲלוֹם *huc, hîc:* שָׁם *ibi, illic, illuc, eò:* מִשָּׁם *inde:* פְּנִימָה, מִבַּיִת *Intrinsecus, Intus, intrò:* חוּץ *foris, forâs:* מַעְלָה *suprà, supernè:* מִמַּעְלָה מִשָּׁה *Infrà, Infimè:* אָחוֹר *retrò, retrorsum.*

Temporis, מָתַי *Qvando?* עַד־מָה *Usqveqvò?* עַד־אָן *qvousqve?* עַתָּה *nunc:* מָחָר *Cras:* יוֹמָם *interdiu:* אֶתְמוֹל, תְּמוֹל *heri:* שִׁלְשׁוֹם *nudius tertius:*

tertius: מִלְּפָנִים antè, antea, antehac: תָּמִיד jugiter: עַד־אִם, עַד־כִּי donec, usqvedum: טֶרֶם antequam: מְהֵרָה, מַהֵר citò: אָז, אֲזַי Tunc.

Interrogationis. אִם An, הַאִם An verò? הֲלֹא nonne, annon? אֵיךְ qvomodo? מַדּוּעַ qvare? לָמָּה utqvid?

Affirmationis. כֵּן Sic, ita, qvod & similitudinis: אָכֵן Verè, profectò, certè: אַךְ omninò: אָמְנָם, אוּלָם Verè, reverà.

Negationis. Prohibitionis. לֹא Non: בַּל non, neqvaqvam: אַל ne: פֶּן ne forte, ut non: אֵין, אַיִן Non.

Dubitationis. אוּלַי Fortassis.

Qualitatis. רֵיקָם Inaniter, frustrà: שָׁוְא Vanè: חִנָּם Gratis, immeritò: יְהוּדִית Judaicè.

Congregationis. יַחַד, יַחְדָּיו unà, simul, pariter.

Separationis. Exclusionis. לְבַד Seorsim, separatim: אַךְ, רַק Tantùm, tantummodo, duntaxat: בִּלְעָדֵי præterqvam.

Intensionis. יוֹתֵר Nimiùm, amplius, magis, potiùs, מְאֹד Valdè, vehementer: רַב Multùm, satis: אַף־כִּי Qvantò magis, Qvantò minus; *illud in oratione affirmativa significat, hoc in negativa.*

Remissionis & Dimissionis. אַט Sensim, lentè, leniter: מְעַט Parum: כְּמְעַט מְעַט Minimùm, paulatim: כִּמְעַט penè: כִּמְאַיִן ferè.

similitudinis כֵּן, כֹּה Sic, ita: כְּמוֹ־כֵן Similiter, כְּמוֹ Sicut: כָּכָה taliter, eo modo, hoc modo.

Numeri, אַחַת Semel, שְׁנִית secundò, שְׁלִשִׁית tertiò, רְבִיעִית qvartò. Hæc ex Nominibus adverbiascunt.

Inseparabilia Adverbia duo sunt, qvæ aliis vocibus ab initio semper adjunguntur, ה Num, an? כְּ Ut, sic, sicut, sicuti.

CAP. XXXIX.

De Præpositione.

PRæpositio est vox indeclinabilis, Verbo Nomen, tanqvam terminum vel causam motus aut qvietis, adjungens.

Terminum, אֶצֶל אֵלֵי אֶל Ad, secus, juxta, erga: עַד עֲרֵי Ad, usqj ad: לִנְכַח נֶגֶד Coram, contra, ante: מִמּוּל לְעֻמַּת E regione, ex adverso, contra: בֵּין idem: בֵּין inter, intrà: מִבֵּין מִבֵּית מִן à, ab, abs, de, è, ex: Propter: præ, comparative: לִפְנֵי ante, coram, præ: עַל עֲלֵי super, supra, contra, adversus: חוּץ Extra: סָבִיב circum, circa: מֵעֵבֶר Cis, עֵבֶר Trans, ultra: הָלְאָה Ultra: אַחַר אַחֲרֵי Post: תַּחַת Subter, sub, infra.

Causam. עֵקֶב מִפְּנֵי בַּעֲבוּר לְמַעַן בִּגְלַל Propter. בְּעַד תַּחַת חֵלֶף Pro: לִפְי כְּפִי Secundùm, juxta.

Qvæ-

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0213
DFG

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0214
DFG

Qvædam terminum loci significantia, aliqvando temporis sunt: ut, עַד Usqve ad: מִן Ab לִפְנֵי Ante, אַחַר post, בֵּין inter. Item qvatuor inseparabiles, ב, כ, ל, מ.

Qvædam comitatum, causam comitantem seu adjuvantem denotant: ut, עִם Cum.

Qvædam privationem causæ adjuvantis: ut, בְּלִי, בְּלֹא, בִּלְעֲדֵי, בִּלְתִּי, מִבְּלִי Absqve, præter, sine: זוּלָת, מִלְבַד, לְבַד Præter.

Inseparabiles qvatuor sunt, qvæ vulgò literæ בְּכְלֹם vocantur: בְּ In, propter: כְּ Secundùm, juxta: ל Ad, estqve ex אֶל decisum: מ A, ab, abs, de, è, ex, estqve desumptum ex מִן, unde & cum Chirek seqvente Dages vocibus præfigitur.

CAP. XL.

De Conjunctione.

COnjunctio est qvæ multiplices orationis partes conjungit.

Copulativa, גַּם, אַף Etiam.

Inseparabiles duæ sunt, qvæ vocibus præfiguntur, וְ Et, שֶׁ Qvòd. Illud copulativum est, & ante literas בּוּמָף ac scevatam qvamlibet notatur cum Schurek. Hoc post se habet Dagesch, & est loco אֲשֶׁר Qvòd.

Discretiva sive *Adversativa*, אַךְ Verùm, Verumtamen: אֲבָל At, ast, sed, verùm, verumtamen: גַּם כִּי Etiamsi: כִּי אִם Sed: אוּלָם Veruntamen. Sæpè etiam inseparabile ו adversativè sumitur, ut dictum.

Disjunctiva, אוֹ Aut, vel, sive, seu: לֹא־כֵן Non sic, secus. Sed & inseparabile ו disjunctivè sumitur, ut Exod. 21, 15. & alibi.

Causalis, כִּי Nam, qvia, qvòd, qvoniam, enim, etenim: אֲשֶׁר Qvòd, qvia, qvum: עֵקֶב, רַעְיַן כִּי, יַעַן־אֲשֶׁר, עֵקֶב־אֲשֶׁר, רַעְיַן Qvia, eò, qvòd, qvandoqvidem: לְמַעַן בַּעֲבוּר Ut, ptopterea ut, לְבִלְתִּי Ut non.

Rationalis, עַל־כֵּן, לָכֵן Qvare, qvamobrem, qvapropter, ergo, ideo, igitur, idcirco, qvocirca, itaque.

CAP. XLI.

De Interjectione.

INterjectio est, qvæ per se in oratione posita, animi affectum cum singulari commotione indicat.

Blandientis, נָא, אָנָּא, בִּי Qvæsò, obsecrò, amabò.

Comminantis, הוֹי, אוֹי Væ: Sic אַי Eccles. cap. 4. v. 10.

Demon-

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0217
DFG

Trostig eleg: Pag: 104. usq ad p. 132.

Puncta 1. Vocales generaliter ex usu linguæ mutant vel abji-
ciunt 2. Ob Euphoniam 2. Necessario. 1. per lit: gutturales
יהוחאע 2. Concursum literarum 3. Dagesch forte 4. Lit:
quiescentes אהוי 5. Accentg Tonicg.

Demonſtrantis, הִנֵּה, הֵן, הֵא He, En, ecce.

Dolentis, אוֹי, הוֹי, אוֹיָה ô, hei, heu, eheu, הָהּ Ah: אֲהָהּ Ahah, ah: אָח Ah, Ezech. 6, 11.

Ejulantis, אַלְלַי Hei, væ, Job. 10, 15.

Exclamantis, הוֹי הוֹי ô ô, Zach. 2, 6. Inſeparabile ה ſequente dageſch, ante nomina ſic qvoqve ſæpè uſurpatur, & Vocativum denotat.

Faſtidientis, abominantis, חָלִילָה Abſit, 2. Samuel. 20, 20.

Gaudentis, exſultantis cum ironico gemitu, הֶאָח הֶאָח Euge euge, Ha ha he, Pſal. 35, 21.

Hortantis, הָבָה Ejà, agè: הָבוּ Agite.

Optantis, לוּ Utinam, ô utinam, Gen 17. 18. לוּא idem, Jeſ. 64, 1: אַחֲלַי, אַחֲלֵי idem: אָמֵן Amen.

Vocantis, הוֹי Heus.

APPENDIX BREVIS DE MUTATIONE VOCUM & Punctorum Vocalium.

MUtatio punctorum vocalium in lingua Hebræa, res eſt ſolicita & operoſa, in qva juventus cum multo ſudore ſe torqvet, ſed cum exiguo ſæpè fructu, ita ut ſe expedire neſcieni, nauſeam concipiat, ac ſtudium tandem abjiciat. Ergo laborem & hîc ipſi minuamus, & qvæ intricata tantopere videntur, ſenſim extricemus, ne cœptum ſtudii iter hiſce ſalebris impediatur.

Cauſæ

Causæ mutationis qvædam sunt *generales*, qvædam *speciales*. Generales, qvæ omnibus omninò vocibus communes sunt, ut Pronomina affixa & Accentus: Speciales, qvæ Nominibus vel Verbis in specie conveniunt. Nos singulas voces seorsim & universè hîc considerabimus.

I. DE NOMINIBUS.

ELias Grammaticus in libro *Habbachur*, Orat. 3. cap. 2. quatuor ponit causas, ob qvas Nomina mutentur: 1. est *Motio* è masculino in femininum. 2. *Flexio* è singulari in pluralem: 3. *Regimen*: 4. *Affixa*. Hìc nos adjungemus qvintam, *Accentus*.

De prima vide suprà cap. 8. de secunda, cap. 9. & 10, de reliqvis duabus hîc breviter agemus.

Variatio ob REGIMEN.

Regimen est Syntaxis sive structura Nominum, qvâ unum regit alterum casu genitivo. Hoc fit plerumqve primi Nominis mutatione, cujus formam vocant *Regimen*, *Statum regiminis*, *Statum constructum*: formam autem integram appellant *Statum absolutum*.

In genere notandum, ab initio vocis duo Schewa consistere non posse, unde cùm aliqva ratio duo postulat, tum prius mutatur in Chirek, aut

in

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0222
DFG

in Pathach vel Sægol propter gutturalem vel ר, ut dictum cap. 4. & in seqventibus amplius patebit.

Mutatio vocalium ob regimen fit vel in *penultima* vel in *ultima* syllaba, vel *utrobiq;* simul.

KAMETZ penultimæ syllabæ, in utroque genere & numero, mutatur in Scheva, aut Scheva compositum sub gutturali: ultimæ verò (non seqvente א, transit in Pathach: ut, דְּבַר הַמֶּלֶךְ Verbum Regis, à דָּבָר.

Pluralia masculina etiam יִם commutant in י, ut, דִּבְרֵי ex דְּבָרִים scilic: Kametz in Scheva mutato, propter qvod antecedens Scheva transit in Chirek, ut dictum. Sub prima gutturali est Pathach vel Sægol: ut, עִבְרֵי ex עַבְרִים, Sic & alia quædam: ut, מַלְכֵי reges.

Fœminina singularia in ה, commutant illud præterea in ת: ut, צַדְקָת à צַדָּקָה, nempe prius Kametz mutatur in Scheva, propter qvod antecedens Scheva, convertitur in Chirek: ultimum verò in Pathach, & ה in ת. Fœmininum plurale, צַדְקוֹת à צַדָּקוֹת.

Tria monosyllaba אָב, אָח, חָם mutant Kametz in Chatephpathach, & assumunt præterea ad finem literam י; ut, אֲחִי אָבִי.

Excipiuntur aliqvam multa ex Qviescentibus & Defectivis secundâ radicali nata, qvæ prius Kametz

metz retinent, qvalia sunt מָגֵן, מָעוֹז, בָּמָה, קָמָה, צָרָה & his similia.

Tzere invariatum manet, nisi qvando antecedit vel seqvitur Kametz, tunc penultimæ syllabæ mutatur in Scheva, ultimæ in Pathach: ut, שִׁנָּה à שְׁנָה Somnus: עֵצֹת ab עֵצָה Cõsilium. Excipe, si post Tzere sit litera qviescens.

In pluralibus Tzere penultimæ syllabæ transit in Scheva, propter qvod antecedens Scheva convertitur in Chirek, sicut & antè in forma Kametz: ut, זִקְנִים à זְקֵנִי Senes: חֲצֵרִים à חֲצֵרִי Atria: גְּרֵרוֹת à גְּרֵרוֹת Caulæ.

Exipiuntur אֵיבָה Inimicitia, הֵיכָל Templum, & pluralia, חֲפֵצִים Desiderantes, זֵיתִים Olcæ, & alia, & vide in Thesauro nostro Grammatico. à קֵן reperitur קֵן, & à בֵּן cum Chirek speciali anomaliâ בֵּן, Deut. 25, 2. Jonæ 4, 20.

Sægol ultimæ syllabæ ante ה mutatur in Tzere: ut, מִקְנֵה צֹאן Possessio ovium, Gen. 26. v. 14. Excipe, פֶּה, unde פִּי חָכָם Os sapientis, Eccles. 10, 20. Aliâs immutatum manet.

Pathach & Chirek (non intercedente dageschi) contrahuntur in Tzere; ut, בַּיִת à בַּיִת, Domus.

Varia.

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0226
DFG

Variatio ob AFFIXA.

Affixa, dicuntur Pronomina inseparabilia à fine Nominibus adjuncta. Hic in genere observetur, Affixa qvatuor כֶּם כֶּן הֶם הֶן formæ Nominis constructæ in utroqve genere & numero semper adjungi, ac propterea *Affixa constructa* mihi vocari. Deinde affixum הָ tantùm Nominibus in ה finitis adjungi, item Nomini אָב, Reliqva mutatio talis.

KAMETZ pœnultimæ syllabæ in singulari nümero in utroqve genere mutatur in Scheva: ultimæ manet, præterqvam ante Affixa constructa. הֶן, הֶם, כֶּן, כֶּם.

Masculina, דָּבָר, Verbum, דְּבָרִי Verbum meum, דְּבָרְךָ tuum, דְּבָרוֹ ejus, דְּבָרָם eorum, דְּבָרֵנוּ nostrum, דְּבַרְכֶם vestrum.

Fœminina in ה præter mutationem primi Kametz, commutant etiam ה in ת: ut, צִדְקָתִי Justitia mea, צִדְקָתְךָ tua, צִדְקָתוֹ ejus, צִדְקָתָם eorum, צִדְקָתְכֶם vestra, à צְדָקָה. *Cum litera Hecmantica ab initio, immutata manent.* Recipiunt autem Affixa ad formã in ת: ut, תִּפְאֶרֶת Gloria, תִּפְאַרְתּוֹ ejus.

In plurali mascul. Kametz hocce manet: ut,

דִּבְרֵי

דְּבָרַי Verba mea, דְּבָרֶיךָ tua, דְּבָרָיו ejus, דְּבָרֶיהָ ejus fœm. דְּבָרֵינוּ nostra, דְּבָרֵיכֶם vestra, à דְּבָרִים.

Fœminina pluralia assumunt Affixa ad formam constructam: ut, צִדְקוֹתַי Justitiæ meæ, צִדְקוֹתֶיךָ tuæ, &c.

Excipe multa ex Quiescentibus & Defectivis secundâ orta, qvæ prius Kametz retinent, qvalia sunt, קָצֶה Extremitas, רָעָה Malum, מָעוֹז robur, מָגֵן clypeus, רָמוּת altitudo: ut, קָצֵהוּ Finis ejus, &c. Hinc qvoqve פָּנִים & בָּנִים Kametz retinent, qvasi ex forma בָּנֶה & פָּנֶה.

אָוֶן, מָוֶת, תָּוֶךְ contrahuntur in Cholem: תּוֹכוֹ medium ejus, à תָּוֶךְ.

חֹם אָח אָב Kametz in singulari retinent: אָבִי Pater meus. Sic, דָּם Sanguis, יָד manus, עָב nubes, צָר hostis, שַׂר Princeps, & si qvæ alia similia.

גָּג, גָּן, גָּו mutant Kametz in Pathach & Dagesch: ut, גַּגִּי tectum meum. Sic à מִשְׁגָּב est מִשְׁגַּבִּי Locus editus meus.

TZERE *penultimæ syllabæ* mutatur in Scheva: ultimæ partim manet, partim mutatur: ut, לִבִּי Cor meum, à לֵבָב Cor: עֲצָתָם ab עֵצָה Consilium.

Formam סֵפֶר vide in Segol.

Manet

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0229
DFG

Manet in his & similibus, נִבְלָה, חֵיכָל, אֵיתָן, תְּאֵנָה, שִׁיבָה, שְׁאֵרִית, שְׁאֵלָה, רֵאשִׁית, צֵאָה, בְּהֵמָה, עֵרוֹת, אֵימָה. In בְּהֵמָה semper mutatur in Sægol בְּהֶמְתְּךָ jumentum tuum.

Ultimæ syllabæ in Nominibus Formæ זָקֵן & פְּאֵר manet.

In forma שׁוֹמֵר mutatur in Schæva: שׁוֹמְרֵנִי Custodiens me.

Ante ךָ transit in Sægol vel Chirek, aut Pathach propter gutturalem: ut, אִבְדְּךָ, שׁוֹמְרֶךָ. In pausa autem dicitur שׁוֹמְרֶךָ.

Monosyllaba variant: in his manet, גֵּר, גֹּרֶל, אִישׁ, שֵׁם, רֹאשׁ, רֵשׁ, רֵעַ עֵץ עֵד, נֵר, זֵר. בֵּן, שֵׁם mutant in Schæva: ut, שְׁמִי nomen meum. Seqvente alio Scheva, prius pro more transit in Chirek: ut, שִׁמְךָ nomen tuum, qvod in pausa dicitur שֵׁמֶךָ.

Qvædam commutant illud in Chirek seqvente dages: ut, עִתִּי ab עֵת Tempus. Sic, נַס, עַז, קַץ, לֵב, חֵץ, חֵן, אֵשׁ, אַב, תֵּל, שֵׁן, קֵן. At à גַּו est גַּוְךָ Tergum tuum.

Sægol tam *penultimæ* qvàm *ultimæ syllabæ*, mutatur in Scheva, unde prius *vertitur* in Chirek: ut, בֶּגֶד Vestis, בִּגְדוֹ *Vestis ejus.* בִּגְדִי Vestis mea: sic סֵפֶר à סִפְרִי.

Qvædam pro Chirek habent Pathach, maximè

quando prima aut secunda est guttturalis aut ר: ut, אַבְנוֹ Lapis, אַבְנוֹ Lapis ejus. Eam formam etiam sequuntur, דֶּלֶת, גֶּפֶן, קֶשֶׁת, צֶמֶר, צֶלַע, צֶלֶם, פֶּלֶג, סֶלַע, נֶפֶשׁ, מֶלֶךְ, כֶּסֶף, כֶּלֶב, שָׂאן, שָׂוַע, מָנָא. Sic à חֵלֶק est חֶלְקוֹ pars ejus: à תִּפְאֶרֶת est תִּפְאַרְתּוֹ Gloria ejus.

Sægol primùm post se Schevà habens, manet: ut, אֶצְבַּע Digitus, אֶצְבָּעוֹ Digitum suum, Levit. 4. v. 6.

Terminatio ה abjicitur: ut, מִקְנָה Possessio, מִקְנֵהוּ Possessio ejus, Job 1, 3. Attamen ante ה Sægol manet: ut, מִקְרֶהָ Accidens ejus, à מִקְרֶה Ruth. 2, 3.

שֵׂה & פֶּה specialem anomaliam habent, in mutatione ה in י: ut, שֵׂיוֹ Pecudem ejus, Deut. 22, v. 1 שֵׂיהוֹ Pecus suum, 1. Sam. 14, 34. A פֶּה est פִּי Os meum, פִּיךָ Os tuum, פִּיו & פִּיהוּ Os ejus.

CHOLEM *penultimæ syllabæ* mutatur in Kametzchatuph aut Kibbutz: ut, קֹדֶשׁ Sanctitas, קָדְשׁוֹ Sanctitas ejus. Excipe גֻּלְגֹּלֶת unde גֻּלְגָּלְתּוֹ Cranium ejus, Jud 9, 53

At sequente Kametz vel Tzere, invariatum manet: ut, אוֹצָרוֹ Thesaurus ejus, *Deuter 28, 12,* ab אוֹצָר.

Cholem *ultimæ syllabæ* manet, *exceptis quibusdam ex defectivis secundâ radicali derivatis, in quibus*

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0234
DFG

qvibus corripitur in Kibbutz: ut, מָעוֹז Robur, מָעֻזּוֹ robur ejus.

PATHACH ultimæ syllabæ in qvibusdam defectivis mutatur in Chirek seqvente Dages: ut, פִּתּ Buccella, פִּתּוֹ De buccella ejus, 2. Sam. 12, 3. Sed à דְּבַשׁ est דִּבְשִׁי Mel meum, Cant. 5, 1.

Pathach & Chirek in forma זֵית contrahuntur in Tzere: ut, זֵית Oliva, זֵיתֶךָ Olivæ tuæ, Deut. 24. v. 20. Huc pertinent, בֵּית, חֵיל, יֵין & similia.

SCHEVA & Chirek in forma פְּרִי qvasi transponuntur, assumpto ab initio Chirek vel Sægol, unde deinceps י fit mobile: ut, פְּרִי Fructus, פִּרְיוֹ & פִּרְיָם.

II. DE VERBIS.

Qvomodo verba mutentur propter flexionem, id ipsa conjugandi norma indicat, qvæ idcirco cuiqve nota esse debet.

At Pronominum inseparabilium sive Affixorum cum ipsis structura & conjunctio, longè maximam mutationem efficit, qvam hîc breviter delineatam accipe.

In genere observetur:

נִי Præterito jungitur: נִי reliqvis Temporibus.

נָא non junguntur Præterito: reliqvis rectè.

ם Imperativo & Futuro; aliis ם הֶם Præterito; הוּ reliqvis.

Vocibus in vocalem immediatè finitis, nudum Affixum adjungitur.

PRÆTERITUM KAL.

פָּקַד Ille visitavit.

eos	פְּקָדָם / פְּקָדָמוֹ	eum	פְּקָדוֹ / פְּקָדָהוּ	Affixa 3 pers.
eas	פְּקָדָן	eam	פְּקָדָהּ	
vos m.	פְּקַדְכֶם	te m.	פְּקָדְךָ	2. Pers.
vos f.	פְּקַדְכֶן	te f.	פְּקָדֵךְ	
nos c.	פְּקָדָנוּ	me c.	פְּקָדַנִי	1. Pers.

Terminat: altera *Tzere*, manet: אֲהַבְכֶם &c.

Cholem tertia terminatio manere potest: at sequente Schevâ, corripitur in Kametzchatuph.

In PIHEL mutatur Tzere in Scheva: ut, פִּקְּדוּ. Seqvente alio Schcva, transit in Sægol vel Pathach.

Defectiva secundâ in Hiphil mutant Tzere prius *in Scheva*, alterum in Chirek: ut, הַרְמָנוּ *Silere fecit nos*, Jer. 8, 14.

Qvieſcentia ſecundâ ſemper retinent *Kametz*: ut, שָׁמְךָ, שָׁמַנִי, שָׁמוֹ, &c.

Qvieſcentia tertiâ א, *ultimum Kametz* retinent: ut, קָרָאוֹ &c.

Qvi-

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0237
DFG

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0238
DFG

Quiescentia tertiâ ה, illud ante Affixa semper abjiciunt, unde Kametz ultimum in Kal succedit sub primam radicalem: ut, עָשָׂהוּ Fecit illud, Ps. 95, 5. pro עַשָׂהָהוּ 3 aut (si mavis) ה cum præcedente suo Kametz abjiciunt, unde propter contractionem Kametz primum manet, qvalis ratio & in Nominibus observata.

פָּקַדְתָּ Ille visitavit.

cos	פְּקַדְתֶּם / פְּקַדְתֶּן	eum	פְּקָדָתְהוּ / פְּקָדָתוּ	Affixa
cas	פְּקַדְתֶּן / פְּקַדְתֶּן	eam	פְּקָדָתְהָ / פְּקָדָתָ	3 pers.
vos m.	פְּקַדְתֶּכֶם	te m.	פְּקָדָתְךָ	2. pers.
vos f.	פְּקַדְתֶּכֶן	te f.	פְּקָדָתֵךְ	
nos c.	פְּקָדָתְנוּ	me c.	פְּקָדָתְנִי	1. Pers.

Terminatio Tzere & hîc manet: ut, אֲהֵבְתָּהוּ Amavit illum, 1. Sam. 18, 28.

Quiescentia secundâ & hîc Kametz prius retinent: ut, שָׂמַתָּהוּ &c. & sic reliqva juxta præcedentis personæ formam.

פָּקַדְתָּ Tu vir visitasti.

cos	פְּקַדְתֶּם / פְּקַדְתֶּמוֹ	eum	פְּקַדְתּוֹ / פְּקַדְתָּהוּ	Affixa 3. pers.
cas	פְּקַדְתֶּן	eam	פְּקַדְתָּהּ	
nos	פְּקַדְתָּנוּ	me	פְּקַדְתָּנִי	1. pers.

Terminatio Cholem mutatur in Kametzchatuph.

Qvieſcentia tertiâ א, מְצָאתָה Inveniſti eam, Deut. 22,3.

Qvieſcentia tertiâ ה, גְּלִיתוֹ.

פָּקַדְתְּ Tu fœm. viſitaſti.

eos	פְּקַדְתִּיהוּ	eum	פְּקַדְתִּיו	Aff. 3 perſ.
eas	פְּקַדְתִּין	eam	פְּקַדְתִּיהָ	
nos	פְּקַדְתִּינוּ	me	פְּקַדְתִּינִי	1. Perſ.

Accedit י ante Affixa, tanqvam nota fœminina, ex forma אֵתִי, unde & perſonæ ſeparatæ qvandoqve additum legitur: vide Ezech. 16,18. Jerem. 4,19. י tamen illud qvandoqve excidit: ut, רִמִּיתָנִי Decepiſti me, 1. Sam. 19,17. Cholem mutatur in Kametzchatuph.

פָּקַדְתִּי Viſitavi.

Forma eadem hîc eſt, qvæ in præcedenti voce, niſi qvòd pro Affixis primæ perſonæ, hîc adhibentur Affixa ſecundæ perſonæ. Cholem in Kametzchatuph: ut, יְכָלְתִּיו Prævalui ipſi, Pſal. 13. v. 5.

פָּקְדוּ Viſitarunt illi vel illæ.

eos	פְּקָדוּהוּ	eum	פְּקָדוּם	Aff. 3 perſ.
eas	פְּקָדוּהָ	eam	פְּקָדוּן	

2. perſ.

vos m.	פְּקַדְתֶּכֶם	te m.	פְּקָדְךָ
vos f.	פְּקַדְתֶּכֶן	te f.	פְּקָדֵךְ
nos c.	פְּקָדְנוּ	me c.	פְּקָדַנִי

2. perf. 1. perf.

Terminatio Tzere manet: ut, יִרְאוּהוּ Reverentur ipsum, Job 37, 24.

Quiesc. secundâ, שָׂמוּךָ Posuerunt te, Ps. 86, 14. Hiphil, הֵשִׁיבוּם Referebant ea, 1. Reg. 14, 28.

Quiescentia tertiâ ה, עָשׂוּנִי Fecerunt me, Psal. 119, 73.

פְּקַדְתֶּם פְּקַדְתֶּן Visitastis vos.

eos	פְּקַדְתֶּם	eum	פְּקַדְתִּיהוּ
eas	פְּקַדְתֶּן	eam	פְּקַדְתִּיהָ
nos	פְּקַדְתִּינוּ	me	פְּקַדְתִּנִי

2 perf. 1. perf.

פְּקַדְנוּ Visitavimus.

eos	פְּקַדְנוּם	eum	פְּקַדְנוּהוּ
eas	פְּקַדְנוּן	eam	פְּקַדְנוּהָ
vos m.	פְּקַדְנוּכֶם	te m.	פְּקַדְנוּךָ
vos f.	פְּקַדְנוּכֶן	te f.	פְּקַדְנוּךְ

Cholem in his mutatur in Kametzchatuph.

PARTICIP. PRÆSENS,
sive Benoni.

פּוֹקֵד Visitans ille.

eos	פּוֹקְדָם	eum	פּוֹקְדֵהוּ / פּוֹקְדוֹ
eas	פּוֹקְדָן	eam	פּוֹקְדָהּ
vos m.	פּוֹקְדְכֶם	te m.	פּוֹקֶדְךָ
vos f.	פּוֹקְדְכֶן	te f.	פּוֹקְדֵךְ
nos c.	פּוֹקְדֵנוּ	me c.	פּוֹקְדֵנִי

Ante ךָ in Kal reperitur etiam Chirek vel Pathach: ut, אֹסְפֵךְ Colligens te, 2. Reg. 22, 20. אֹהֲבֵךְ Diligentis te, 2. Paral. 20, 7. *Pihel,* מְפַקְּדֵךְ מְפַקְּדוֹן &c.

Qvieſc. ſecundâ retinent Kametz, ut in tertiis Præteriti. *Ex hiphil,* מְעִירָם Suſcito eos, Joel. 3, 7.

Qvieſc. tertiâ ה, abjiciunt illud cum præcedente Sægol: ut, בּוֹזֵהוּ Spernens eum, Prov. 14, 2.

פּוֹקֶדֶת Visitans illa.

Formæ פָּקְדָה nulla Affixa adjunguntur. Duplex autem Sægolſe habet, ut in Nominibus: ut, רוֹעֲצָתוֹ Conſulens ipſi, 2. Paral. 22, 3.

פּוֹקְדִים, פּוֹקְדוֹת Visitantes.

eos	פּוֹקְדֵיהֶם	eum	פּוֹקְדָיו
eas	פּוֹקְדֵיהֶן	eam	פּוֹקְדֶיהָ
vos m.	פּוֹקְדֵיכֶם	te	פּוֹקְדֶיךָ / פּוֹקְדַיִךְ

vos f.	פּוֹקֵדְכֶן	te f.	פּוֹקֵדְךְ
nos	פּוֹקְדֵנוּ	me	פּוֹקְדִי

Formæ fœmininæ eadem Affixa junguntur: ut, פְּקֻדוֹתַיו &c.

PARTICIP. PRÆTER.
sive Pabul.

פָּקוּד Visitatus.

פְּקוּדוֹ Visitatus ejus, & sic deinceps, cum Affixis præcedentis Temporis.

INFINITIVUS.

פָּקוֹד Visitare.

eos	פָּקְדָם	cum	פָּקְדוֹ פָּקְדָהוּ פָּקְדֵנִי } 3. pers.
eas	פָּקְדָן	eam	פָּקְדָהּ פָּקְדָהּ
vos m.	פָּקְדֶכֶם פָּקְדְכֶם	te m.	פָּקְדֵךְ פָּקְדֵךְ
vos f.	פָּקְדֶכֶן פָּקְדְכֶן	te f.	פָּקְדֵךְ
nos	פָּקְדֵנוּ	me	פָּקְדֵנִי פָּקְדֵנִי

Si secunda sit gutturalis, tum pro Scheva ponitur Chatephkametz: ut, פָּחֲרִי Eligere me, Ezechielis 20. v. 5. כְּאָהֲבָם Secundum amare ipsorum, Hos. 9. v. 10. Forma פָּקְדְךָ, פָּקְדְכֶם

est à פְּקוֹד, Cholem in Kametzchatuph correpto, & ad primam translato. Sic differt forma hæc Infiniti à Nominibus formæ כְּבוֹד qvæ Cholem retinent: ut, כְּבוֹדְךָ.

Junguntur etiam Affixa formæ paragogicæ Infinitivi, & tunc ת mutatur in ת, ut in Nominibus fœmininis: ut, בְּקָרְבָתְכֶם Accedentibus ipsis, Exod. 40, 32. ex forma קָרְבָה.

In altera forma Infiniti, פְּקֹד, Pathach transit in Scheva, propter qvod convertitur accedens Scheva in Chirek: ut, עַל־הַפְּשֵׁעַם Propter diffindere ipsos, Amos 1, 13. Si adsit gutturalis, tum pro Chirek est Pathach vel Sægol: ut, לְפָעֳלוֹ Agitare ipsum, Judic. 13, 25.

In *Niphal* mutatur Tzere in Sheva: ut, בְּהִנָּבְאוֹ In prophetando ipsum, Zach. 13, 3.

In *Pihel* transit Tzere in Scheva: ut, עַל־צַדְּקוֹ Propter justificare ipsum, Job. 32, 2.

In *Hiphil* semper junguntur Affixa formæ cum Chirek: ut, הַקְרִיבוֹ.

Defectiva primâ נ, mutant duplex Sægol, ut Nomina istius formæ: ut, עַד־גִּשְׁתּוֹ Ad accedere ipsum, Gen. 33, 3. A תִּתִּי est תִּתְּ.

Defectiva secundâ, עַד־תֹּמִי Usq; ad consumere me, &c. Ex *Hiphil*, וְזֶה־הֶחֱלָם Et hoc est incipere eorum, Gen. 11, 6. ex forma הָחֵל, Pathach autem

autem sub ה est loco Chatephpathach, propter sequentem gutturalem.

Quiesc. primâ י, se habent ut Defectiva primâ.

Quiescentia tertiâ א, בְּקָרְאִי In clamando me, Psal. 4, 2. ex forma קְרוֹא.

Quiesc. tertiâ ה, ad terminationem וֹת Affixa recipiunt, non ad alteram: ut, בְּבִנּוֹתֵיכֶם In exstruendo vos, Jesa. 22, 16.

IMPERATIVUS.

פְּקֹד Visita tu vir.

Servatur forma Infiniti. Affixum ם hìc habet ante Tzere: ut, כָּתְבֵם Scribe ea, Prov. 3, 3.

Altera forma פְּקֹד, mutat Pathach in Kametz: ut, שְׁמָעֵנִי Audi me, Gen. 23, 11.

In *Pihel*, שַׂמְּחֵנִי Lætifica nos, Psalm. 90, 15. ex שַׂמַּח.

Defectiva primâ נ, תְּנֵם Da eos, Neh. 4, 4. ex תֵּן.

Defectiva secunda, חָנֵנִי Gratiam fac mihi, ex חֵן: vel, חֻקֵּהוּ Exara ipsam Jesa. 30, 8. à חֻקּ.

Quiescentia primâ י ex terminatione Pathach, דַּעֲהוּ Cognosce eum, Prov. 3, 6. Pathach in Kametz producto, ut antè.

Quiescentia secundâ ex *Hipbil*, הַקִימֵנִי Suscita me, Psal. 41, 11.

Quiesc. tertiâ ה, נְחֵנִי Deduc me, Psal. 5, 9.

פָּקְדִי פָּקְדוּ

Nihil hìc mutatur.

פָּקְדֻנִי Visitate vos fœm.

Exempla non occurrunt. Si Affixa jungenda sint, jungentur ad formam פָּקְדוּ. Sic etiam fit in hac voce Futuri.

FUTURUM.

אֶפְקוֹד תִּפְקוֹד יִפְקוֹד נִפְקוֹד

Eodem modo hisce omnibus Affixa junguntur, omissis Affixis similium personarum. Exemplum sit tertia persona.

cos	יִפְקְדֵכֶם	eum	יִפְקְדֵהוּ יִפְקְדֶנּוּ יִפְקְדָנוּ 3 pers.
cas	יִפְקְדֵכֶן	eum	יִפְקְדֵהוּ יִפְקְדֶנּוּ יִפְקְדָנָּה 3 pers.
vos m.	יִפְקְדֵכֶם	te m.	יִפְקְדֵךְ
vos f.	יִפְקְדֵכֶן	te f.	יִפְקְדֵךְ 2. pers.
nos	יִפְקְדֵנוּ	me	פָּקְדֵנִי ? 1. pers.

Cholem ante ךָ, כֶם, כֶן mutatur in Kametz chathuph, aliâs in Scheva.

Terminatio Pathach se habet ut in Imperativo.

In *Pathel* Tzere corripitur in Scheva, & ante ךָ, כֶם, כֶן in Sægol: ut, תַּחְבְּקֵנִי *Amplexabitur me*, Cantic. 2, 6. יְזַמֶּרְךָ *Psallet tibi*, Ps. 30, 13.

Rarò est נִי_ pro נִי_.

Quandoque נ per epenthesin Affixo הוּ præmittitur, יְבָרְכֵנְהוּ *Benedicet ei*, Psal. 72, 15.

Defe-

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0254
DFG

Defectiva secundâ, וַיְסַבֵּנוּ Circumbabit eam, Jerem. 52, 21. à יָסוֹב. *Pihel*, תְּסוֹבְבֵנִי Circumdabis me, Psal. 32, 7. Hiphil, וַיְסַבֵּנִי Circumduxit me, Ezech. 47, 2. à יָסַב.

Quiescentia secundâ, תְּצוֹדֵנִי Venaris me, Job. 10. vers. 16.

Quiescentia tertiâ א, וַיִּמְצָאֶהָ inveniet eam, Gen. 16, 7.

Quiesc. tertiâ ה, תִּרְאֵהוּ Vidit illum, Exod. 2, v. 6. abjicitur scilicet ה cum præcedenti vocali, ut aliâs.

תִּפְקְדִי, תִּפְקְדוּ יִפְקְדוּ

Nihil hîc mutatur, ut in Imperativo.

תִּפְקֹדְנָה

Cum Affixis pro hac usurpatur תִּפְקְדוּ: ut, תַּחְשְׁבֵנִי Reputant me, Job. 19, 15. quod ibi est fœmininum: תּוֹכְחֵךְ Corripiant te, Jerem. 2, 19. quod similiter fœmininum.

Deniqve qvomodo *Paragoge* & *Apocopa* voces qvasdam Verborum mutet, id suis locis passim ostendimus in conjugationibus Verborum.

III. DE PARTICULIS SIVE *voce indeclinabili.*

ADVERBIA pauca assumunt *Affixa*, unde ipsorum qvoqve forma absoluta mutatur.

בְּמוֹ

כְּמוֹ, Huic formæ junguntur Affixa conſtructa: ut, כְּמוֹכֶם Sicut vos, כְּמוֹהֶם Sicut illi. At cum aliis Affixis כְּ habet Kametz: ut, כָּמֹנוּ Sicut nos.

אַיֵּה, הִנֵּה literam ה cum præcedente vocali abjiciunt: ut, אַיּוֹ Ubi eſt ille? אַיְכָה Ubi es tu? אַיָּם Ubi ſunt illi? הִנָּהוּ vel הִנֵּהוּ Ecce eum, הִנָּךְ Ecce te.

עוֹד & אֵין non mutantur.

PRÆPOSITIONES. Harum qvædam aſſumunt ante Affixa, ſub forma nominum pluralium: אֶל Ad, אֵלַי Ad me, אֵלֶיךָ Ad te: at cum Affixis conſtructis, habet qvaſi formam conſtructam, אֲלֵיהֶם Ad eos, &c.

אַחֲרֵי, unde אַחֲרַי Poſt me, אַחֲרֶיךָ Poſt te, &c.

לִפְנֵי Præpoſitio eſt orta ex Nomine פָּנִים, qvod conſtructè dicitur פְּנֵי, & inde præpoſito לְ, לִפְנֵי, Ad conſpectum, id eſt, Coram, Ante. Forma conſtructa cum Affixis conſtructis tantùm uſurpatur: ut, לִפְנֵיהֶם לִפְנֵיכֶם &c. Aliàs ſemper juxta formam Nominis, לְפָנַי Coram me, לְפָנֶיךָ Coram te, לְפָנֵינוּ Coram nobis, &c.

עַל, eandem formam ſeqvuntur: עָלַי Usq; ad me, עָלַי Adverſus me: עָלֶיךָ, & ſic deinceps. At cū Affixis conſtructis, עֲלֵיכֶם עֲלֵיכֶם &c.

הַחֲרֵי

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0257
DFG

תַּחְתַּי, תַּחְתִּי Sub me, תַּחְתֶּיךָ Sub vel Pro te, תַּחְתָּיו Pro eo, תַּחְתֵּיהֶם Pro eis, &c.

אֶצְלוֹ, אֶצֶל Apud eum, &c.

אִתִּי, אִתָּ Mecum, אִתְּךָ Tecum, אִתּוֹ Cum eo, &c.

בִּלְתִּי abjicit י posterius, unde tantùm reperiuntur, בִּלְתְּךָ Præter me, בִּלְתְּךָ Præter te.

בְּעַדִי, בְּעַד Circum me, בְּעַדְךָ Pro te, Circa te, בְּעַדוֹ Pro eo, בְּעַדְכֶם Pro vobis, בְּעַדֵיהֶם Pro eis.

לְמַעֲנִי, לְמַעַן propter me, לְמַעַנְךָ Propter te, &c.

מִמֶּנִּי, מִמֶּנִּ, מִמֶּנִי, מִנִּי, מִן A me, מִמְּךָ A te, מִמֶּנּוּ Ab eo, pro qvo etiam legitur, מִנְּהוּ & מִנֵּהוּ Ab illo: מִנָּם, מִנֵּהֶם Ab eis: מִכֶּם A vobis, מִמֶּנּוּ A nobis.

נֶגְדִּי, נֶגֶד Coram me, נֶגְדְּךָ Coram te.

עִמִּי, עִם Mecum, עִמְּךָ Tecum, &c.

Inseparabiles tres בכל ante Nomina sæpissimè articulum ה extrudunt, ac suscipiunt ejus vocalem: ut, כְּהָמוֹץ Sicut gluma, pro כְּהַמּוֹץ.

VARIATIO PUNCTORUM

Vocalium propter Accentus.

Tripliciter id potissimùm fit: 1. Qvando legitimus accentus à voce aufertur: 2. Qvando à proprio loco transponitur: 3 Qvando pausa syllabam occupat. De

De primo & secundo, vide cap. 5.

3. Pausæ majores *Atnach* & *Silluk* communiter producunt Pathach & Sægol in Kametz:

Pathach in qvalibet voce: ut, שָׁמַיִם Cœlum, Gen. 1, 8: אָמַר Dixit, Gen. 21, 1. & sic cum Silluk, pro אָמַר, שָׁמַיִם.

Sægol non qvodvis, sed penultimum in vocibus cum gemino Sægol: ut, חֶסֶד pro חֶסֶד Benignitas: תִּפְאֶרֶת pro תִּפְאֶרֶת Decus. Excipiuntur tamen utrinqve non pauca, qvæ à Masorethis observata sunt.

Sakephkaton qvandoqve etiam hoc facit: ut, אָחַז Corripiet, Exod. 15, 14. pro אָחַז, Rarissimè pausæ minores id agunt.

Pausa ex ultima ad penultimam rejecta, convertit ibi Scheva ante affixum ךָ in Sægol: ut, דְּבָרְךָ pro דִּבְרֶךָ Verbum tuum. Sic etiam Scheva in Nominibus formæ פְּרִי: ut, עַל־לֶחְיִי Super maxillam, 1. Reg. 22, 24. qvod aliâs scribitur לֶחִי.

Dicitur etiam לְךָ pro לְךָ: Sic מִמְּךָ, אוֹתָךְ qvando pausa à litera ךָ ad præcedentem rejicitur.

In verbis pluralibus in ן, *item in fœminis singularibus in* ה *vel* י *finitis, si pausa ad penultimam rejicitur, tunc pro Scheva redit illic ea vocalis, qvam vox masculina aut singularis in eo*

Tem-

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0261
DFG

Tempore habuit, qvæ si fuerit Pathach, tum producitur illud in Kametz. Hinc ex פָּקְדוּ fit בָּקְדוּ à פָּקַד. Sic גָּבְרוּ à גָּבַר: item יָכְלוּ à יָכוֹל. In Imperativo, שִׁמְעוּ à שְׁמַע: עָמְדוּ ab אָמוֹד. In Futuro, תִּפְקְדוּ à תִּפְקֹד, & ita deinceps per omnes conjugationes.

Pausa etiam facit, ut ו copula ante monosyllaba & penacuta, notetur cum Kametz, cùm aliâs posceret Scheva: ut, וָקֹם, וָמֶתּוּ &c.

FINIS.

TEXTUS BIBLICI.

QVandoqvidem libros biblicos Hebræos non semper ad manum habent, aut habere possunt tyrones, commodum visum fuit, materiam hîc qvoqve suppeditare, in qva, legendo & interpretando, se exerceant, atqve præcepta simul ad usum utcunqve accommodare discant, donec exercitationculis hisce præculti, Thesaurum nostrum Grammaticum tractare, & utiliter pervolvere possint.

Promißiones de Meßia sive Christi: De semine mulieris benedicto, quod est CHRISTUS, *Genes. 3. v. 14. 15.*

14 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים ׀ אֶל־הַנָּחָשׁ
כִּי־עָשִׂיתָ זֹּאת אָרוּר אַתָּה מִכָּל־הַבְּהֵמָה
וּמִכֹּל חַיַּת הַשָּׂדֶה עַל־גְּחֹנְךָ תֵלֵךְ וְעָפָר תֹּאכַל
כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ׃

15 וְאֵיבָה אָשִׁית בֵּינְךָ וּבֵין הָאִשָּׁה וּבֵין
זַרְעֲךָ וּבֵין זַרְעָהּ הוּא יְשׁוּפְךָ רֹאשׁ וְאַתָּה
תְּשׁוּפֶנּוּ עָקֵב׃

VERSIO LATINA.

14. Tum dixit DOMINUS DEUS ad serpentem: Cùm feceris istud, maledictus sis tu præ omni jumento & præ omni bestiâ agri: super ventrem tuum ito, & pulverem comedito omnibus diebus vitæ tuæ:

15. Præterea inimicitiam ponam inter te, & inter mulierem hanc, interqve semen tuum & inter semen ejus: illud conteret tibi caput, tu autem conteres ipsi calcaneum.

Jacobi Patriarchæ, De SCHILO, *id est, Christo ex tribu Jehuda oriturο, Gen. 49. v. 8. 9. 10.*

8 יְהוּדָה אַתָּה יוֹדוּךָ אַחֶיךָ יָדְךָ בְּעֹרֶף
אֹיְבֶיךָ יִשְׁתַּחֲווּ לְךָ בְּנֵי אָבִיךָ׃

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0265
DFG

9 גּוּר אַרְיֵה יְהוּדָה מִטֶּרֶף בְּנִי עָלִיתָ כָּרַע
רָבַץ כְּאַרְיֵה וּכְלָבִיא מִי יְקִימֶנּוּ׃
10 לֹא־יָסוּר שֵׁבֶט מִיהוּדָה וּמְחֹקֵק מִבֵּין
רַגְלָיו עַד כִּי־יָבֹא שִׁילֹה וְלוֹ יִקְּהַת עַמִּים׃

Jehuda tu, celebrabunt te fratres tui, manus tua (erit) in cervice inimicorum tuorũ: incurvabunt se coram te filii patris tui: Catule leonis Jehuda, à præda fili mi ascendisti: (ubi) incrura se demiserit, (&) procubuerit tanqvam leo, & sicut immanis leo, qvis excitet illum? Non recedet sceptrum à Jehuda, & legislator è medio pedum ejus, usqvedum venturus erit SCHILO, i. e. filius ejus, & ei (erit) obedientia populorum.

Mosis, *De* CHRISTO *Propheta & Mediatore*, *Deut. 18. v. 15. & seqq.*

15 נָבִיא מִקִּרְבְּךָ מֵאַחֶיךָ כָּמֹנִי יָקִים לְךָ
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֵלָיו תִּשְׁמָעוּן׃
16 כְּכֹל אֲשֶׁר־שָׁאַלְתָּ מֵעִם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
בְּחֹרֵב בְּיוֹם הַקָּהָל לֵאמֹר לֹא אֹסִף לִשְׁמֹעַ
אֶת־קוֹל יְהוָה אֱלֹהָי וְאֶת־הָאֵשׁ הַגְּדֹלָה
הַזֹּאת לֹא־אֶרְאֶה עוֹד וְלֹא אָמוּת׃
17 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי הֵיטִיבוּ אֲשֶׁר דִּבֵּרוּ׃
18 נָבִיא אָקִים לָהֶם מִקֶּרֶב אֲחֵיהֶם כָּמוֹךָ וְנָתַתִּי
דְבָרַי בְּפִיו וְדִבֶּר אֲלֵיהֶם אֵת כָּל־אֲשֶׁר אֲצַוֶּנּוּ׃

19. וְהָיָה הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא־יִשְׁמַע אֶל־דְּבָרַי
אֲשֶׁר יְדַבֵּר אָנֹכִי אֶדְרֹשׁ מֵעִמּוֹ׃

15. Prophetam è medio tui è fratribus tuis, similem mei suscitabit tibi DOMINUS Deus tuus, ei auscultabitis:

16. Secundùm omnia quæ petiisti à Domino Deo tuo in Choreb, in die congregationis, dicendo: non pergam audire vocem Domini Dei mei, & ignem maximum istum non videbo amplius, & non moriar.

17. Et dixit DOMINUS ad me, bene fecerunt, quod locuti sunt.

18. Prophetam suscitabo eis, è medio fratrum ipsorum, sicut te, & dabo verba mea in os ejus, & loquetur ad eos omnia, quæ præcepero ei.

19. Eritque vir ille, qui non auscultaverit ad verba mea, quæ locuturus est in nomine meo, ego reposcam ab illo.

Jesaiæ, *de conceptione & nativitate Christi.*
cap. 7. v. 10.

10 וַיֹּסֶף יְהוָה דַּבֵּר אֶל־אָחָז לֵאמֹר׃
11 שְׁאַל־לְךָ אוֹת מֵעִם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הַעְמֵק
שְׁאָלָה אוֹ הַגְבֵּהַּ לְמָעְלָה׃

12.

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0269
DFG

12 וַיֹּאמֶר אָחָז לֹא־אֶשְׁאַל וְלֹא־אֲנַסֶּה
אֶת־יְהוָה׃

13 וַיֹּאמֶר שִׁמְעוּ־נָא בֵּית דָּוִד הַמְעַט מִכֶּם
הַלְאוֹת אֲנָשִׁים כִּי תַלְאוּ גַּם אֶת־אֱלֹהָי׃

14 לָכֵן יִתֵּן אֲדֹנָי הוּא לָכֶם אוֹת הִנֵּה
הָעַלְמָה הָרָה וְיֹלֶדֶת בֵּן וְקָרְאת שְׁמוֹ עִמָּנוּ
אֵל׃

10. Et perrexit DOMINUS eloqvi ad Achabum, dicendo:

11. Pete tibi signum à DOMINO DEO tuo, profundato petendo, aut exalta tursum, *id est, è profundo pete, aut ex rebus altissimis.*

12. Ex dixit Achas: non petam neqve tentabo DOMINUM.

13. Et dixit (*propheta:*) Audite nunc domus Davidis: An parùm est vobis fatigare homines, qvòd fatigatis etiam Deum meum?

14. Ergo dabit Dominus ipse vobis signum: Ecce virgo concipiet & pariet filium, & vocabit nomen ejus, Immanuelem.

Ejusdem, *de persona & officio Christi, cap 9. v. 6.*

6 כִּי־יֶלֶד יֻלַּד־לָנוּ בֵּן נִתַּן־לָנוּ וַתְּהִי

הַמִּשְׂרָה עַל־שִׁכְמוֹ וַיִּקְרָא שְׁמוֹ פֶּלֶא יוֹעֵץ
אֵל גִּבּוֹר אֲבִי־עַד שַׂר־שָׁלוֹם׃
ז לְמַרְבֵּה הַמִּשְׂרָה וּלְשָׁלוֹם אֵין קֵץ
עַל־כִּסֵּא דָוִד וְעַל־מַמְלַכְתּוֹ לְהָכִין אֹתָהּ
וּלְסַעֲדָהּ בְּמִשְׁפָּט וּבִצְדָקָה מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם
קִנְאַת יְהוָה צְבָאוֹת תַּעֲשֶׂה־זֹּאת׃

6. Nam puer natus est nobis, filius datus est nobis, eritque principatus super humerum ejus, & vocabit (*id est vocabitur*) nomen ejus Admirabilis, Consiliarius, Deus fortis, Potens, Pater æternitatis, Princeps pacis.

7. Amplitudini illius principatus, & paci nullus (*erit*) finis, super solio Davidis & super regno ejus, stabiliendo illud & fulciendo illud jure & justitiâ, à nunc & usque in seculum. Zelus Domini exercituum faciet istud.

Ejusdem, *de genere, & officio Christi regio, cap. 11. vers. 1.*

א וְיָצָא חֹטֶר מִגֵּזַע יִשָׁי וְנֵצֶר מִשָּׁרָשָׁיו
יִפְרֶה׃
ב וְנָחָה עָלָיו רוּחַ יְהוָה רוּחַ חָכְמָה וּבִינָה
רוּחַ עֵצָה וּגְבוּרָה רוּחַ דַּעַת וְיִרְאַת יְהוָה׃
ג והריחו

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0273
DFG

וְהַרִיחוֹ בְּיִרְאַת יְהוָה וְלֹא־לְמַרְאֵה עֵינָיו
יִשְׁפּוֹט וְלֹא־לְמִשְׁמַע אָזְנָיו יוֹכִיחַ׃

4 וְשָׁפַט בְּצֶדֶק דַּלִּים וְהוֹכִיחַ בְּמִישׁוֹר
לְעַנְוֵי־אָרֶץ וְהִכָּה־אֶרֶץ בְּשֵׁבֶט פִּיו וּבְרוּחַ־
שְׂפָתָיו יָמִית רָשָׁע׃

5 וְהָיָה צֶדֶק אֵזוֹר מָתְנָיו וְהָאֱמוּנָה אֵזוֹר
חֲלָצָיו׃

1. Et prodibit virgula è trunco ſucciſo Jeſſchai, & ſurculus è radicibus ejus efflorescet.

2. Et requiescet ſuper eo Spiritus DOMINI, Spiritus ſapientiæ & intelligentiæ, ſpiritus conſilii & potentiæ, ſpiritus ſcientiæ & reverentiæ DOMINI.

3. Et odoratus ejus (*erit*) cum reverentia DOMINI: & non ad aſpectum oculorum ſuorum judicabit, neqve ad auditum aurium ſuarum corripiet.

4. Et judicabit in juſtitia tenues, & corripiet in æqvitate manſuetos terræ: & percutiet terram virgâ oris ſui, & ſpiritu labiorum ſuorum interficiet impium.

5. Eritq; juſtitia, cingulum lumborum ipſius, & fides cingulum renum ipſius.

Jeremiæ, De Christo germine Davidis, & justitiâ nostrâ, cap. 23. v. 5.

5 הִנֵּה־יָמִים בָּאִים נְאֻם־יְהוָה וַהֲקִמֹתִי
לְדָוִד צֶמַח צַדִּיק וּמָלַךְ מֶלֶךְ וְהִשְׂכִּיל וְעָשָׂה־
מִשְׁפָּט וּצְדָקָה בָּאָרֶץ׃

6 בְּיָמָיו תִּוָּשַׁע יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל יִשְׁכֹּן לָבֶטַח
וְזֶה־שְּׁמוֹ אֲשֶׁר־יִקְרְאוֹ יְהוָה צִדְקֵנוּ׃

5. Ecce dies venturi sunt, dixit DOMINUS, & excitabo Davidi GERMEN justum, & regnabit rex, & secundabitur atqve exercebit jus, & justitiam in terra.

6. In diebus ejus servabitur Jehuda, & Israel habitabit securè: atqi hoc nomen ejus (est) qvò vocabit eum (quisqi) DOMINUS justitia nostra.

Ezechielis, De Christo Ecclesia pastore, cap. 34. 23.

23 וַהֲקִימֹתִי עֲלֵיהֶם רֹעֶה־אֶחָד וְרָעָה־
אֹתָם אֶת־עַבְדִּי דָּוִד הוּא יִרְעֵה אֹתָם וְהוּא־
יִהְיֶה לָהֶם לְרֹעֶה׃

24 וַאֲנִי יְהוָה אֶהְיֶה לָהֶם לֵאלֹהִים וְעַבְדִּי
דָוִד נָשִׂיא בְתוֹכָם אֲנִי יְהוָה דִּבַּרְתִּי׃

23. Et suscitabo super eos pastorem unum, & pascet

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0277
DFG

pascet eas (oves) nempe servum meum Davidem: ipse pascet eas, & ipse erit eis Pastor.

24. Ego verò DOMINUS ero eis in Deum, & servus meus David princeps in medio eorum, ego DOMINUS elocutus sum.

Danielis, *de tempore adventus Christi, & effectis illius, cap. 9. v. 24.*

24 שָׁבֻעִים שִׁבְעִים נֶחְתַּךְ ׀ עַל־עַמְּךָ
וְעַל־עִיר קָדְשֶׁךָ לְכַלֵּא הַפֶּשַׁע וּלְחָתֵם חַטָּאוֹת
וּלְכַפֵּר עָוֹן וּלְהָבִיא צֶדֶק עֹלָמִים וְלַחְתֵּם חָזוֹן
וְנָבִיא וְלִמְשֹׁחַ קֹדֶשׁ קָדָשִׁים׃
25 וְתֵדַע וְתַשְׂכֵּל מִן־מֹצָא דָבָר לְהָשִׁיב
וְלִבְנוֹת יְרוּשָׁלַם עַד־מָשִׁיחַ נָגִיד שָׁבֻעִים
שִׁבְעָה וְשִׁבְעִים שִׁשִּׁים וּשְׁנַיִם תָּשׁוּב וְנִבְנְתָה
רְחוֹב וְחָרוּץ וּבְצוֹק הָעִתִּים׃

24. Septimanæ septuaginta decisæ sunt super populum tuum, & super civitatem sanctam tuam, ad cohibendam defectionē, & ad obsignandum peccata, & ad expiandum iniqvitatem, & ad adducendum justitiam seculorum, & ad obsignandum visionem & prophetam, & ad ungendum Sanctum sanctorum.

25. Ergo cognoscito & intelligito, ab enunciatione verbi ad restituendum & ædificandum Jerusalem, usque ad Christum principem (erunt) septimanæ septem & septimanæ sexaginta & duæ, & rursus ædificabitur platea & fossa, idque in angustia temporum.

Micheæ, *de solo natali Christi, cap. 5. 2.*

ב וְאַתָּה בֵּית־לֶחֶם אֶפְרָתָה צָעִיר לִהְיוֹת׀
בְּאַלְפֵי יְהוּדָה מִמְּךָ לִי יֵצֵא לִהְיוֹת מוֹשֵׁל
בְּיִשְׂרָאֵל וּמוֹצָאֹתָיו מִקֶּדֶם מִימֵי עוֹלָם׃

2. Tu autem Bethlehem Ephratæ, minima ut-sis in millibus Jehudæ, ex te mihi prodibit, ut sit Dominator in Israele, & exortus ejus (*sunt*) ab antiqvo, à diebus seculi.

Haggæi, *de gloria Messiæ, cap. 2. 7.*

ז כִּי כֹה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת עוֹד אַחַת׀
מְעַט הִיא וַאֲנִי מַרְעִישׁ אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־
הָאָרֶץ וְאֶת־הַיָּם וְאֶת־הֶחָרָבָה׃
ח וְהִרְעַשְׁתִּי אֶת־כָּל־הַגּוֹיִם וּבָאוּ חֶמְדַּת
כָּל־הַגּוֹיִם וּמִלֵּאתִי אֶת־הַבַּיִת הַזֶּה כָּבוֹד
אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת׃
ט לִי הַכֶּסֶף וְלִי הַזָּהָב נְאֻם יְהוָה צְבָאוֹת׃

גרול

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0281
DFG

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0282
DFG

10 גָּדוֹל יִהְיֶה כְּבוֹד הַבַּיִת הַזֶּה הָאַחֲרוֹן
מִן־הָרִאשׁוֹן אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת וּבַמָּקוֹם הַזֶּה
אֶתֵּן שָׁלוֹם נְאֻם יְהוָה צְבָאוֹת׃

7. Utiqve sic ait DOMINUS exercitum, adhuc unum parum illud (*est*) & *ego commovebo* cœlum & terram, & *siccum*:

8. Et commovebo omnes gentes, & *veniet* desiderium omnium *gentium*, & *replebuntur* domum hanc gloriâ, ait DOMINUS exercituum.

9. Meum (*est*) argentum, & *meum* (*est*) aurum, dicit DOMINUS exercituum.

10. Major futura est gloria domus hujus posterioris, qvàm prioris, ait DOMINUS exercituum, & *in* loco hoc disponam pacem, dicit DOMINUS exercituum.

Zachariæ, de officio Christi regio & sacerdotali, cap. 6, 11.

11 וְלָקַחְתָּ כֶּסֶף וְזָהָב וְעָשִׂיתָ עֲטָרוֹת
וְשַׂמְתָּ בְּרֹאשׁ יְהוֹשֻׁעַ בֶּן־יְהוֹצָדָק הַכֹּהֵן
הַגָּדוֹל׃

12 וְאָמַרְתָּ אֵלָיו לֵאמֹר כֹּה אָמַר יְהוָה
צְבָאוֹת לֵאמֹר הִנֵּה־אִישׁ צֶמַח שְׁמוֹ וּמִתַּחְתָּיו
יִצְמָח וּבָנָה אֶת־הֵיכַל יְהוָה׃

וְהוּא

13 וְהוּא יִבְנֶה אֶת־הֵיכָל יְהוָה וְהוּא־יִשָּׂא
הוֹד וְיָשַׁב וּמָשַׁל עַל־כִּסְאוֹ וְהָיָה כֹהֵן
עַל־כִּסְאוֹ וַעֲצַת שָׁלוֹם תִּהְיֶה בֵּין שְׁנֵיהֶם׃

11. Et accipies argentum & aurum, faciesque coronas ac impones in caput Jehosuæ filii Jehotzadak, Sacerdotis maximi.

12. Et loqveris ad eum, dicendo; sic ait DOMINUS exercituum, dicendo: Ecce virum GERMEN nomen ejus (est) è loco suo germinabit, & ædificabit templum DOMINI.

13. Ipse ædificaturus est Templum DOMINI, ipse portabit decorem, & sessurus ac dominaturus in solio suo; eritqve sacerdos super solio, & consilium pacis erit inter utrosqve illos.

Ejusdem, *De ingressu Christi in urbem Hierosolymam, cap. 9. v 10.*

9 גִּילִי מְאֹד בַּת־צִיּוֹן הָרִיעִי בַּת־יְרוּשָׁלִַם
הִנֵּה־מַלְכֵּךְ יָבוֹא לָךְ צַדִּיק וְנוֹשָׁע הוּא עָנִי
וְרֹכֵב עַל־חֲמוֹר וְעַל־עַיִר בֶּן־אֲתֹנוֹת׃

10 וְהִכְרַתִּי רֶכֶב מֵאֶפְרַיִם וְסוּס מִירוּשָׁלִַם
וְנִכְרְתָה קֶשֶׁת מִלְחָמָה וְדִבֶּר שָׁלוֹם לַגּוֹיִם
וּמָשְׁלוֹ מִיָּם עַד־יָם וּמִנָּהָר עַד־אַפְסֵי־אָרֶץ׃

9. Exulta

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0285
DFG

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0286
DFG

9. Exulta valde filia Tzijonis, clange filia Jerusalem, ecce rex tuus adveniet tibi, justus & salutem præditus ipse; pauper & equitans super asinam, & equidem super pullo nato asinabus.

10 Et excindam currus ex Ephraim, & equos ex Jerusalem, & excindetur arcus bellicus; & eloquetur pacem gentibus, & dominatus ejus erit à mari usque ad mare, & à flumine usque ad fines terræ.

Malachiæ, *de Christi adventu, & adventu ejus præcone, cap. 3. v. 1.*

1 הִנְנִי שֹׁלֵחַ מַלְאָכִי וּפִנָּה דֶרֶךְ לְפָנָי וּפִתְאֹם
יָבֹא אֶל־הֵיכָלוֹ הָאָדוֹן אֲשֶׁר־אַתֶּם מְבַקְשִׁים
וּמַלְאַךְ הַבְּרִית אֲשֶׁר אַתֶּם חֲפֵצִים הִנֵּה־בָא
אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת׃

1. Ecce ego missurus sum angelum meum, & præparabit viam ante me, & repente veniet ad templum suum Dominus ille, quem vos quæritis, & angelus fœderis, quem vos expetitis, ecce venturus est, ait DOMINUS exercituum.

Ejusdem, *de eodem præcone, cap. 4. vers. 5. 6.*

5 הִנֵּה אָנֹכִי שֹׁלֵחַ לָכֶם אֶת אֵלִיָּה הַנָּבִיא
לִפְנֵי בוֹא יוֹם יְהוָה הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא׃

6 וְהֵשִׁיב לֵב־אָבוֹת עַל־בָּנִים וְלֵב בָּנִים עַל־
אֲבוֹתָם פֶּן־אָבוֹא וְהִכֵּיתִי אֶת־הָאָרֶץ חֵרֶם׃

5. Ecce ego missurus sum vobis Eliam prophetam, anteqvam veniat dies DOMINI maximus & terribilis.

6. Et convertet cor patrum ad filios, & cor filiorum ad patres ipsorum, ne veniam & percutiam terram anathemate.

Jesaiæ, de passione, morte, & exaltatione Christi, cap. 53. v. 4. 5. & seqq.

4 אָכֵן חֳלָיֵנוּ הוּא נָשָׂא וּמַכְאֹבֵינוּ הִוא סְבָלָם
וַאֲנַחְנוּ חֲשַׁבְנֻהוּ נָגוּעַ מֻכֵּה אֱלֹהִים וּמְעֻנֶּה׃
5 וְהוּא מְחוֹלָל מִפְּשָׁעֵינוּ מְדֻכָּא מֵעֲוֹנֹתֵינוּ
מוּסַר שְׁלוֹמֵנוּ עָלָיו וּבַחֲבֻרָתוֹ נִרְפָּא־לָנוּ׃
6 כֻּלָּנוּ כַּצֹּאן תָּעִינוּ אִישׁ לְדַרְכּוֹ פָּנִינוּ וַיהוָה
הִפְגִּיעַ בּוֹ אֶת־עֲוֹן כֻּלָּנוּ׃
7 נִגַּשׂ וְהוּא נַעֲנֶה וְלֹא יִפְתַּח־פִּיו כַּשֶּׂה
לַטֶּבַח יוּבָל וּכְרָחֵל לִפְנֵי גֹזְזֶיהָ וְאִלְמָה
וְלֹא יִפְתַּח פִּיו׃
8 מֵעֹצֶר וּמִמִּשְׁפָּט לֻקָּח וְאֶת־דּוֹרוֹ מִי

ישוחח

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0289
DFG

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0290
DFG

יִשְׂחַק כִּי נִגְזַר מֵאֶרֶץ חַיִּים מִפֶּשַׁע עַמִּי נֶגַע לָמוֹ׃

9 וַיִּתֵּן אֶת־רְשָׁעִים קִבְרוֹ וְאֶת־עָשִׁיר בְּמֹתָיו עַל לֹא־חָמָס עָשָׂה וְלֹא מִרְמָה בְּפִיו׃

10 וַיהוָה חָפֵץ דַּכְּאוֹ הֶחֱלִי אִם־תָּשִׂים אָשָׁם נַפְשׁוֹ יִרְאֶה זֶרַע יַאֲרִיךְ יָמִים וְחֵפֶץ יְהוָה בְּיָדוֹ יִצְלָח׃

11 מֵעֲמַל נַפְשׁוֹ יִרְאֶה יִשְׂבַּע בְּדַעְתּוֹ יַצְדִּיק צַדִּיק עַבְדִּי לָרַבִּים וַעֲוֹנֹתָם הוּא יִסְבֹּל׃

12 לָכֵן אֲחַלֶּק־לוֹ בָרַבִּים וְאֶת־עֲצוּמִים יְחַלֵּק שָׁלָל תַּחַת אֲשֶׁר הֶעֱרָה לַמָּוֶת נַפְשׁוֹ וְאֶת־פֹּשְׁעִים נִמְנָה וְהוּא חֵטְא־רַבִּים נָשָׂא וְלַפֹּשְׁעִים יַפְגִּיעַ׃

4. Verumtamen morbos noſtros ipſe pertulit, & dolores noſtros bajulavit: nos autem æſtimavimus eum plagâ affectum, percuſſum à Deo & afflictum. 5. Nam ipſe dolore affectus eſt propter defectiones noſtras, attritus propter iniqvitates noſtras; caſtigatio pacis noſtræ eſt ſuper eum, & vibice ejus ſit curatio nobis.

6. Omnes nos ut oves erravimus, qvisqve ad viam ſuam reſpeximus, & DOMINUS fecit incurrere in eum iniqvitatem omnium noſtrum.

7. Exigitur *pœna*, & ipse affligitur, neqve aperit os suum, ut pecus ad mactationem ducitur, & velut ovis coram tonsoribus suis obmutescit, neqve aperit os suum.

8. Ab anguſtia & à judicio tollitur: at generationem ejus qvis enarrabit? exscinditur ex terra viventium, ex defectione populi mei plaga est ipsi.

9. Et exposuit cum improbis sepulchrum ejus, & cum divite mortem ejus, eo qvòd non fecit injuriam, neqve fuit dolus in ore ipsius.

10. At DOMINUS volens conterere ipsum, morbo affecit *eum*, cùm exposuerit se in reatum animæ ejus: Videbit tamen semen, prolongabit dies, & beneplacitum DOMINI per manus ejus prosperabitur.

11. Propter laborem animæ suæ videbit *semen*, & saciabitur: cogitatione sui justificabit justus servus meus multos, & iniqvitates ipsorum ipse portabit.

12. Idcirco partem dabo ipsi cum multis, & cum robustis partietur prædam, pro eo qvòd *profudit in mortem animam suam, & cum peccatoribus numeratus est, & ipse peccata multorum pertulit, & pro peccatoribus interces sit.*

PSALMUS VI.

לַמְנַצֵּחַ בִּנְגִינוֹת עַל־הַשְּׁמִינִית מִזְמוֹר לְדָוִד׃

יהוה

2 יְהוָה אַל־בְּאַפְּךָ תוֹכִיחֵנִי וְאַל־בַּחֲמָתְךָ
תְיַסְּרֵנִי׃

3 חָנֵּנִי יְהוָה כִּי אֻמְלַל אָנִי רְפָאֵנִי יְהוָה
כִּי נִבְהֲלוּ עֲצָמָי׃

4 וְנַפְשִׁי נִבְהֲלָה מְאֹד וְאַתָּה יְהוָה עַד־מָתָי׃

5 שׁוּבָה יְהוָה חַלְּצָה נַפְשִׁי הוֹשִׁיעֵנִי לְמַעַן
חַסְדֶּךָ׃

6 כִּי אֵין בַּמָּוֶת זִכְרֶךָ בִּשְׁאוֹל מִי יוֹדֶה־לָּךְ׃

7 יָגַעְתִּי בְּאַנְחָתִי אַשְׂחֶה בְכָל־לַיְלָה
מִטָּתִי בְּדִמְעָתִי עַרְשִׂי אַמְסֶה׃

8 עָשְׁשָׁה מִכַּעַס עֵינִי עָתְקָה בְּכָל־צוֹרְרָי׃

9 סוּרוּ מִמֶּנִּי כָּל־פֹּעֲלֵי אָוֶן כִּי־שָׁמַע יְהוָה
קוֹל בִּכְיִי׃

10 שָׁמַע יְהוָה תְּחִנָּתִי יְהוָה תְּפִלָּתִי יִקָּח׃

11 יֵבֹשׁוּ וְיִבָּהֲלוּ מְאֹד כָּל־אוֹיְבָי יָשֻׁבוּ
יֵבֹשׁוּ רָגַע׃

1. Præfecto-muſico in-fidibus, ad octavam: Pſalmus Davidis.

2. DOMINE ne in-ira-tua reprehendas-me, neqve in-æſtuante-ira-tua caſtiges-me.

3. Gratiam fac mihi DOMINE, qvia languidus sum: sana me DOMINE, qvia conturbata sunt ossa mea.

4. Et anima mea conturbata est valdè: tu ergo DOMINE qvousqve?

5. Revertere DOMINE, eripe animam meam: serva me propter benignitatem tuam.

6. Nam non est in morte recordatio tui: in sepulchro qvis celebrabit te?

7. Defessus sum in gemitu meo, natare facio totam noctem lectum meum: lachrymis meis spondam meam liqvefacio.

8. Contabescit præ indignatione oculus meus: consenescit propter omnes hostes meos.

9. Recedite à me omnes operarii iniqvitatis: nam audit DOMINUS vocem fletus mei.

10. Audit DOMINUS deprecationem meam: DOMINUS orationem meam suscipit.

11. Erubescant & conturbentur valdè omnes inimici mei: revertantur, erubescant momento.

PSALMUS IIX.

לַמְנַצֵּחַ עַל־הַגִּתִּית מִזְמוֹר לְדָוִד׃

יְהוָה אֲדֹנֵינוּ מַה־אַדִּיר שִׁמְךָ בְכָל־
הָאָרֶץ אֲשֶׁר תְּנָה הוֹדְךָ עַל־הַשָּׁמָיִם׃

מפי

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0297
DFG

3 מִפִּי עוֹלְלִים ׀ וְיוֹנְקִים יִסַּדְתָּ עֹז לְמַעַן
צוֹרְרֶיךָ לְהַשְׁבִּית אוֹיֵב וּמִתְנַקֵּם׃
4 כִּי־אֶרְאֶה שָׁמֶיךָ מַעֲשֵׂה אֶצְבְּעוֹתֶיךָ יָרֵחַ
וְכוֹכָבִים אֲשֶׁר כּוֹנָנְתָּה׃
5 מָה־אֱנוֹשׁ כִּי־תִזְכְּרֶנּוּ וּבֶן־אָדָם כִּי תִפְקְדֶנּוּ׃
6 וַתְּחַסְּרֵהוּ מְעַט מֵאֱלֹהִים וְכָבוֹד וְהָדָר
תְּעַטְּרֵהוּ׃
7 תַּמְשִׁילֵהוּ בְּמַעֲשֵׂי יָדֶיךָ כֹּל שַׁתָּה
תַּחַת־רַגְלָיו׃
8 צֹנֶה וַאֲלָפִים כֻּלָּם וְגַם בַּהֲמוֹת שָׂדָי׃
9 צִפּוֹר שָׁמַיִם וְדְגֵי הַיָּם עֹבֵר אָרְחוֹת יַמִּים׃
10 יְהוָה אֲדֹנֵינוּ מָה־אַדִּיר שִׁמְךָ בְּכָל־הָאָרֶץ׃

1. Præfecto muſico ad Gitthæa *(inſtrumenta)* Pſalmus Davidis.

2. ô DOMINE domine noſter, qvàm magnificum eſt nomen tuum in tota terra: qvi ponis decus tuum ſupra cœlos.

3. Ab ore infantium & lactentium fundaſti robur, propter hoſtes tuos: ad ceſſare faciendum hoſtem & ulciſcentem.

4. Qvum reſpicio cœlos tuos, opus digitorũ tuqrum; lunam & ſtellas qvas diſpoſuiſti.

5. Qvid est mortalis, ut memor sis ejus? aut filius hominis, ut visites eum?

6. Fecisti eum minorem paulisper angelis: gloriâ & decore coronasti eum.

7. Dominari fecisti eum in opera manuum tuarum: omnia posuisti sub pedibus ejus.

8. Greges & armenta qvotqvot sunt: & etiam bestias agrorum.

9. Aves cœlorum & pisces maris: *(omne)* permeans semitas marium.

10. Ô DOMINE domine noster, qvàm magnificum est nomen tuum in universa terra!

PSALMUS XII.

א לַמְנַצֵּחַ עַל־הַשְּׁמִינִית מִזְמוֹר לְדָוִד׃

ב הוֹשִׁיעָה יְהוָה כִּי־גָמַר חָסִיד כִּי־פַסּוּ
אֱמוּנִים מִבְּנֵי אָדָם׃

ג שָׁוְא יְדַבְּרוּ אִישׁ אֶת־רֵעֵהוּ שִׂפַת חֲלָקוֹת
בְּלֵב וָלֵב יְדַבֵּרוּ׃

ד יַכְרֵת יְהוָה כָּל־שִׂפְתֵי חֲלָקוֹת לָשׁוֹן
מְדַבֶּרֶת גְּדוֹלוֹת׃

ה אֲשֶׁר אָמְרוּ לִלְשׁוֹנֵנוּ נַגְבִּיר שְׂפָתֵינוּ
אִתָּנוּ מִי אֲדוֹן לָנוּ׃

משל

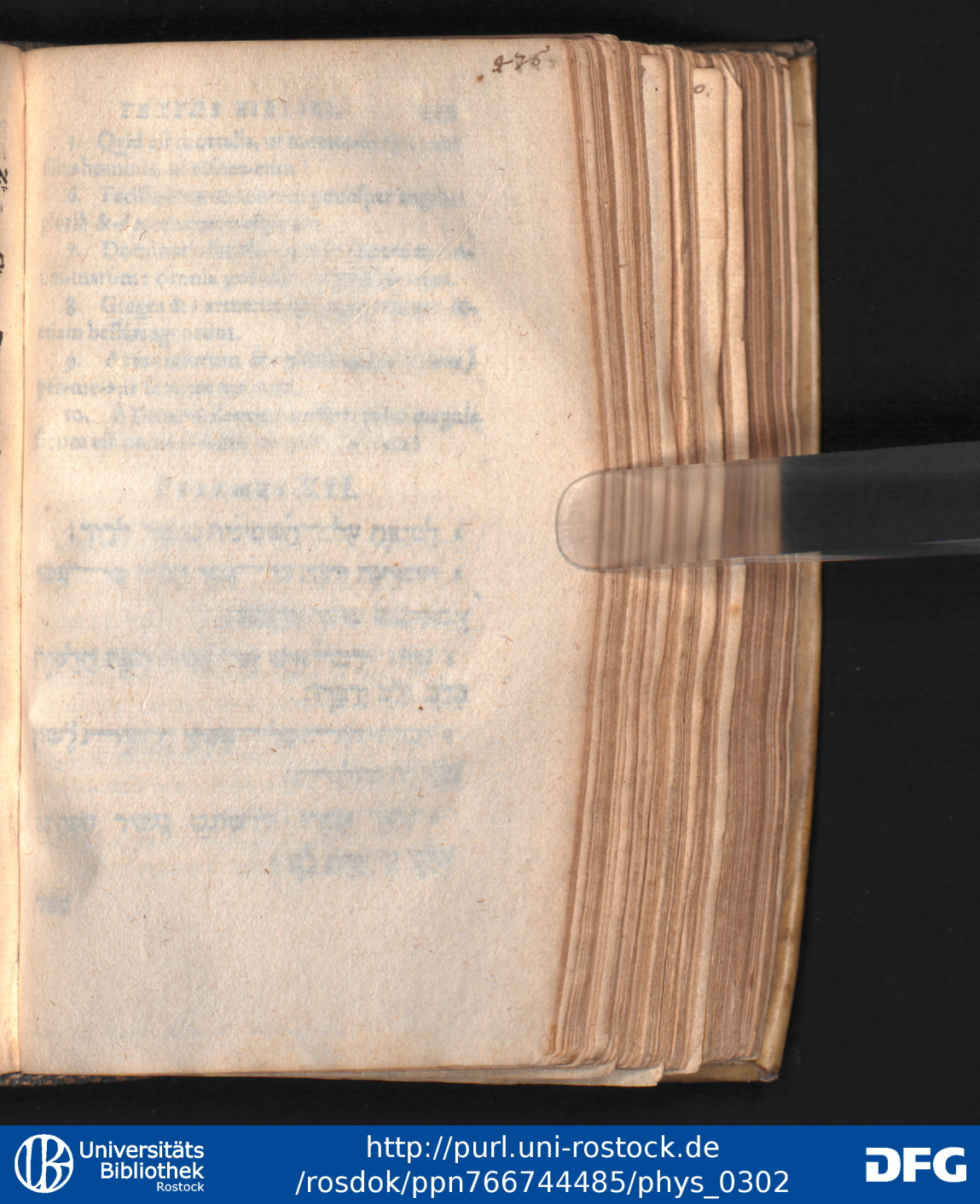

6 מִשֹּׁד עֲנִיִּים מֵאֲנָקַת אֶבְיוֹנִים עַתָּה
אָקוּם יֹאמַר יְהוָה אָשִׁית בְּיֶשַׁע יָפִיחַ לוֹ׃
7 אִמְרוֹת יְהוָה אֲמָרוֹת טְהֹרוֹת כֶּסֶף צָרוּף
בַּעֲלִיל לָאָרֶץ מְזֻקָּק שִׁבְעָתָיִם׃
8 אַתָּה יְהוָה תִּשְׁמְרֵם תִּצְּרֶנּוּ מִן־הַדּוֹר זוּ
לְעוֹלָם׃
9 סָבִיב רְשָׁעִים יִתְהַלָּכוּן כְּרֹם זְלוּת לִבְנֵי
אָדָם׃

1. Magiſtro ſymphoniæ, ad octavam, Pſalmus Davidis.

2. Da ſalutem Domine, nam deſiit beneficus: nam defecerunt veraces ex filiis hominum.

3. Vanum loqvuntur alter cum altero, labio blanditiarum: corde & corde (id eſt, *duplici corde*) loqvuntur.

4. Exſcindit DOMINUS omnia labia blanda, linguam eloqventem grandia.

5. *Eos* qvi dicunt: Lingvam noſtram potenter exercebimus, labia noſtra penes nos *ſunt*: qvis *eſt* dominus noſter?

6. A vaſtatione pauperum, ab exclamatione egenorum jam exſurgam, inqvit DOMINUS: locabo in ſalute *illum* in qvem ſufflavit (*hoſtis.*)

7. Dicta DOMINI dicta pura *ſunt*, (*ut*) ar-

gentum purgatum in catino terræ, defæcatum septies.

8. Tu DOMINE servato eos, custodito qvemqve à generatione ista in seculum.

9. *Nam* circumqvaqve improbi obambulant, qvum extollitur vilitas inter filios hominum.

PSALMUS XV.

1 מִזְמוֹר לְדָוִד יְהוָה מִי־יָגוּר בְּאָהֳלֶךָ מִי־
יִשְׁכֹּן בְּהַר קָדְשֶׁךָ׃

2 הוֹלֵךְ תָּמִים וּפֹעֵל צֶדֶק וְדֹבֵר אֱמֶת
בִּלְבָבוֹ׃

3 לֹא־רָגַל עַל־לְשֹׁנוֹ לֹא־עָשָׂה לְרֵעֵהוּ רָעָה
וְחֶרְפָּה לֹא־נָשָׂא עַל־קְרֹבוֹ׃

4 נִבְזֶה בְּעֵינָיו נִמְאָס וְאֶת־יִרְאֵי יְהוָה
יְכַבֵּד נִשְׁבַּע לְהָרַע וְלֹא יָמֵר׃

5 כַּסְפּוֹ לֹא־נָתַן בְּנֶשֶׁךְ וְשֹׁחַד עַל־נָקִי לֹא
לָקָח עֹשֵׂה־אֵלֶּה לֹא יִמּוֹט לְעוֹלָם׃

1. *Psalmus Davidis*, DOMINE qvis commoraturus *est in* tentorio tuo? qvis habitaturus in monte sancto tuo?

2. Ambulans integrè & exercens justitiam, ac loqvens veritatem ex animo suo:

3. *Qui*

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0305
DFG

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0306
DFG

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0307
DFG

3. *Qui* non obtrectat linguâ suâ, non affcit proximum suum malo: & opprobrium non infert in propinqvum suum:

4. In cujus oculis contemnitur improbus, reverentes autem DOMINI honorat: qvi jurat addamnum *suum*, nec mutat *illud*.

5. *Qui* pecuniam suam non exponit fœnori, & munus contra innocentem non accipit; qvi facit ista, non dimovebitur in æculum.

PSALMUS XXIII.

א מִזְמוֹר לְדָוִד יְהוָה רֹעִי לֹא אֶחְסָר׃

ב בִּנְאוֹת דֶּשֶׁא יַרְבִּיצֵנִי עַל־מֵי מְנוּחוֹת יְנַהֲלֵנִי׃

ג נַפְשִׁי יְשׁוֹבֵב יַנְחֵנִי בְמַעְגְּלֵי־צֶדֶק לְמַעַן שְׁמוֹ׃

ד גַּם כִּי־אֵלֵךְ בְּגֵיא צַלְמָוֶת לֹא־אִירָא רָע כִּי־אַתָּה עִמָּדִי שִׁבְטְךָ וּמִשְׁעַנְתֶּךָ הֵמָּה יְנַחֲמֻנִי׃

ה תַּעֲרֹךְ לְפָנַי שֻׁלְחָן נֶגֶד צֹרְרָי דִּשַּׁנְתָּ בַשֶּׁמֶן רֹאשִׁי כּוֹסִי רְוָיָה׃

ו אַךְ טוֹב וָחֶסֶד יִרְדְּפוּנִי כָּל־יְמֵי חַיָּי וְשַׁבְתִּי בְּבֵית־יְהוָה לְאֹרֶךְ יָמִים׃

1. Psalmus Davidis. DOMINUS pastor meus *est*, non potero egere.

2. In caulis herbidis facit recubare me, secundum aqvas lenes deducit me.

3. A-

3. Animam meam qvietam efficit, ducit me per orbitas justitiæ propter nomen suum.

4. Etiamsi ambularem per vallem umbræ lethalis, non timerem malum, qvia tu mecum es: virga tua & pedum tuum, ipsa consolantur me.

5. Instruis coram me mensam à regione hostium meorum: perungis unguento caput meum, poculum meum est exuberans.

6. Tantummodò bonitas & benignitas prosequentur me omnibus diebus vitæ meæ: & qvietus ero in domo DOMINI, in longinqva usqve tempora.

PSALMUS XXXII.

א לְדָוִד מַשְׂכִּיל אַשְׁרֵי נְשׁוּי־פֶשַׁע כְּסוּי חַטָּאָה׃

ב אַשְׁרֵי־אָדָם לֹא יַחְשֹׁב יְהוָה לוֹ עָוֹן וְאֵין בְּרוּחוֹ רְמִיָּה׃

ג כִּי הֶחֱרַשְׁתִּי בָּלוּ עֲצָמַי בְּשַׁאֲגָתִי כָּל־הַיּוֹם׃

ד כִּי יוֹמָם וָלַיְלָה תִּכְבַּד עָלַי יָדֶךָ נֶהְפַּךְ לְשַׁדִּי בְּחַרְבֹנֵי קָיִץ סֶלָה׃

ה חַטָּאתִי אוֹדִיעֲךָ וַעֲוֹנִי לֹא כִסִּיתִי אָמַרְתִּי אוֹדֶה עַלַי פְּשָׁעַי לַיהוָה וְאַתָּה נָשָׂאתָ עֲוֹן חַטָּאתִי סֶלָה׃

עַל־

6 עַל־זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל־חָסִיד אֵלֶיךָ לְעֵת
מְצֹא רַק לְשִׁטֶּף מַיִם רַבִּים אֵלָיו לֹא יַגִּיעוּ׃
7 אַתָּה סֵתֶר לִי מִצַּר תִּצְּרֵנִי רָנֵּי פַלֵּט
תְּסוֹבְבֵנִי סֶלָה׃
8 אַשְׂכִּילְךָ וְאוֹרְךָ בְּדֶרֶךְ־זוּ תֵלֵךְ אִיעֲצָה
עָלֶיךָ עֵינִי׃
9 אַל־תִּהְיוּ כְּסוּס כְּפֶרֶד אֵין חָבִין
בְּמֶתֶג־וָרֶסֶן עֶדְיָם לִבְלוֹם בַּל קָרוֹב אֵלֶיךָ׃
10 רַבִּים מַכְאֹבִים לָרָשָׁע וְהַבּוֹטֵחַ בַּיהוָה
חֶסֶד יְסוֹבְבֶנּוּ׃
11 שִׂמְחוּ בַיהוָה וְגִילוּ צַדִּיקִים וְהַרְנִינוּ
כָּל־יִשְׁרֵי־לֵב׃

1. Davidis *carmen* didaſcalicum. Beatus *cujus* ſublata eſt defectio, *cujus* tectum eſt peccatum.

2. Beatus homo, cui non imputat DOMINUS iniqvitatem, & in cujus ſpiritu non *eſt* dolus.

3. Qvum ſilerem, inveteraſcebant oſſa mea: *etiam* in rugitu meo, toto die.

4. Nam interdiu & noctu gravis erat ſuper me manus tua, convertebatur *humor* meus in ſiccitates æſtivas, Sela.

5. Peccatum meum notum faciam tibi, & iniqvitatem meam non tegam: Confitebor de-

defectiones meas DOMINO, & tu sustulisti iniqvitatem (id est, pœnam) peccati mei, Sela.

6. Propter hoc oraturus est ad te omnis pius, qvo tempore *mala* obveniunt: & in inundatione aqvarum multarum ad eum non pertingent.

7. Tu latibulum *es* mihi, ab angustia custodies me: cantionibus liberationis circumdabis me, Sela.

8. Erudiam te & docebo te, qvâ viâ ambulaturus sis, consulam tibi *nutu* oculi mei.

9 Ne estote ut equus, ut mulus sine intelligentia, cujus os fræno & habenâ constringendum est, ne appropinqvet ad te.

10. Multi *sunt* dolores improbo, qvi autem confidit in DOMINO, benignitas circumdabit eum.

11. Lætamini in DOMINO & exsultate justi, & cantate omnes recti animo.

PSALMUS LXVII.

א לַמְנַצֵּחַ בִּנְגִינוֹת מִזְמוֹר שִׁיר׃

ב אֱלֹהִים יְחָנֵּנוּ וִיבָרְכֵנוּ יָאֵר פָּנָיו אִתָּנוּ
סֶלָה׃

ג לָדַעַת בָּאָרֶץ דַּרְכֶּךָ בְּכָל־גּוֹיִם יְשׁוּעָתֶךָ׃

יוֹדוּךָ

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0315
DFG

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0316
DFG

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0317
DFG

4 יוֹדוּךָ עַמִּים אֱלֹהִים יוֹדוּךָ עַמִּים כֻּלָּם׃
5 יִשְׂמְחוּ וִירַנְּנוּ לְאֻמִּים כִּי־תִשְׁפֹּט עַמִּים
מִישֹׁר וּלְאֻמִּים בָּאָרֶץ תַּנְחֵם סֶלָה׃
6 יוֹדוּךָ עַמִּים אֱלֹהִים יוֹדוּךָ עַמִּים כֻּלָּם׃
7 אֶרֶץ נָתְנָה יְבוּלָהּ יְבָרְכֵנוּ אֱלֹהִים אֱלֹהֵינוּ׃
8 יְבָרְכֵנוּ אֱלֹהִים וְיִרְאוּ אֹתוֹ כָּל־אַפְסֵי
אָרֶץ׃

1. Magistro symphoniæ fidium, Psalmus & canticum.

2. Deus gratiam faciat nobis & benedicat nobis, lucere faciat vultum suum erga nos, Sela.

3. Ut agnoscamus in terra viam tuam, in omnibus gentibus salutem tuam.

4. Celebrent te populi Deus, celebrent te populi omnes.

5. Lætentur & cantent nationes, quòd judicas populos rectè, & nationes in terra deducis, Sela.

6. Celebrent te populi, Deus, celebrent te populi omnes.

7. Terra det proventum suum, benedicat nobis Deus, Deus noster.

8. Benedicat nobis Deus, & revereantur eum omnes fines terræ.

PSAL-

PSALMUS CX.

1 לְדָוִד מִזְמוֹר נְאֻם יְהוָה ׀ לַאדֹנִי שֵׁב
לִימִינִי עַד־אָשִׁית אֹיְבֶיךָ הֲדֹם לְרַגְלֶיךָ׃
2 מַטֵּה עֻזְּךָ יִשְׁלַח יְהוָה מִצִּיּוֹן רְדֵה בְּקֶרֶב
אֹיְבֶיךָ׃
3 עַמְּךָ נְדָבֹת ׀ בְּיוֹם חֵילֶךָ בְּהַדְרֵי־קֹדֶשׁ
מֵרֶחֶם מִשְׁחָר לְךָ טַל יַלְדֻתֶךָ׃
4 נִשְׁבַּע יְהוָה וְלֹא יִנָּחֵם אַתָּה־כֹהֵן לְעוֹלָם
עַל־דִּבְרָתִי מַלְכִּי־צֶדֶק׃
5 אֲדֹנָי עַל־יְמִינְךָ מָחַץ בְּיוֹם אַפּוֹ מְלָכִים׃
6 יָדִין בַּגּוֹיִם מָלֵא גְוִיּוֹת מָחַץ רֹאשׁ עַל־
אֶרֶץ רַבָּה׃
7 מִנַּחַל בַּדֶּרֶךְ יִשְׁתֶּה עַל־כֵּן יָרִים רֹאשׁ׃

1. Davidis Psalmus. Dixit DOMINUS Domino meo; sede ad dexteram meam, donec posuero inimicos tuos scabellum pedum tuorum.

2. Sceptrum potentiæ tuæ emittet DOMINUS ex Tzijone, *dicens*: Dominare in medio inimicorum tuorum.

3 Populus tuus oblationes voluntariæ erunt die copiarum tuarum, in decoris locis sanctitatis, ex utero auroræ tibi erit ros juventutis tuæ.

4 Jura-

PSALMUS CXVII.

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0321
DFG

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0322
DFG

4 Juravit DOMINUS & non pœnitebit *eum*, *dicens*: Tu es sacerdos in æculum secundùm ordinem Melchitzedek.

5. Dominus ad dexteram tuam, franget die iræ suæ reges:

6. Judicium exercebit in gentibus, replebit *omnia* corporibus, franget caput in regione ampla:

7. De torrente in via bibet, idcirco attollet caput.

PSALMUS CXVII.

א הַלְלוּ אֶת־יְהוָה כָּל־גּוֹיִם שַׁבְּחוּהוּ כָּל־הָאֻמִּים׃

ב כִּי גָבַר עָלֵינוּ חַסְדּוֹ וֶאֱמֶת־יְהוָה לְעוֹלָם הַלְלוּיָהּ׃

1. Laudate DOMINUM omnes gentes, laudate eum omnes nationes.

2. Nam invaluit erga nos benignitas ejus, & veritas DOMINI *manet* in æculum. Hallelujah.

PSALMUS CXXI.

א שִׁיר לַמַּעֲלוֹת אֶשָּׂא עֵינַי אֶל־הֶהָרִים מֵאַיִן יָבוֹא עֶזְרִי׃

ב עֶזְרִי מֵעִם יְהוָה עֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ׃

ג בַּל־

3 בַּל־יִתֵּן לַמּוֹט רַגְלֶךָ אַל־יָנוּם שֹׁמְרֶךָ׃
4 הִנֵּה לֹא־יָנוּם וְלֹא יִישָׁן שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל׃
5 יְהוָה שֹׁמְרֶךָ יְהוָה צִלְּךָ עַל־יַד יְמִינֶךָ׃
6 יוֹמָם הַשֶּׁמֶשׁ לֹא־יַכֶּכָּה וְיָרֵחַ בַּלָּיְלָה׃
7 יְהוָה יִשְׁמָרְךָ מִכָּל־רָע יִשְׁמֹר אֶת־נַפְשֶׁךָ׃
8 יְהוָה יִשְׁמָר־צֵאתְךָ וּבוֹאֶךָ מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם׃

1. Canticum graduum. Attollâmne oculos meos ad montes istos? unde veniet auxilium meum.

2. Auxilium meum est à DOMINO, qvi fecit cœlos & terram.

3. Non permittet dimoveri pedem tuum: non dormitabit custos tuus.

4 Ecce non dormitat neqve dormit custos Israëlis.

5. DOMINUS erit custos tuus, DOMINUS umbra tua, ad manum dexteram tuam.

6 Interdiu sol non percutiet te, aut luna nocte.

7. DOMINUS servabit te ab omni malo, conservabit animam tuam.

8. DOMINUS custodiet egressum tuum & reditum tuum, ab hoc tempore usqve in seculum.

PSAL.

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0325
DFG

PSALMUS CXXX.

1 שִׁיר הַמַּעֲלוֹת מִמַּעֲמַקִּים קְרָאתִיךָ יְהוָה׃
2 אֲדֹנָי שִׁמְעָה בְקוֹלִי תִּהְיֶנָה אָזְנֶיךָ
קַשֻּׁבוֹת לְקוֹל תַּחֲנוּנָי׃
3 אִם עֲוֹנוֹת תִּשְׁמָר־יָהּ אֲדֹנָי מִי יַעֲמוֹד׃
4 כִּי־עִמְּךָ הַסְלִיחָה לְמַעַן תִּוָּרֵא׃
5 קִוִּיתִי יְהוָה קִוְּתָה נַפְשִׁי וְלִדְבָרוֹ הוֹחָלְתִּי׃
6 נַפְשִׁי לַאדֹנָי מִשֹּׁמְרִים לַבֹּקֶר שֹׁמְרִים
לַבֹּקֶר׃
7 יַחֵל יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהוָה כִּי־עִם־
יְהוָה הַחֶסֶד וְהַרְבֵּה עִמּוֹ פְּדוּת׃
8 וְהוּא יִפְדֶּה אֶת־יִשְׂרָאֵל מִכֹּל עֲוֹנוֹתָיו׃

1. Canticum graduum. Ex profunditatibus inclamavi te DOMINE, *dicens*:

2. DOMINE, ausculta vocem meæ: sint aures tuæ intentæ ad vocem deprecationum mearum.

3. Si iniqvitates observaveris *Jah*, Domine qvis possit consistere?

4. Sed apud te est condonatio, ut reverenter colaris.

5. Ex-

5. Exspectavi DOMINUM, exspectavit *eum* anima mea: etiam in Verbo ejus expectationem habeo.

6. Anima mea Dominum *exspectat*, magis quàm custodiæ matutinæ, custodiæ *inquam* matutinæ.

7. Exspectationem habeat Israel in DOMINO, qvia apud DOMINUM est benignitas, & plurimum apud eum redemptionis.

8. Et ipse redimet Israelem ab omnibus iniqvitatibus ejus.

FINIS.

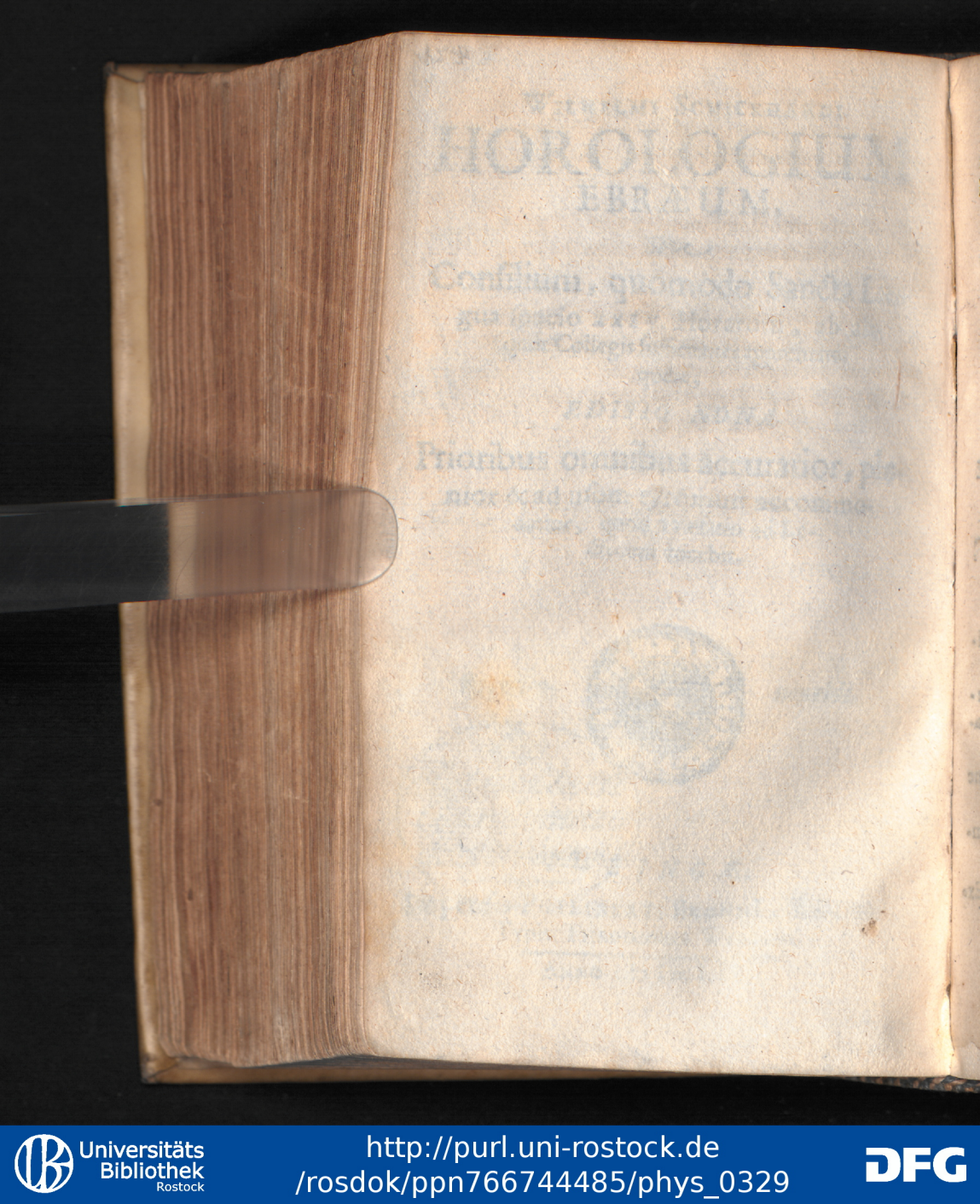

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0329
DFG

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0330
DFG

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0331
DFG

נָבַל . Decidit.
כֹּל . dis, e.
עָשָׂה . Fecit
צָלַח . Prospaty é.

Vers. 4ti.

קִיץ . Gluma.
נָדַף . Dispellit
רוּחַ . Venty. Spiritꝰ.

Vers. 5ti

קוּם . Surrexit
מִשְׁפָּט . Judicium
שָׁפַט . Judicauit.
עֵדָה . Concilium.
יָעַר . Diem y dixit.
צַדִּיק . Justy.
צָדַק . Justificauit

Vers. 6ti et 7th.

יָדַע . Cognouit.
יָבַד . Penit.

Radices Ψ Emi. verſg Edi

תּוֹרָה . Lex.

יָרָה . Iecit, ſpeiat.

חָפֵץ . Voluntas.

חָפֵץ . Voluit.

הָגָה . Meditatꝰ é.

לַיְלָה . Nox.

יוֹם . Dies.

יוֹמָם . Interdiu.

הָיָה . Fuit. Verſg. Shii

עֵץ . Arbor

שָׁתַל . Plantauit

פֶּלֶג . Riuuly

מַיִם . Aqua, Aquæ.

פְּרִי . Fructꝰ

נָתַן . Dedit.

עֵת . Tempꝰ.

עִתָּה . Tempeſtiuè loquatꝰ é.

עָלָה . Folium

עָלָה . Aſcendit.

Radices Vmi Finis. Versus Imi.

1. אָשַׁר. Beatitudo.
אִשֵּׁר. Incessit. in Piel Beavit.
אִישׁ. Vir.
אִשָּׁה et אִשֶּׁת Femina.
אֲשֶׁר. Qui quæ quod.
אַל. Non
הָלַךְ. Ambulavit.
עֵצָה. Consilium
יָעַץ. Consilium dat.
רָשַׁע. Improbus
רָשַׁע. Improbe egit.
דֶּרֶךְ. Via.
דָּרַךְ. Calcavit
חַטָּא. Peccator
חָטָא. Peccavit.
עָמַד. Stetit.
מוֹשָׁב. Sedile.
יָשַׁב. Sedit.
לֵץ. Irrisor
לוּץ. Irridere.

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0336
DFG

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0337
DFG

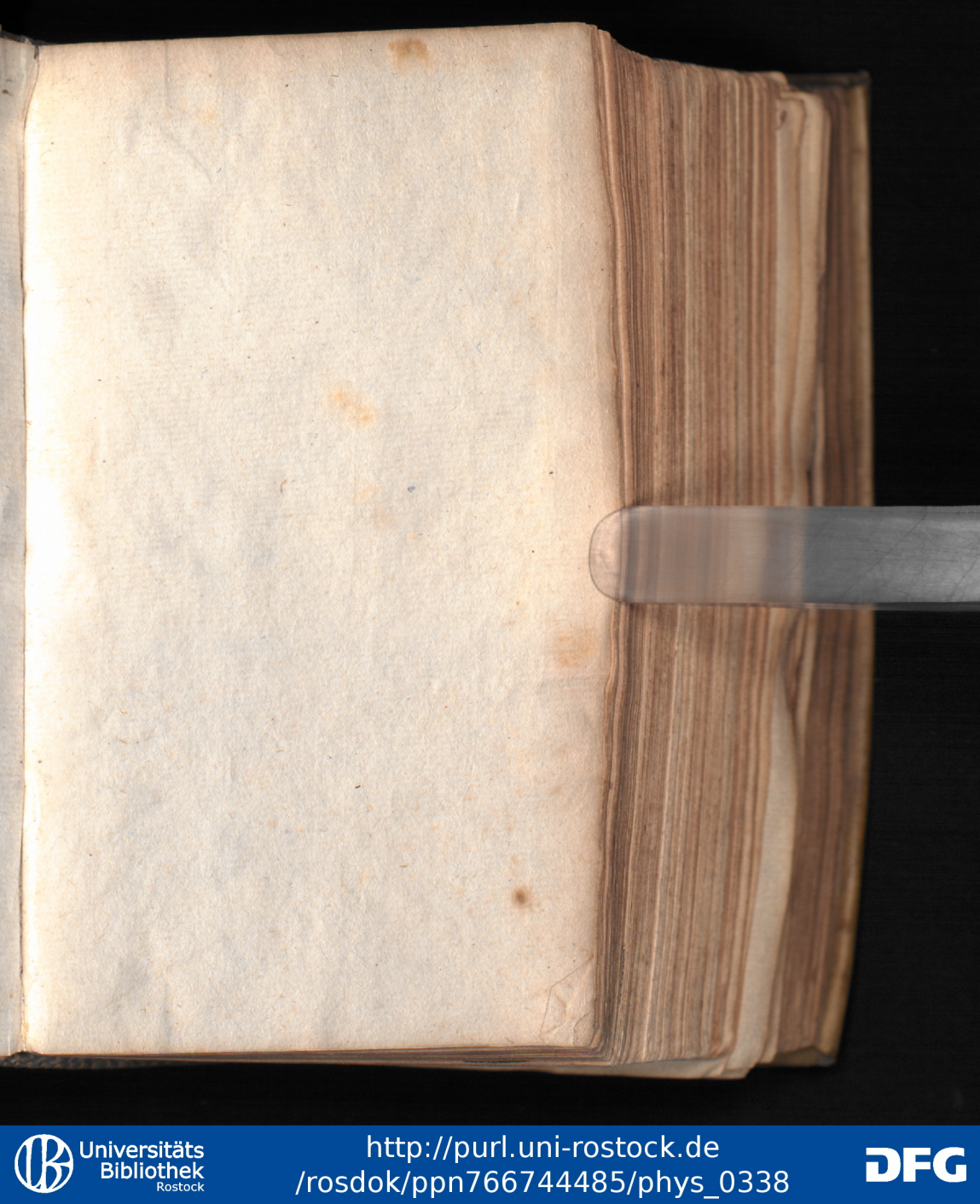
Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0338
DFG

הַדְּבוּר שְׁלוּחַ הַלֵּב Sermo nuncius animę ē.

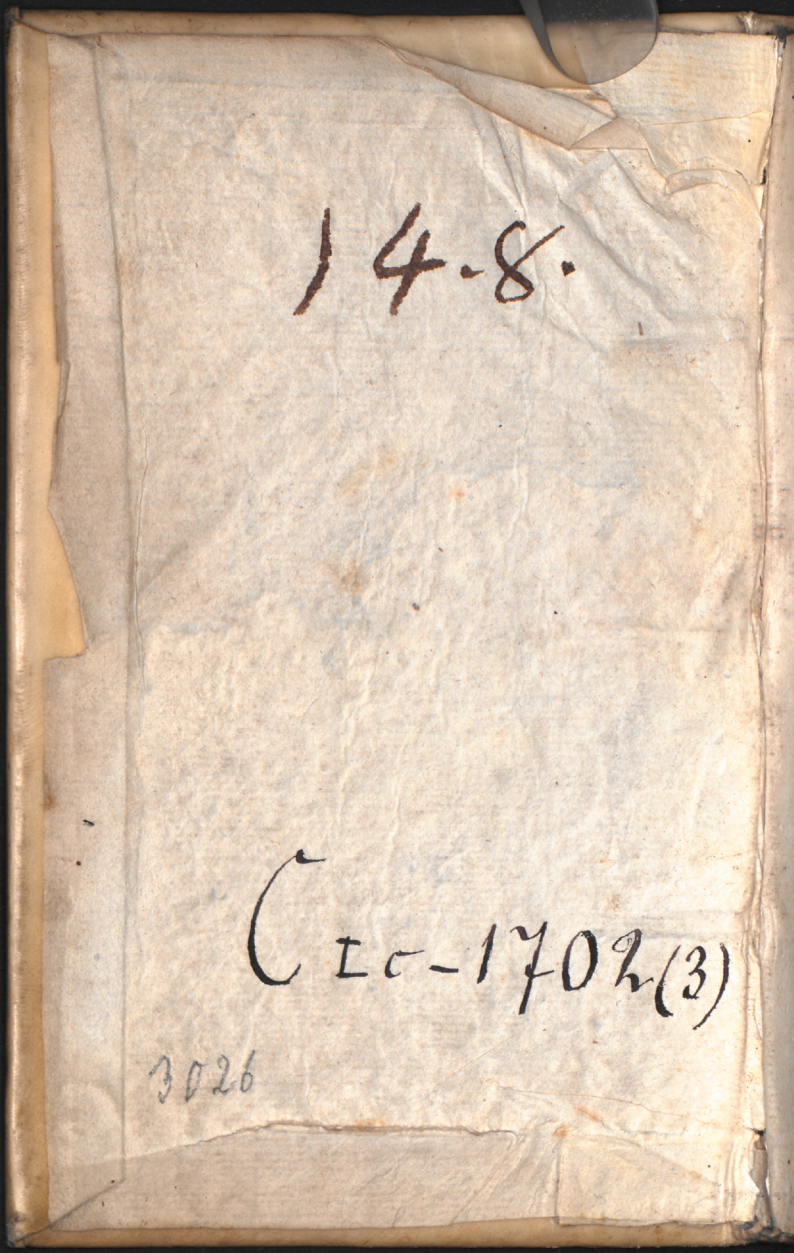

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0341
DFG

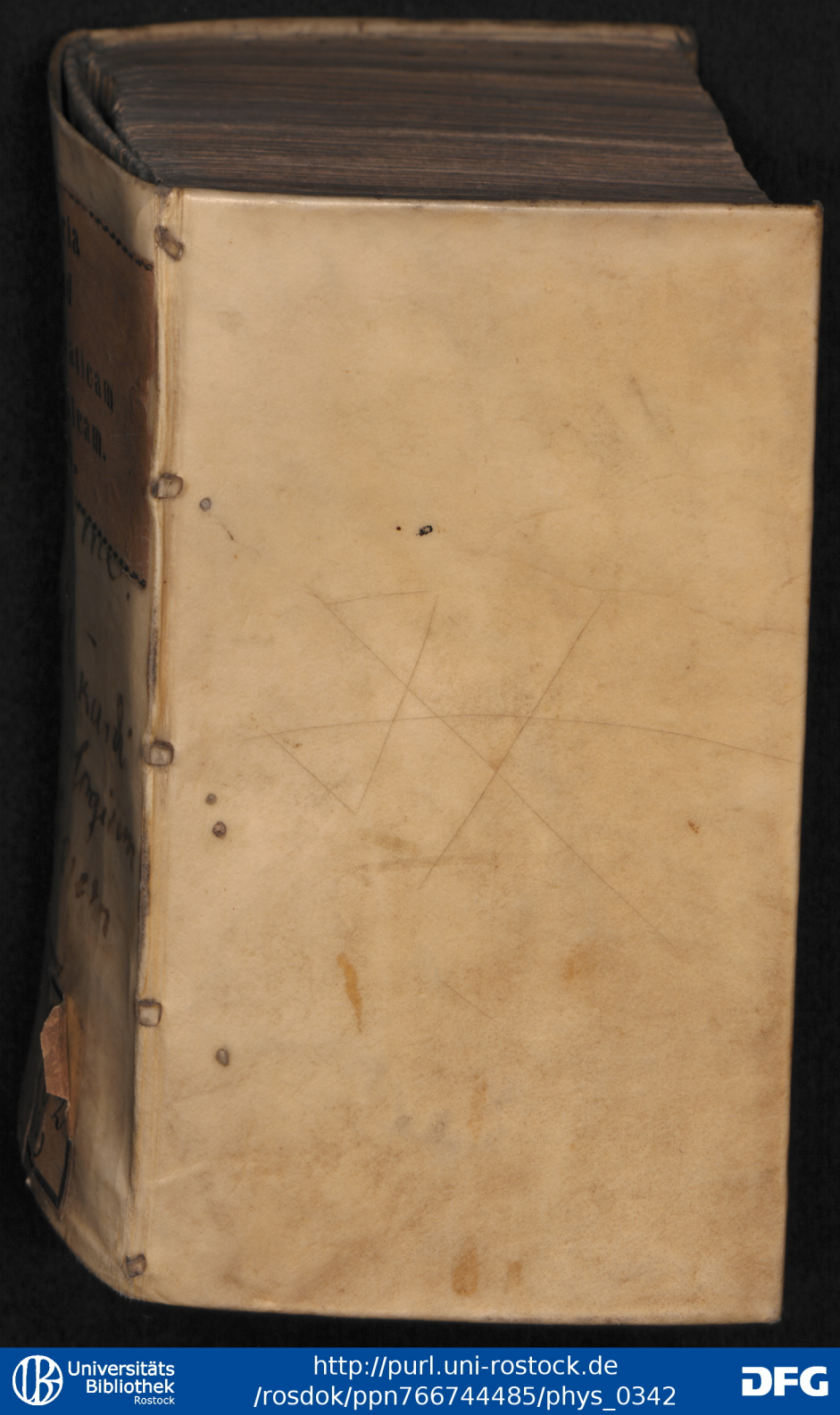
Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de
/rosdok/ppn766744485/phys_0342
DFG

ersus ה
auſcultate mihi; Timorem
vos.
51.74.141.156.152 151.124
51.155.113.151. Timorem
2.151. docebo vos, 50.143.

ersus ו
qui delectatur vita; amat
?
55.89.148.152.173. quide-
ita; 42.143.151. amat, 53.
152.151. videre, 92.125, 52.
51.157.

ersus ז
am tuam à malo, & labia
fraudem.
153. linguam tuam, 98.116
51. & labia tua, 93.41.116.
eloquantur, Reg. 87.52.153.
.157.

ersus ט
, & fac bonum. Quare Pa-
eam.
1.77.78.153. à malo, R. 87.
num, 93.127.51.56.82.155.
.51.143.152. Pacem, R. 153

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn766744485/phys_0343
DFG